

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΜΠΑΣΤΑΚΗΣ ΕΜΑΝΟΥΗΛ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ: ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΡΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u> σελ.4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1°

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ.....σελ.5
1.2 Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ σελ.6
1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....σελ.7
1.4 ΕΙΔΗ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ.....σελ.9
1.5 ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ.....σελ.11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΑΡΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

2.1 ΤΕΚΜΗΡΙΑ.....σελ.13
2.1.1 ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ.....σελ.13
2.1.2 ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....σελ.14
2.2 ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....σελ.15
2.2.1 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ.....σελ.15
2.2.2 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ.....σελ.19
2.2.3 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....σελ.20
2.2.4 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....σελ.21
2.2.5 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....σελ.22
2.2.6 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ.....σελ.26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010

3.1 ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΤΟ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΔΗΛΩΣΗ.....σελ.28
3.2 ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ.....σελ.30
3.3 ΠΩΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ.....σελ.34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΥ

4.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ.....σελ.37

4.2 ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.....σελ.38
4.3 ΠΩΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ Ο ΦΟΡΟΣ.....σελ.41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°

ΕΝΤΥΠΟ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

5.1 ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΕΝΤΥΠΟ Ε1).....σελ.43
--

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6°

ΠΑΡΑΓΕΙΓΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

6.1 ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ.....σελ.86
6.2 ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΦΟΡΟΥ ΑΠΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....σελ.88

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΙΒΑΤΙΚΩΝ Ι.Χ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ.....σελ.90
ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΜΕ ΧΩΡΟΥΣ ΕΝΔΙΑΙΤΗΣΗΣ.....σελ.91

<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u> σελ.92
--

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το κράτος έχει ανάγκη να εξασφαλίσει έσοδα για να ανταποκριθεί στις διάφορες λειτουργικές και κοινωνικές υποχρεώσεις, αλλά και για να είναι σε θέση να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Τα έσοδα αυτά, τα οποία αποκτά από διάφορες πηγές, ονομάζονται δημόσια έσοδα και τα χρησιμοποιεί για να εφαρμόσει την δημοσιονομική του πολιτική.

Μια από τις κυριότερες πηγές είναι η φορολογία των κάθε μορφής εισοδημάτων που αποκτά το φυσικό ή το νομικό πρόσωπο που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα. Η φορολογία των εισοδημάτων υλοποιείται με την καταβολή χρηματικών ποσών από τους πολίτες στο κράτος. Τα χρηματικά αυτά ποσά ονομάζονται γενικά φόροι και αποτελούν υποχρεωτική συμβολή του πολίτη στις κρατικές δαπάνες, έναντι των υπηρεσιών που αυτό προσφέρει. Η συμβολή αυτή, πρέπει να είναι ανάλογη με τις οικονομικές δυνατότητες του κάθε πολίτη, η οποία υλοποιείται με την πληρωμή φόρων.

Για την εξασφάλιση των εσόδων αλλά και για την κατανομή αυτών στους τομείς που θα δαπανηθούν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι οικονομικά αλλά και κοινωνικά κριτήρια ώστε να μην γίνονται οι φτωχοί φτωχότεροι και οι πλούσιοι πλουσιότεροι, στην ποιότητα ζωής.

Το θέμα της πτυχιακής αυτής εργασίας αναφέρεται σε ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της φορολόγησης κάθε φυσικού ατόμου ανάλογα με τις οικονομικές αλλά και προσωπικές του δυνατότητες, το οποίο θα αναλυθεί στα επόμενα κεφάλαια. Η μεθοδολογία εκπόνησης αυτής της εργασίας ήταν αρχικά προσέγγιση βιβλίων πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, το οποίο είναι «Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων» και έπειτα αναζήτηση σε διάφορους ιστότοπους. Το αντικείμενο αυτής της μελέτης είναι η παρουσίαση των βασικών σημείων φορολογίας εισοδήματος θεωρητικά και πρακτικά μέσα από διάφορα παράδειγματα. Κρίνεται αφενός απαραίτητο να γίνει αναφορά και ανάλυση στο Έντυπο 1 «Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος» που συμβάλλει στη διαδικασία φορολόγησης και αφετέρου σε συγκεκριμένους πίνακες (παραρτήματα) απαραίτητους για τον υπολογισμό φορολογίας εισοδήματος ειδικών περιπτώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Ένας γενικός ορισμός του φόρου είναι, από άποψη του οφειλέτη, η αναγκαστική εισφορά προς το κράτος ή προς νομικό πρόσωπο χωρίς ειδική αντιπαροχή. Για τη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού για παράδειγμα πληρωμή δημόσιων υπαλλήλων, δαπάνες για την παιδεία, την υγεία, την εθνική άμυνα κ.λ.π., οι πολίτες υπόκειται σε υλική θυσία, γι'αυτό και η έννοια του φόρου μορφοποιείται. Έτσι, ως φόρος καλείται η αναγκαστική χρηματική εισφορά των προσώπων (φυσικών ή νομικών προσώπων) προς το κράτος, με σκοπό κάλυψης των δημόσιων βαρών χωρίς, όμως να υπάρχει ειδική αντιπαροχή (ειδικό αντάλλαγμα), από το κράτος προς τους πολίτες.

Κατά συνέπεια, τα εννοιολογικά συστατικά στοιχεία του φόρου που προκύπτουν από τον πιο πάνω ορισμό που παραθέσαμε, είναι τα εξής:

- A. Το μέσο άσκησης του κράτους της κοινωνικής και οικονομικής του πολιτικής
- B. Η αναγκαστική φύση της εισφοράς του προς το κράτος
- Γ. Η καταβολή του φόρου χωρίς ειδικό αντάλλαγμα, και
- Δ. Η πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών

A. Το μέσο άσκησης του κράτους της κοινωνικής και οικονομικής του πολιτικής

Η έννοια της κρατικής κυριαρχίας, το δικαίωμα δηλαδή του κράτους να επιβάλλει και να καθορίζει το φόρο είναι εκδήλωση κυριαρχική της πολιτείας. Ο φόρος που επιβάλλεται, αποτελεί το μέσο άσκησης του κράτους, στοιχείο της αξίωσης του, που είναι απαραίτητο για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

B. Η αναγκαστική φύση της εισφοράς του προς το κράτος

Ο αναγκαστικός χαρακτήρας του φόρου τονίζεται ιδιαίτερα από το δεύτερο στοιχείο του, μιας και ο υποχρεωτικός χαρακτήρας προβάλλεται έντονα. Από τον ορισμό του γίνεται κατανοητό ότι ο φόρος αποτελεί άμεση χρηματική παροχή και έχει αποκλειστικά υλικό περιεχόμενο του ιδιώτη προς το κράτος. Βέβαια με την κλασσική αντίληψη, η παροχή συνδέθηκε με υποχρέωση των φυσικών και νομικών προσώπων (εταιρείες). Πρόκειται για εισφορά που επιβάλλεται αναγκαστικά από το κράτος προς τον πολίτη και αντιδιαστέλλεται από την εκούσια εισφορά.

Γ. Η καταβολή του φόρου χωρίς ειδικό αντάλλαγμα

Ο χωρίς αντιπαροχή χαρακτήρας του φόρου, αντιδιαστέλλει το φόρο από το τέλος. Η χρηματική καταβολή για τον καταβάλλοντα, αποτελεί αντιπαροχή, όταν πρόκειται για τέλος, π.χ. το τέλος έκδοσης άδειας ανέγερσης οικοδομής, τέλη χαρτοσήμου άσκησης επιτηδευματία ή τέλη

στάθμευσης αυτοκινήτων που επιβάλλουν οι Δήμοι ή πάγια τέλη χαρτοσήμου, ταχυδρομικά τέλη κ.λ.π. Ενώ λοιπόν, με τον όρο «τέλη» υποδηλώνεται ειδική αντιπαροχή προς εκείνον που το καταβάλλει, στην περίπτωση των φόρων η αντιπαροχή αυτή δεν υπάρχει.

Δ. Η πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών

Με τον φόρο πραγματοποιούνται οι κρατικοί σκοποί ή με άλλη διατύπωση οι συλλογικές ανάγκες. Αυτό είναι φυσικό, διότι ο φόρος δεν αποβλέπει σε ταμειυτικούς σκοπούς και, από πρακτικής άποψης οι κρατικοί σκοποί επιδιώκονται μέσω του μηχανισμού των δημόσιων υπηρεσιών. Η φορολογία, ως γνωστό, αποβλέπει στη δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν συνολικά οι κρατικές ανάγκες, πράγμα το οποίο συντελεί τη μετατροπή του φόρου σε δημόσια περιουσία.

1.2 Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Ο σκοπός αυτής της φορολόγησης, όπως ήδη αναφέραμε είναι ταμειυτικός. Η φορολογία αποβλέπει στην εξασφάλιση των απαραίτητων δημόσιων εσόδων, ικανών να καλύψουν τις δημόσιες δαπάνες μαζί με τις λοιπές πηγές εσόδων.

Ωστόσο, εκτός του ταμειυτικού σκοπού μπορεί να εκπληρώνει και κοινωνικούς σκοπούς μιας και η εκάστοτε κυβέρνηση της χώρας για αποφυγή ή και καταπολέμηση της οικονομικής ανισότητας που δημιουργείται στα διάφορα κοινωνικά στρώματα, διαμορφώνει την φορολογική πολιτική της. Οι μεταρρυθμίσεις στις οποίες θα προέβει θα ενθαρρύνει τους χαμηλόμισθους και θα επιβαρύνει τους υψηλόμισθους.

Από την άλλη, η φορολογία μπορεί να έχει και οικονομικούς σκοπούς, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικών κρίσεων. Π.χ. η αύξηση των τιμών των πετρελαιοειδών, ανεξάρτητα από τους λόγους που την προκαλούν, μπορεί να οδηγήσει την κυβέρνηση στη λήψη αποφάσεων μείωσης του φόρου, που εμπεριέχεται στις τιμές αυτών των προϊόντων, για να επιτύχει τη συγκράτηση του πληθυσμού.

Επιπλέον, σε περιόδους εθνικών κρίσεων, όπου και διανύουμε, είναι αδύνατον να επιβληθεί πρόσθετη φορολογία στους πολίτες για ενίσχυση της εθνικής άμυνας της χώρας.

1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η πρώτη μεγάλη φορολογική προσπάθεια για θέσπιση ενός φορολογικού συστήματος έγινε το 1919 με το νόμο 1640/1919 ο οποίος αναφερόταν στην «Φορολογία των καθαρών Προσόδων». Αξίζει να σημειωθεί ότι ο φόρος του εισοδήματος στην Ελλάδα, βασίστηκε αρχικά στο γαλλικό μικτό τύπο του φόρου εισοδήματος, όπου διακρίνονται τόσο ο αναλυτικός όσο και ο σύνθετος τύπος του φόρου. Ο νόμος αυτός ίσχυσε για 35 περίπου χρόνια και επικράτησε να ονομάζεται αναλυτική φορολογία εισοδήματος, επειδή υποβάλλονταν χωριστές δηλώσεις για κάθε εισόδημα. Έτσι, αν κάποιος είχε εισόδημα από μισθούς και από επιχειρήσεις υπέβαλλε δύο φορολογικές δηλώσεις, αν είχε και άλλο εισόδημα από άλλη πηγή, υπέβαλλε και τρίτη φορολογική δήλωση κ.ο.κ. Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του νομοσχεδίου αυτού ήταν τα εξής:

1. Ονόμασε και ξεχώρισε επτά (7) αναλυτικούς φόρους τους εξής:

- A. φόρος εισοδήματος εξ οικοδομών
- B. φόρος επί του εισοδήματος εξ εκμισθώσεως γαιών
- Γ. φόρος επί του εισοδήματος εκ κινητών αξιών
- Δ. φόρος επί του εισοδήματος εξ εμπορικών επιχειρήσεων
- E. φόρος επί του εισοδήματος εκ γεωργικών επιχειρήσεων
- ΣΤ. φόρος επί του εισοδήματος εκ μισθωτών υπηρεσιών
- Z. φόρος επί του εισοδήματος εξ ελευθερίων επαγγελματιών

2. Ο εισπρακτικός χαρακτήρας του φόρου.

Σύμφωνα με το γνώρισμα αυτό καθιερώθηκε η αρχή της παρακράτησης του φόρου στην πηγή. Η έννοια πηγή εισοδήματος συνδέεται με την δημοσιονομική θεωρία του εισοδήματος σύμφωνα με την οποία τα εννοιολογικά στοιχεία του εισοδήματος είναι τρία:

1. Η περιοδικότητα.
2. Η ύπαρξη μόνιμης πηγής εισοδήματος.
3. Η διαρκής εκμετάλλευση της πηγής με σκοπό την εξασφάλιση εισοδήματος.

Μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο το σύστημα της αναλυτικής φορολογίας άρχισε να παρακμάζει και ο νομοθέτης άρχισε να ετοιμάζει τον ενιαίο φόρο εισοδήματος.

Το 1955 οριστικοποιήθηκε το νομοθετικό διάταγμα (ν.δ.) 3323/55 «περί φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων», το οποίο προέβλεπε ότι επιβάλλεται φόρος επί του συνολικού καθαρού εισοδήματος κτώμενου υπό παντός φυσικού προσώπου.

Η διαφορά μεταξύ ενιαίου και αναλυτικού φόρου εισοδήματος είναι ότι το ν.δ. 3323/55 που εισήγαγε τον ενιαίο πλέον φόρο εισοδήματος φορολογεί με την ίδια κλίμακα όλα τα εισοδήματα

τα προερχόμενα από τις 7 πηγές ενιαία, δηλαδή το ίδιο. Έτσι αν ένας μισθωτός έχει καθαρό φορολογητέο εισόδημα 10.000 ευρώ από την εργασία του και ένας έμπορος έχει επίσης 10.000 ευρώ καθαρό φορολογητέο εισόδημα θα φορολογηθούν το ίδιο με την ίδια κλίμακα. Επίσης, υποβάλλεται μια κοινή δήλωση φορολογίας εισοδήματος για όλες τις πηγές των εισοδημάτων που έχει κάποιος και όχι τόσες φορολογικές δηλώσεις όσες ήταν και οι πηγές εισοδήματος. Το σύστημα βέβαια αυτό διατήρησε την αρχή διαφορισμού των εισοδημάτων προσπαθώντας να δώσει κάποια εύνοια στα εισοδήματα από εργασία, τα οποία προκύπτουν με μεγαλύτερο κόπο από τα εισοδήματα που προέρχονται από το κεφάλαιο.

Στην συνέχεια ο νομοθέτης προετοίμαζε και το νομοσχέδιο για τα νομικά πρόσωπα και το 1958 οριστικοποιήθηκε το ν.δ. 3843/58 «περί φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων», το οποίο ρύθμιζε την φορολογία εισοδήματος των νομικών προσώπων.

Τα δύο φορολογικά νομοσχέδια ισχύσαν για 35 περίπου χρόνια μέχρι το 1989 με αλληπάλληλες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις, όπως ήταν φυσικό όλα αυτά τα χρόνια, γιατί η φορολογία είναι το κυριότερο εργαλείο διαχείρισης των εσόδων του κράτους.

Το 1989 τα δύο νομοσχέδια 3323/55 και 3843/59 κωδικοποιήθηκαν με το προεδρικό διάταγμα (π.δ.) 129/89 σε ενιαίο νομοθετικό κείμενο «Ο ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ» «Κ.Φ.Ε.» με 104 άρθρα όπου τα άρθρα 1-85 αφορούσαν την φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων και τα υπόλοιπα 86-104 αφορούσαν την φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων.

Όπως αναφέραμε όμως παραπάνω, επειδή η φορολογία είναι το κυριότερο εργαλείο είσπραξης εσόδων και δημοσιονομικής πολιτικής, και ο «Κ.Φ.Ε» υπέστη πολλές τροποποιήσεις, την ίδια χρονία 1989 με τον ν. 1828/89 μειώθηκαν οι πηγές εισοδημάτων σε 6 από 7 με αναρίθμηση των υπολοίπων, όπως παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	
N. 1640/19 ΚΑΙ 3325/55	N.1828/89
A. Εισοδήματα εξ οικοδομών	A-B. Οικοδομών-γαιών
B. Εισοδήματα εξ εκμισθώσεων γαιών	Γ. Εκ κινητών αξιών
Γ. Εισοδήματα εκ κινητών αξιών	Δ. Εκ γεωργικών επιχ/σεων
Δ. Εισοδήματα εξ εμπορικών επιχ/σεων	Ε. Εξ εμπορικών επιχ/σεων
Ε. Εισοδήματα εκ γεωργικών επιχ/σεων	ΣΤ. Εκ μισθωτών επιχ/σεων
ΣΤ. Εισοδήματα εκ μισθωτών υπηρεσιών	Z. Εξ ελευθερίων επαγγελματιών
Z. Εισοδήματα εξ ελευθερίων επαγγελματιών	

Η αλλαγή αυτή βέβαια μπερδέψε όλους όσους ασχολούνταν με τα φορολογικά. Αρχισε λοιπόν από τον νομοθέτη μια νέα προσπάθεια, η οποία απέδωσε καρπούς με τον ν.2065/92 «αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας και άλλες διατάξεις Φ.Ε.Κ. 113/A'/30-6-1992», ο οποίος τροποποίησε τους προηγούμενους, επανέφερε τις πηγές σύμφωνα με την παλαιά θα λέγαμε αριθμηση, η οποία

ίσχυε για περίπου 70 χρόνια, αλλά για να μην δημιουργηθεί και άλλο πρόβλημα συνένωσε τις δύο πρώτες πηγές σε μια και την ονόμασε Α'-Β' εισοδήματα από ακίνητα.

Ο νέος φορολογικός νόμος ωστόσο υπέστη αρκετές αλλαγές και τροποποιήσεις μέχρι να κυρωθεί σήμερα ως ο κώδικας φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

1.4 ΕΙΔΗ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ

Παλαιότερα είχαν γίνει πολλές συζητήσεις με επιχειρήματα και αντιεπιχειρήματα, σχετικά με το αν τα φορολογικά έσοδα του κράτους πρέπει να στηρίζονται σε ένα ενιαίο φόρο ή σε πολλούς φόρους.

Εν συντομία οι κυριότερες διακρίσεις των φόρων ήταν:

- Ανάλογα με τον τρόπο καταβολής τους σε χρήμα και σε είδος, η οποία έχει εκλείψει με την επικράτηση της χρηματικής οικονομίας και είναι γνωστή σήμερα ως δεκάτη μορφή φόρου σε είδος.
- Ανάλογα με τα κριτήρια κατάταξης τους σε ποσοτικούς και σε διανεμητικούς. Δηλαδή στους ποσοτικούς, για παράδειγμα ο φόρος εισοδήματος από οικοδομές καθοριζόταν με φορολογικό συντελεστής 10% με άγνωστη ακριβή απόδοση του εσόδου, ενώ στους διανεμητικούς καθοριζόταν από την αρχή το ολικό ποσό απόδοσης με άγνωστο φορολογικό συντελεστή.
- Μια άλλη διάκριση γίνεται με βάση το στοιχείο της περιοδικότητας σε τακτικούς και έκτακτους. Τακτικοί είναι οι φόροι που επαναλαμβάνονται στον ετήσιο προϋπολογισμό, ενώ έκτακτοι είναι εκείνοι που επιβάλλονται σε έκτακτες περιόδους, π.χ. έκτακτη εφάπαξ εισφορά.
- Και τέλος μια άλλη διάκριση είναι σε προσωπικούς και πραγματικούς φόρους ή με διαφορετική διατύπωση σε υποκειμενικούς και αντικειμενικούς. Οι πραγματικοί φόροι χρησιμοποιούν κυρίως σαν βάση υπολογισμού το αντικείμενο και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσωπική κατάσταση του φορολογούμενου, δηλαδή εάν είναι φτωχός ή ο ιδιοκτήτης της οικοδομής κ.λ.π. Αντίθετα, στους προσωπικούς φόρους, εξετάζεται το πρόσωπο, όπου και αναζητείται ο βαθμός της φοροδοτικής ικανότητας. Στα σύγχρονα φορολογικά συστήματα συναντώνται διασταυρώσεις και διαφορισμοί στις μεθόδους

εκτίμησης της φορολογητέας ύλης, εφόσον αμιγείς πραγματικοί φόροι που ακολουθούν το αντικείμενο υπάρχουν μόνο στην έμμεση φορολογία.

Παρόλα αυτά θα πρέπει να εξετάσουμε διαδοχικά τις διακρίσεις των φόρων, μέσα στο σημερινό πολλαπλό σύστημα. Έτσι η σημερινή μορφή που επικρατεί είναι σε άμεσους και έμμεσους φόρους.

Οι άμεσοι φόροι είναι εκείνοι οι φόροι που επιβάλλονται από την φορολογούσα αρχή:

A. Επί στοιχείων, που προσδιορίζουν άμεσα την φοροδοτική ικανότητα του φορολογουμένου, δηλαδή την οικονομική του δυνατότητα να πληρώνει τους φόρους στο κράτος και.

B. Με την πρόθεση να επιβαρύνουν το πρόσωπο που είναι κατά νόμο υπόχρεο για την πληρωμή του φόρου π.χ. το φυσικό πρόσωπο που φορολογείται με ένα φόρο εισοδήματος υφίσταται μείωση του εισοδήματος, άρα ένας φόρος εισοδήματος είναι ένας άμεσος φόρος.

Από την άλλη, έμμεσοι χαρακτηρίζονται οι φόροι οι οποίοι επιβάλλονται από το κράτος:

α. Επί στοιχείων, που αποτελούν ενδείξεις μόνο της φοροδοτικής ικανότητας του φορολογούμενου όπως είναι οι φόροι κατανάλωσης και

β. Με την πρόθεση να επιβαρύνουν τα πρόσωπα, με τα οποία συναλλάσσεται ο κατά νόμο υπόχρεος για την πληρωμή του φόρου στο Δημόσιο π.χ. ο έμπορος ποτών είναι κατά νόμο υπόχρεος να καταβάλει στο κράτος τον ειδικό φόρο οινοπνεύματος πλην όμως δεν υφίσταται προς τούτο μείωση των κερδών του, αλλά εισπράττει τους φόρους από τους καταναλωτές του αλκοόλ υψώνοντας ανάλογα το τίμημα πώλησης του προϊόντος.

Η πρόθεση όμως του φορολογικού νομοθέτη να επιβαρύνει τον κατά νόμο υπόχρεο για την καταβολή του φόρου στην περίπτωση των άμεσων φόρων ή τα πρόσωπα με τα οποία συναλλάσσεται ο κατά νόμο υπόχρεος (στην περίπτωση των έμμεσων φόρων), δεν πρέπει να συγγέεται με αυτό που συμβαίνει στις σχέσεις μεταξύ των συναλλασσομένων.

Είναι δυνατόν δηλαδή, ο έμπορος ποτών όταν λειτουργεί σε μία αγορά η οποία είναι έντονα ανταγωνιστική, να μην καταφέρει από τις συνθήκες που επικρατούν στον ανταγωνισμό, να αυξήσει την τιμή τόσο όσο με το φόρο που αυτός θα κληθεί να καταβάλει στο κράτος.

Οι δυο αυτοί φόροι ωστόσο έχουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα και γι' αυτό η συνύπαρξή τους είναι αναγκαία μιας και συμβάλλει στην εξισορρόπηση των μειονεκτημάτων που παρουσιάζει ο κάθε τρόπος φορολογίας.

Από την μια πλευρά, οι άμεσοι φόροι πλεονεκτούν λόγω του ότι παρουσιάζουν σταθερότητα απόδοσης, γιατί γνωρίζουν οι πολίτες τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, είναι δε λιγότερο ευαίσθητοι στις διακυμάνσεις του οικονομικού κύκλου. Επίσης, ικανοποιούν καλύτερα την αρχή της φοροδοτικής ικανότητας, γιατί ως βάση αυτών είναι το εισόδημα και η περιουσία των φορολογούμενων. Άρα, πλήττουν περισσότερο τους πολίτες που έχουν μεγαλύτερη φοροδοτική

ικανότητα. Ωστόσο μειονεκτούν αφού δεν εκπληρούν την αρχή του πάνδημου φόρου, γιατί απαλλάσσονται του φόρου τα μικρά εισοδήματα. Επιπλέον, παρουσιάζουν δυσχέρειες στη διακρίβωση της φορολογητέας ύλης αφού απαιτείται λεπτομερής διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης αυτών. Πέραν τούτων, εμφανίζουν αυξημένο κόστος, γιατί απαιτούν τήρηση βιβλίων με παρεπόμενο στοιχείο τη γραφειοκρατική τυπικότητα.

Από την άλλη πλευρά, οι έμμεσοι φόροι έχουν το προσόν της αποδοτικότητας, γιατί κατά κανόνα πλήττουν ολόκληρο τον πληθυσμό όπου επιβάλλονται, αφετέρου δεν διαφεύγουν αυτών τα μικρά εισοδήματα. Έχουν ακόμη μικρότερο κόστος βεβαίωσης και εισπρακτική ευκολία (ενσωματώνονται στο τίμημα του καταναλώμενου προϊόντος ή στο αντίτιμο της αποδοχής υπηρεσιών του κάθε φορολογούμενου), σε αντίθεση με τους άμεσους φόρους. Εισπράττονται αδιάκριτα από όλους, ανεξάρτητα δηλαδή εάν πρόκειται για ημεδαπά ή αλλοδαπά άτομα. Οι έμμεσοι φόροι ωστόσο μειονεκτούν έναντι των άμεσων φόρων, επειδή δεν ανταποκρίνονται στη φοροδοτική ικανότητα του κάθε φορολογούμενου. Έτσι είναι βάσιμο και το επιχείρημα, ότι εμφανίζεται ως αντιλαϊκή η έμμεση φορολογία και ιδιαίτερα για τα είδη πρώτης ανάγκης.

1.5 ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Αντικείμενο του φορου

Σύμφωνα με το αρ.1 του νόμου 2238/94, το συνολικό καθαρό εισόδημα, το οποίο προκύπτει κατά κανόνα μέσα στο προηγούμενο της φορολογίας οικονομικό έτος και το οποίο αποκτάται από κάθε φυσικό πρόσωπο είτε στην ημεδαπή, είτε στην αλλοδαπή, αποτελεί και το αντικείμενο του φόρου εισοδήματος. Λέγοντας, ως χρόνος απόκτησης του εισοδήματος θεωρείται το προηγούμενο οικονομικό έτος, εννοούμε πως ο φορολογούμενος μπορεί να υποβάλλει την φορολογική του δήλωση από το Ιανουάριο του 2010 και μετά, για εισοδήματά του που αποκτήθηκαν το 2009.

Υποκείμενο του φόρου

Σύμφωνα με το αρ.2 του ίδιου νομού (2238/94) υποκείμενο του φόρου είναι κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο αποκτά εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια και τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του. Ανεξάρτητα επίσης, από την ιθαγένεια του, σε φόρο υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο για τα εισοδήματά του που προκύπτουν στην αλλοδαπή εφόσον έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

Με πιο απλά λόγια, ο φόρος επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα το οποίο προκύπτει στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό εφόσον ο φορολογούμενος κατοικεί μόνιμα στην Ελλάδα. Για αποφυγή της διπλής φορολογίας εισοδήματος μεταξύ της Ελλάδας και των ξένων χωρών, υπάρχουν διμερείς συμβάσεις. Στις συμβάσεις αυτές, ρυθμίζονται θέματα που έχουν σχέση με την επιβολή του φόρου των εισοδημάτων που αποκτώνται στο εξωτερικό από Έλληνες ή από αλλοδαπούς οι οποίοι και αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα. Για παράδειγμα, Έλληνας μόνιμος κάτοικος Ελλάδας αποκτά εισοδήματα στο Λονδίνο της Αγγλίας, όπου και διαμένει ως εργαζόμενος. Με βάση το αρ.2 του ν.2238/94 θα φορολογηθεί στην Ελλάδα, αλλά επειδή σ'όλα τα κράτη γίνεται παρακράτηση του φόρου στην πηγή δημιουργίας του εισοδήματος, η Αγγλία θα παρακρατήσει και αυτή φόρο, επομένως έχουμε διπλή φορολογία. Για το λόγο αυτό τα κράτη υπογράφουν τις διμερείς αυτές συμβάσεις, αποφυγής της διπλής φορολογίας και έτσι το εισόδημα φορολογείται μόνο στην πηγή δημιουργίας του. Άρα, στο παράδειγμα μας ο Έλληνας θα φορολογηθεί μόνο στην Αγγλία.

Επίσης, σε φόρο εισοδήματος υπόκειται και οι έμμισθοι δημόσιοι υπαλλήλοι, οι οποίοι υπηρετούν στο εξωτερικό (διπλωματικοί υπαλλήλοι κ.λ.π) και οι οποίοι θεωρούνται ως κατοικούντες στην Ελλάδα. Σε φόρο υπόκειται, ακόμα και η σχολάζουσα κληρονομιά, δηλαδή η κληρονομιά εκείνη που είναι άγνωστος ο κληρονόμος της ή δεν είναι βέβαιο ότι έχει αποδεχτεί τη κληρονομιά. Στη περίπτωση αυτή, φορολογείται το συνολικό εισόδημα που προκύπτει από το χρονικό σημείο του θανάτου του κληρονομούμενου μέχρι του χρόνου αποδοχής της κληρονομιάς από τους κληρονόμους. Και τέλος σε φόρο υπόκεινται οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες, οι κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες, οι συμμετοχικές ή οι αφανείς εταιρείες, καθώς και οι κοινοπραξίες του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΑΡΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

2.1 ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Λόγω του ότι δεν μπορεί η φορολογική αρχή να ελέγξει και να εντοπίσει τα εισοδήματα που πρέπει να φορολογηθούν δημιούργησε τα τεκμήρια φορολόγησης. Για την εξεύρεση του φορολογητέου εισοδήματος αθροίζονται τα επιμέρους εισοδήματα των 6 πηγών (Α-Ζ) τα οποία αποκτήθηκαν το οικον. έτος 2009. Όταν το συνολικό καθαρό εισόδημα που δηλώνεται από το φορολογούμενο είναι μικρότερο από το τεκμαρτό (υποθετικό) εισόδημα που προκύπτει με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, γίνεται η διαδικασία φορολόγησης με τα τεκμήρια και ο φόρος υπολογίζεται στο μεγαλύτερο ποσό.

Συνεπώς, τεκμήρια φορολόγησης είναι τα συμπεράσματα που αποδεικνύουν ύπαρξης φορολογούμενου εισοδήματος, που μπορεί να αποκρύπτεται και να φοροδιαφεύγει, λόγω της κατοχής περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου π.χ. κατοχή Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου μεγάλου κυβισμού, κοτέρου, μεγάλη σε τετραγωνικά κατοικίας ή στην καταβολή δαπανών π.χ. για αγορά ακινήτων, αυτοκινήτων, έργων τέχνης κ.λ.π.

Οι κύριες κατηγορίες τεκμηρίων είναι οι δαπάνες διαβίωσης όπου το εισόδημα που υπολογίζεται και φορολογείται είναι τεκμαρτό, και η απόκτηση περιουσιακών στοιχείων (πόθεν έσχες) όπου το εισόδημα που υπολογίζεται και φορολογείται είναι πραγματικό δηλαδή αυτό που πράγματι δαπανήθηκε.

2.1.1 ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης αποτελούν:

- το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για ιδιοκατοικούμενη ή μισθούμενη κύρια κατοικία πάνω από 200 τ.μ.
- το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για ιδιοκατοικούμενη ή μισθούμενη δευτερεύουσα κατοικία πάνω από 150 τ.μ. (το τεκμαρτό μίσθωμα για εξοχικές κατοικίες υπολογίζεται για 3 μήνες το έτος)

- η συντήρηση αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, μικτής χρήσης ή τύπου JEEP που υπολογίζεται ανάλογα με τους φορολογίσιμους ίππους και τα έτη παλαιότητας των Ε.Ι.Χ αυτοκίνητα σύμφωνα με τον ισχύοντα πίνακα. (πίνακας 1, παραρτήματα)
- τα σκάφη ή πλοία αναψυχής ιδιωτικής χρήσης (δεν αποτελεί τεκμήριο η τεκμαρτή δαπάνη σκάφους μήκους μέχρι 10 μέτρων) όπως ορίζονται με τον ισχύοντα πίνακα. (πίνακας 2, παραρτήματα)
- οι αμοιβές του πληρώματος των σκαφών αναψυχής
- τα αεροσκάφη και ελικόπτερα
- η συντήρηση δεξαμενής κολύμβησης (πισίνες)

Ο προσδιορισμός του ετήσιου τεκμαρτού μισθώματος παρουσιάζεται στην παράγραφο 2.2.1 Εισόδημα από ακίνητα.

2.1.2 ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων αποτελούν:

- η αγορά ακινήτων, η ανέγερση οικοδομών (εκτός η δαπάνη αγοράς ή ανέγερσης οικοδομής ως πρώτης κατοικίας όπου η επιφάνειά της δεν υπερβαίνει τα 120 τ.μ.), καθώς και η κατασκευή δεξαμενών κολύμβησης
- η χρονομεριστική και χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων, η αγορά αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών ανεξάρτητα από κυβισμό, η αγορά σκαφών αναψυχής και αεροσκαφών, ελικοπτέρων, καθώς και η αγορά κινητών πραγμάτων αξίας πάνω από 5.000 ευρώ (εκτός παγίου εξοπλισμού επιχείρησης)
- οι δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών πάνω από 300 ευρώ (εκτός αυτές προς το δημόσιο, δήμους, κοινότητες κ.λ.π.)
- η χορήγηση δανείων (εκτός αυτών που χορηγούνται προς εταιρείες, κοινοπραξίες, κοινωνίες από μέλη κ.λ.π), καθώς και η εξόφληση δανείων ή πιστώσεων.

Το τεκμήριο αγοράς αυτοκινήτου υπολογίζεται μια μόνο φορά κατά την αγορά του. Αν αγοράσθηκε με μετρητά και εξοφλήθηκε τότε το τεκμήριο αγοράς υπολογίζεται ολόκληρο μέσα στην χρήση που αποκτήθηκε. Στην περίπτωση που δεν εξοφλήθηκε μέσα στη χρήση που αποκτήθηκε αλλά πληρώθηκε ένα μέρος της αξίας του και συμφωνήθηκε να πληρωθεί το

υπόλοιπο τα επόμενα χρόνια, τότε τεκμήριο για το έτος απόκτησης αποτελεί το ποσό που πληρώθηκε. Το υπόλοιπο ποσό υπολογίζεται τα επόμενα χρόνια που θα καταβληθεί.

2.2 ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο το εισόδημα διακρίνεται ανάλογα με την πηγή προέλευσης του σε:

A-B.Εισόδημα από ακίνητα

Γ. Εισόδημα από κινητές αξίες

Δ. Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις

Ε. Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις

ΣΤ. Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες

Z. Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών

Η διάκριση του εισοδήματος σε κατηγορίες είναι σημαντική προκειμένου κάθε κατηγορία να έχει ιδιαίτερη φορολογική μεταχείριση. Ένας ο οποίος ασκεί το επάγγελμα του αγρότη έχει καλύτερη φορολογική μεταχείριση από έναν εκμισθωτή ακινήτων. Τα εισοδήματα των πηγών Α, Β και Γ προέρχονται από το κεφάλαιο. Τα εισοδήματα των πηγών Δ και Ε προέρχονται από την εργασία και το κεφάλαιο, ενώ τα εισοδήματα των πηγών ΣΤ και Ζ από την προσωπική εργασία.

2.2.1 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

Το εισόδημα από ακίνητα προκύπτει κάθε οικονομικό ή κατά περίπτωση γεωργικό έτος, είτε άμεσα από εκμίσθωση οικοδομών ή γαιών, είτε έμμεσα από ιδιοκατοίκηση¹ ή ιδιόχρηση² ή από παραχώρηση της χρήσης σε τρίτο πρόσωπο χωρίς αντάλλαγμα. Στον όρο γαίες περιλαμβάνονται τα χωράφια που καλλιεργούνται ή είναι φυτεμένα, τα δάση, τα λειβάδια, οι βοσκότοποι, τα μεταλλεία και λατομεία, οι πηγές, οι λίμνες και δεξαμενές, τα ιχθυοτροφεία, καθώς και κάθε άλλη

¹ Ιδιοκατοίκηση είναι η χρησιμοποίηση ιδιόκτητου ακινήτου ως κατοικία και ειδικά οικία, μονοκατοικία, εξοχικό κ.λ.π. για κάλυψη –ικανοποίηση είτε προσωπικών είτε οικογενειακών αναγκών.

² Ιδιόχρηση είναι η χρησιμοποίηση ιδιόκτητου ακινήτου για στέγαση επαγγελματικής δραστηριότητας από τον ιδιοκτήτη ή τον νομέα ή τον επικαρπώτη κ.λ.π. του ακινήτου.

έκταση γης μαζί με τα στοιχεία που είναι στην επιφάνεια του εδάφους και τις κάθε είδους ύλες που είναι κάτω από αυτά.

Ως εισόδημα από οικοδομές λογίζεται και το αντάλλαγμα που προέρχεται από την παραχώρηση χώρου για την τοποθέτηση φωτεινών επιγραφών και λοιπών διαφημιστικών πινακίδων. Επιπλέον θεωρείται ως εισόδημα από οικοδομές για τον ιδιοκτήτη οικοδομής η δαπάνη που διενεργεί ο μισθωτής για βελτιώσεις ή επεκτάσεις της οικοδομής εφόσον αυτή θα περιέλθει στην κυριότητα του εκμισθωτή, μετά την λήξη του χρόνου μίσθωσης της οικοδομής.

Για εισοδήματα από εκμίσθωση ακινήτων που καταβάλλονται αναδρομικά με βάση νόμο ή δικαστική απόφαση, χρόνος απόκτησης αυτών θεωρείται ο χρόνος στον οποίο ανάγονται τα μισθώματα. Επιπλέον, αν η οικοδομή εκμισθώνεται με έπιπλα ή μηχανήματα τότε στο εισόδημα από οικοδομές περιλαμβάνεται και εκείνο που αναλογεί ως μίσθωμα από την εκμίσθωση των επίπλων ή μηχανημάτων. Στην περίπτωση συγκυριότητας του ακινήτου, καθένας από τους συνιδιοκτήτες είναι υπόχρεος σε φόρο για το ποσοστό του εισοδήματος που του αναλογεί.

Από το ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα εκπίπτουν:

1. πάγιο ποσοστό 5% για αποσβέσεις οικοδομών που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, ξενοδοχεία, κλινικές, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων. Επίσης, εκπίπτει και ποσοστό μέχρι 40% του εισοδήματος για τα ασφάλιστρα κατά κινδύνου πυρκαγιάς, για έξοδα επισκευής και συντήρησης, και για αμοιβή δικηγόρου λόγω διεξαγωγής δίκης για την απόδοση μισθίου ή για τον καθορισμό μισθώματος.
2. προκειμένου για ακίνητα που χρησιμοποιούνται για γραφεία, καταστήματα, αποθήκες κ.λ.π. τα πιο πάνω ποσοστά έκπτωσης περιορίζονται σε 3% για αποσβέσεις.
3. επίσης αφαιρείται το 3% για αποσβέσεις από εισόδημα οικοδομής που κτίστηκε σε οικόπεδο τρίτου καθώς και από το εισόδημα γαιών.

Προσδιορισμός εισοδήματος από ακίνητα

Στην περίπτωση που υπάρχει εκμίσθωση ή επίταξη των οικοδομών και ο εκμισθωτής εισπράττει μίσθωμα ή αποζημίωση, τότε έχουμε άμεση κτήση, δηλαδή το εισόδημα είναι πραγματικό. Ενώ στην περίπτωση ιδιοκατοίκησης ή ιδιοχρησιμοποίησης της οικοδομής, τότε υπάρχει έμμεση κτήση, δηλαδή το εισόδημα είναι τεκμαρτό. Η φορολογία του τεκμαρτού εισοδήματος από ιδιοκατοίκηση των οικοδομών επιβάλλεται για να υπάρχει φορολογική δικαιοσύνη και ισότητα.

Στην πρώτη περίπτωση, ο ιδιοκτήτης (εκμισθωτής) παραχωρεί το δικαίωμα χρήσης και κάρπωσης των γαιών στον εκμεταλλευτή (μισθωτή) έναντι συμφωνημένου μισθώματος (ενοικίου). Το φορολογητέο όμως μίσθωμα από την εκμίσθωση γεωργικής γης δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό που προσδιορίζεται με βάση το αντικειμενικό σύστημα που παρουσιάζουν οι πίνακες του Υπουργείου. Έστω ότι δηλώθηκε από το φορολογούμενο:

Χαρακτηρισμός περιοχής	Στρέμματα	Ενοίκιο κατά στρέμμα	Σύνολο
Πεδινό μη αρδευόμενο	5	20,00	100,00
Ημιορεινό μη αρδευόμενο	2	8,00	16,00
Ορεινό μη αρδευόμενο	3	17,00	51,00

και σύμφωνα με την απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών που θα εκδοθεί (αντικειμενικός προσδιορισμός εκμίσθωσης γεωργικής γης), τα ποσά διαμορφώνονται όπως παρακάτω:

Πεδινό μη αρδευόμενο	5	30,00	150,00
Ημιορεινό μη αρδευόμενο	2	24,00	48,00
Ορεινό μη αρδευόμενο	3	16,00	48,00

Το πραγματικό ετήσιο εισόδημα από την εκμίσθωση γαιών είναι 167 ευρώ (100+16+51). Το ακαθάριστο όμως ετήσιο μίσθωμα με βάση το αντικειμενικό σύστημα θα είναι το άθροισμα που προέρχεται από τις κατά περίπτωση μεγαλύτερες τιμές δηλαδή 249 ευρώ (150+48+51). Επομένως, ο φορολογούμενος θα δηλώσει το ποσό των 249 ευρώ με το οποίο θα φορολογηθεί.

Ακαθάριστο εισόδημα από την εκμίσθωση οικοδομών είναι αυτό το οποίο έχει συμφωνηθεί με βάση το ιδιωτικό συμφωνητικό που έχει υπογραφεί μεταξύ μισθωτή και εκμισθωτή.

Αυτό το μίσθωμα όμως δεν πρέπει να είναι δυσανάλογο προς τη μισθωτική αξία της οικοδομής. Θεωρείται από τον φορολογικό νόμο ότι υπάρχει περίπτωση δυσανάλογου μισθώματος όταν η μισθωτική αξία της οικοδομής είναι ανώτερη κατά 15% από το μίσθωμα που δηλώνεται. Αυτό ισχύει για όλες τις οικοδομές εκτός κατοικιών. Για τις κατοικίες, το ακαθάριστο εισόδημα που δηλώνεται δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 3,5% της αντικειμενικής αξίας της οικοδομής κατά τον χρόνο φορολογίας. Αν το μίσθωμα είναι κατώτερο της μισθωτικής αξίας του ακινήτου υπολογίζεται με τεκμαρτό τρόπο δηλαδή με σύγκριση του μισθώματος αυτού του ακινήτου προς το μίσθωμα άλλων εκμισθωμένων ακινήτων.

Στην περίπτωση που η οικοδομή κατοικήθηκε ή με άλλο τρόπο χρησιμοποιήθηκε από τον ιδιοκτήτη, νομέα, επικαρπώτη ή με την συγκατάθεσή του χρησιμοποιήθηκε από άλλον χωρίς αντάλλαγμα, το ακαθάριστο εισόδημα βρίσκεται σε σύγκρισή της με άλλες οικοδομές που εκμισθώνονται. Για τον προσδιορισμό του ακαθάριστου εισοδήματος της ιδιοκατοικούμενης ή ιδιοχρησιμοποιούμενης κατοικίας έχει καταργηθεί ο φόρος ιδιοκατοίκησης για όλες τις κατοικίες που ίσχυε παλαιότερα. Το εισόδημα από ιδιοκατοίκηση είναι αυτό που επωφελείται ο φορολογούμενος από το ιδιόκτητό του ακίνητο όπου κατοικεί είτε ως πρώτη ή κύρια κατοικία είτε ως δευτερεύουσα, εξοχική ή μη. Το εισόδημα αυτό ως εκ της φύσεως του προκύπτει και

υπολογίζεται τεκμαρτά και για τον υπολογισμό του ακολουθείται ειδική και ενιαία μέθοδος προσδιορισμού της αξίας των κατοικιών ανεξάρτητα αν αυτές βρίσκονται εντός ή εκτός αντικειμενικού συστήματος, είναι κύρια ή δευτερεύουσα εξοχική ή όχι. Άρα για τον υπολογισμό του τεκμαρτού μισθώματος της ιδιοκατοίκησης λαμβάνονται υπόψη τα εξής τέσσερα στοιχεία:

- Η κύρια επιφάνεια της κατοικίας στην οποία προστίθεται και το ποσοστό 20% της επιφάνειας των βοηθητικών χώρων όπως η αποθήκη και οι χώροι στάθμευσης.
- Η τιμή ζώνης για τις περιοχές που ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων ή η τιμή εκκίνησης για τις υπόλοιπες περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα.

Τιμή Ζώνης ή Εκκίνησης ανά τ.μ.	Διορθωτικός Συντελεστής
Εώς 440 ευρώ	1,10
Από 440 εώς 734 ευρώ	1,20
Από 734 εώς 1.174 ευρώ	1,30
Πάνω από 1.174 ευρώ	1,40

- Ο διορθωτικός συντελεστής, ο οποίος κυμαίνεται ανάλογα με την τιμή ζώνης και την τιμή εκκίνησης.
- Ο συντελεστής παλαιότητας που εξαρτάται από το έτος έκδοσης της οικοδομικής άδειας. Η παλαιότητα κάθε ακινήτου αρχίζει να ισχύει δυο (2) χρόνια μετά από τη χρονολογική έκδοση της άδειας.

Συντελεστής Παλαιότητας	
1-5 χρόνια	0,90
6-10 χρόνια	0,80
11-15 χρόνια	0,75
16-20 χρόνια	0,70
21-25 χρόνια	0,65
26 χρόνια και πάνω	0,60

Από το γινόμενο των τεσσάρων αυτών παραγόντων προκύπτει η αξία της κατοικίας και μετέπειτα αφού η αξία αυτή πολλαπλασιαστεί με το συντελεστή 3,5% θα προκύψει το ετήσιο τεκμαρτό ενοίκιο. Και, τέλος αν το ποσό του ετήσιου αυτού τεκμαρτού μισθώματος πολλαπλασιαστεί με συντελεστή 2, τότε βρίσκεται η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη ιδιοκατοίκησης. Τα ποσά των τεκμαρτών δαπανών τόσο για ιδιοκατοικούμενη ή μισθούμενη κύρια όσο και για δευτερεύουσα ή εξοχική κατοικία, που προέρχονται από ακίνητα τα οποία αποκτήθηκαν από κληρονομιά, δωρεά ή γονική παροχή, καθώς και από επαχθή αιτία από συνταξιούχο πριν συνταξιοδοτηθεί περιορίζονται κατά

50% (μισό τεκμήριο). Το τεκμήριο ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης κύριας ή δεύτερης κατοικίας προστίθεται στα υπόλοιπα τεκμήρια αν υπάρχουν.

2.2.2 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

Εισόδημα από κινητές αξίες είναι αυτό που αποκτάται κάθε οικονομικό έτος από κάθε δικαιούχο κινητών αξιών και το οποίο προκύπτει:

Α. Από μερίσματα και τόκους, ιδρυτικών τίτλων και μετοχών των ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών και ομολογιών και χρεογράφων γενικά του Ελληνικού Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου ή ημεδαπών επιχειρήσεων κάθε είδους.

Β. Από αμοιβές και ποσοστά των διοικητικών συμβούλων και εκτός μισθού αμοιβές και ποσοστά των διευθυντών και διαχειριστών των ανώνυμων εταιρειών. Αν αυτά τα πρόσωπα είναι και μισθωτοί συγχρόνως αυτών των εταιρειών ο μισθός τους θα υπαχθεί στην δεύτερη πηγή εισοδήματος και οι αμοιβές ή τα ποσοστά τους για τις πρόσθετες υπηρεσίες που παρέχουν σαν διοικητικοί σύμβουλοι, διευθυντές ή διαχειριστές θα υπαχθούν στην δεύτερη πηγή γιατί θεωρούνται ότι έχουν το χαρακτήρα συμμετοχής στα κέρδη της Α.Ε.

Γ. Από μερίσματα και τόκους των τίτλων αλλοδαπής προέλευσης που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση.

Δ. Από τόκους κάθε τίτλου έντοκης κατάθεσης τοις μετρητοίς ή εγγύησης, καθώς και κάθε τίτλου χρεωστικού με υποθήκη, ενεχυρό ή όχι, από εκείνους που δεν περιλαμβάνονται στις προηγούμενες περιπτώσεις π.χ. συμβατικοί ή νόμιμοι.

Ε. Από κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων, καθώς και η πρόσθετη αξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι αμοιβαίων κεφαλαίων από την εξαγορά μεριδίων σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης.

ΣΤ. Από κέρδη ανώνυμων εταιρειών που διανέμονται με τη μορφή μετρητών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό τους.

Ζ. Από τη διανομή ή κεφαλαιοποίηση αποθεματικού ανώνυμων εταιρειών.

Η. Το κατά τεκμήριο του νόμιμου επιτοκίου.

Οι τόκοι από έντοκα γραμμάτια και ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου που αποκτούν οι μόνιμοι κάτοικοι του εξωτερικού απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος.

Προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος από κινητές αξίες

Τα πιο πάνω εισοδήματα αποτελούν το ακαθάριστο εισόδημα από κινητές αξίες. Αν από αυτό το εισόδημα αφαιρεθεί κάθε φόρος, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου βαρύνει το εισόδημα αυτό, το εισόδημα που μένει αποτελεί το καθαρό εισόδημα από κινητές αξίες.

2.2.3 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που αποκτάται από ατομική ή εταιρική επιχείρηση, εμπορική βιομηχανική ή βιοτεχνική ή από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος το οποίο δεν υπάγεται στα ελευθέρια επαγγέλματα της Ζ' πηγής εισοδήματος (δικηγόροι, γιατροί, κ.λ.π.) που αναφέρονται στο άρθρο 48. Στην έννοια του όρου «εμπορική επιχείρηση» είναι εκείνη η επιχείρηση η οποία μεσολαβεί από την παραγωγή στην κατανάλωση και αποβλέπει στην επίτευξη κέρδους. Αναλυτικότερα, ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις λογίζεται το κέρδος που προκύπτει:

Α. Από την εκμετάλλευση εμπορικών ή βιομηχανικών-βιοτεχνικών-οικοτεχνειών που λειτουργούν είτε ως ατομικές είτε ως εταιρικές επιχειρήσεις.

Β. Από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού ή βιοποριστικού επαγγέλματος.

Γ. Από την άσκηση επιχείρησης μεταώλησης ή κατασκευής και πώλησης οικοδομών.

Δ. Από την εκχώρηση κάθε δικαιώματος που είναι συναφές προς την άσκηση της επιχείρησης ή του επαγγέλματος, όπως π.χ. παραχώρηση της άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης ή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας κ.λ.π.

Ε. Από την εκχώρηση ολόκληρης επιχείρησης με τα άυλα στοιχεία αυτής λόγω καλής πορείας της επιχείρησης π.χ. αέρας, εμπορικό σήμα κ.λ.π.

ΣΤ. Από τόκους από την πώληση εμπορευμάτων ή την παροχή υπηρεσιών με πίστωση.

Προσδιορισμός καθαρών κερδών επιχείρησης

Παλαιότερα υπήρχε διπλός τρόπος υπολογισμού του καθαρού εισοδήματος των επιχειρήσεων που τηρούσαν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας, είτε λογιστικός είτε εξωλογιστικός¹. Τώρα ο προσδιορισμός καθαρών κερδών και η φορολόγηση των επιχειρήσεων γίνεται μόνο λογιστικά. Ο λόγος είναι ότι με το λογιστικό τρόπο τα καθαρά κέρδη των εμπορικών επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας εμφανίζουν τα πραγματικά έσοδα και έξοδά τους. Ο λογιστικός αυτός

¹ Ο υπολογισμός των καθαρών κερδών λογιστικά γίνεται αν από τα έσοδα αφαιρέσουμε τα έξοδα ενώ εξωλογιστικά είναι τα ακαθάριστα έσοδα επί συντελεστή καθαρού κέρδους ίσον με καθαρά κέρδη.

προσδιορισμός των καθαρών κερδών για τις επιχειρήσεις γίνεται αν από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης αφαιρεθούν τα έξοδα, (όπως έξοδα μισθοδοσίας και αμοιβές προσωπικού, τόκοι δανείων, ενοίκια, ηλεκτρικό ρεύμα, ασφάλιστρα, δαπάνες συντηρήσης μηχανημάτων κ.λ.π.) τα οποία αναγνωρίζονται από το νόμο. Τα αφαιρούμενα έξοδα προσδιορίζονται από τον φορολογικό νόμο (αρ.31 ν.2238/94) όπως ισχύει.

Εξωλογιστικά προσδιορίζονται τα κέρδη των επιχειρήσεων που εμφανίζουν σοβαρές παραβάσεις και τα βιβλία τους μετά από φορολογικό έλεγχο κρίνονται ανακριβή ή ανεπαρκή. Ο υπολογισμός τότε γίνεται αν πολλαπλασιαστούν τα ακαθάριστα κέρδη με το μοναδικό συντελεστή καθαρού κέρδους.

Αν η εμπορική επιχείρηση που τηρεί βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας εμφανίζει ζημιά, τότε μπορεί να μεταφέρει τη ζημιά για συμψηφισμό στα επόμενα πέντε χρόνια.

2.2.4 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προκύπτει σε κάθε οικονομικό ή γεωργικό έτος, κατά περίπτωση και αποκτάται από την εκμετάλλευση μιας ή περισσότερων γεωργικών επιχειρήσεων κάθε είδους, όπως οι αγροτικές, κτηνοτροφικές, πτηνοτροφικές, μελισσοκομικές, σηροτροφικές, δασικές, αλιευτικές κ.λ.π., και γενικά κάθε επιχείρησης εκμετάλλευσης της γης με την ευρεία έννοια του όρου.

Το οικονομικό έτος συμπίπτει με το ημερολογιακό. Το γεωργικό έτος περιλαμβάνει την γεωργική περίοδο (δωδεκάμηνο) η οποία αρχίζει από τη λήξη της συγκομιδής των προϊόντων ενός έτους που διαρκεί μέχρι τη λήξη της συγκομιδής των προϊόντων του επόμενου έτους. Η επιλογή του χρόνου κτήσης του εισοδήματος κατά το οικονομικό και κατά το γεωργικό έτος ανήκει πάντοτε στο φορολογούμενο.

Ως αγροτικές, σύμφωνα με το Φ.Π.Α. θεωρούνται οι παρεχόμενες από τους αγρότες με χειρωνακτική εργασία ή με το συνήθη εξοπλισμό της εκμετάλλευσης τους, οι οποίες συμβάλλουν στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων. Στις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται κυρίως:

Α. Οι εργασίες σποράς και φύτευσης, καλλιέργειας, θερισμού, αλωνίσματος, δεματοποίησης, περισυλλογής και συγκομιδής.

Β. Οι εργασίες προπαρασκευής για την πώληση προϊόντων, όπως η διαλογή, η ξήρανση, ο καθαρισμός, η άλεση, η έκθλιψη, η απολύμανση, η συσκευασία και η αποθήκευση.

Γ. Η φύλαξη, η πάχυνση και η εκτροφή ζώων.

Δ. Η μίσθωση μηχανικών μέσων και εξοπλισμού γενικά, που χρησιμοποιούνται στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Ε. Η τεχνική βοήθεια.

ΣΤ. Η καταπολέμηση επιβλαβών φυτών και ζώων, καθώς και ο ψεκασμός φυτών και εδάφους.

Ζ. Η χρησιμοποίηση αρδευτικών, αποξηραντικών μέσων και εξοπλισμού.

Η. Η υλοτομία, η κοπή ξύλων, καθώς και άλλες δασοκομικές υπηρεσίες.

Προσδιορισμός καθαρού γεωργικού εισοδήματος

Όσοι έχουν αγροτικά εισοδήματα, κατά κανόνα δεν τηρούν βιβλία οπότε το καθαρό τους εισόδημα προσδιορίζεται με τα αντικειμενικά κριτήρια. Όταν τηρούνται λογιστικά βιβλία Γ' κατηγορίας ο προσδιορισμός του καθαρού γεωργικού εισοδήματος γίνεται μόνο λογιστικά (όπως δηλαδή και στις εμπορικές επιχειρήσεις) δηλαδή από το ακαθάριστο εισόδημα της γεωργικής επιχείρησης αφαιρούνται όλες οι δαπάνες και το εισόδημα που προκύπτει είναι καθαρό. Πάνω στη δήλωση γράφεται το αποτέλεσμα που προκύπτει από τα βιβλία κέρδος ή ζημιά. Αν όμως δεν τηρούνται ή τηρούνται βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας, τα καθαρά κέρδη προσδιορίζονται με την αντικειμενική μέθοδο. Ο προσδιορισμός του εισοδήματος προκύπτει εξωλογιστικά από τον πολλαπλασιασμό των ακαθάριστων εσόδων με τον προβλεπόμενο για κάθε είδους εκμετάλλευσης μοναδικό συντελεστή καθαρού εισοδήματος. Οι συντελεστές αυτοί βρίσκονται σε ειδικό πίνακα ο οποίος καταρτίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

2.2.5 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι το εισόδημα που προκύπτει κάθε ένα οικονομικό έτος από μισθούς, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα, συντάξεις και γενικά από κάθε παροχή που χορηγείται περιοδικά με οποιαδήποτε μορφή είτε σε χρήμα είτε σε είδος ή άλλες αξίες για παρούσα ή προηγούμενη υπηρεσία ή για οποιαδήποτε αιτία, το οποίο αποκτάται από μισθωτούς γενικά και συνταξιούχους.

Ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια ατιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών, καθώς και το εισόδημα που αποκτούν οι ξεναγοί οι οποίοι υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 37 του νόμου 1545/1985 (ΦΕΚ Α 91').

Στα εισοδήματα αυτά συμπεριλαμβάνονται και οι ακόλουθες υπηρεσίες:

1. η αξία των αγαθών που αντιπροσωπεύουν οι χορηγούμενες δωροεπιταγές.
2. η αξία των χορηγούμενων διατακτικών για την αγορά αγαθών από συμβεβλημένα καταστήματα, με εξαίρεση των διατακτικών τροφής για εργαζόμενους μέχρι ποσού έξι (6) ευρώ ανά διατακτική.
3. το ποσό του καταβαλλόμενου ενοικίου, καθώς και του τεκμαρτού ενοικίου όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση το άρθρο 23 του Κ.Φ.Ε., για παροχή κατοικίας.
4. το καταβαλλόμενο ποσό για οικιακό προσωπικό.
5. τα επιδόματα θέσεως και ευθύνης.

Ως χρόνος κτήσης του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος απέκτησε δικαίωμα είσπραξης του. Ειδικά για τις αποδοχές και τις συντάξεις που καταβάλλονται στους δικαιούχους τους, σε έτος μεταγενέστερο από το έτος στο οποίο ανάγονται σε μισθωτούς ή συνταξιούχους, με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση, χρόνος κτήσης τους θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο εισπράττονται από τους δικαιούχους.

Δε θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και δεν υπόκειται σε φόρο:

1. Η αποζημίωση που παρέχεται σε υπαλλήλους επιχειρήσεων και ελευθέρων επαγγελματιών για δαπάνες υπηρεσίας, που τους έχει ανατεθεί, εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους από τα σχετικά παραστατικά στοιχεία, που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.
2. Οι δαπάνες που καταβάλλονται στα πρόσωπα που μετακινούνται με εντολή του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' και Β' βαθμού και των λοιπών νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου, καθώς και τα έξοδα κίνησης που καταβάλλονται στους οικονομικούς επιθεωρητές και τα εκτός έδρας των δημόσιων υπαλλήλων.
3. Η παροχή που καταβάλλεται εφάπαξ από τα ταμεία πρόνοιας και τους άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς στους ασφαλιζόμενους και τις οικογένειές τους, καθώς και το εφάπαξ βοήθημα που παρέχεται σε δημόσιους υπαλλήλους λόγω εθελουσίας εξόδου από την υπηρεσία με παραίτηση.
4. Οι αποζημιώσεις οδοιπορικών και λοιπών εξόδων ταξιδίων από αθλητικά σωματεία ή ενώσεις, καθώς και παροχές διατροφής σε ερασιτέχνες αθλητές μέχρι του ποσού 3.520 ευρώ ετησίως.
5. Ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) από τις κάθε είδους καθαρές αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές, αποζημιώσεις και συντάξεις που καταβάλλονται αναδρομικά, σε μεταγενέστερο έτος από το έτος στο οποίο ανάγονται, σε μισθωτούς ή συνταξιούχους με βάση νόμο, δικαστική ή συλλογική σύμβαση, καθώς και από δεδουλευμένες καθαρές αποδοχές που εισπράττει καθυστερημένα ο δικαιούχος, σε μεταγενέστερο έτος από το έτος στο οποίο

ανάγονται, λόγω έκδηλης οικονομικής αδυναμίας του εργοδότη του και εφόσον έγινε επίσχεση της εργασίας από τους μισθωτούς ή αν ο εργοδότης κηρύχθηκε σε κατάσταση πτώχευσης.

6. Το χρηματικό επίδομα που καταβάλλεται από τον οργανισμό απασχόλησης εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ) στο μισθωτό λόγω της απόλυσης του από ιδιωτική επιχείρηση (το λεγόμενο επιδομά ανεργίας).
7. Η καταβαλλόμενη αποζημίωση στο μισθωτό υπό τους όρους του νόμου 2112/1929 δηλαδή όταν η αποζημίωση είναι μέχρι το ποσό των 20.000 ευρώ και δεν το υπερβαίνει. Στη περίπτωση που η αποζημίωση¹ υπερβαίνει το ποσό πάνω από τις 20.000 ευρώ υποβάλλεται σε αυτοτελή φορολόγηση δηλαδή γίνεται παρακράτηση με συντελεστή 20% και εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση.
8. Το ποσό ειδικού επιδόματος μουσικού οργάνου που χορηγείται στους μουσικούς της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, Θεσσαλονίκης και της Ορχήστρας Λυρικής Σκηνής για την κάλυψη της δαπάνης αγοράς, συντήρησης και επισκευής του μουσικού οργάνου ιδιοκτησίας τους για την εκτέλεση μουσικών έργων (άρθρο 5 ν.3522/2006).

Προσδιορισμός εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες

Αρχικά προσδιορίζεται το μηνιαίο καθαρό εισόδημα, αν από το ακαθάριστο ποσό του μισθού ή της σύνταξης ή οποιασδήποτε καταβαλλόμενης παροχής, αφαιρεθούν οι νόμιμες κρατήσεις που βαρύνουν το δικαιούχο για ασφαλιστικές εισφορές. Στον ορισμό του ακαθάριστου μηνιαίου ποσού περιλαμβάνεται ο μηνιαίος μισθός ή τα ημερομίσθια ή η σύνταξη καθώς και οποιοσδήποτε άλλες αμοιβές της ίδιας μισθοδοτικής περιόδου (δηλαδή οι ιδιόρρυθμες και κανονικές υπερωρίες, το επίδομα παραγωγής, το πριμ παρουσίας, οι προσαυξήσεις λόγω νυκτερινής εργασίας ή εργασία των Κυριακών και εορτών κ.λ.π.) εφόσον εκκαθαρίζονται μαζί στην ίδια μισθοδοτική κατάσταση με το μισθό ή τα ημερομίσθια.

Στη συνέχεια γίνεται αναγωγή του μηνιαίου καθαρού εισοδήματος με βάση τις πραγματικές καταβαλλόμενες αποδοχές προκειμένου να προσδιοριστεί το συνολικό ετήσιο καθαρό εισόδημα. Γίνεται για κάθε μήνα με πολλαπλασιασμό του καθαρού μηνιαίου ποσού του μισθού ή των ημερομισθίων ή της σύνταξης ή και κάθε άλλης παροχής που εμπίπτει στην έννοια του μισθού, επί 12 μηνιαίους μισθούς, συν δώρο Χριστουγέννων, δώρο Πάσχα και επίδομα άδειας (συνολικά 14 μήνες), εφόσον βέβαια πρόκειται για μισθωτούς οι οποίοι έχουν αποκτήσει το δικαίωμα λήψης άδειας μέσα στο έτος.

---

¹ Το ποσό της αποζημίωσης δεν προστίθεται με τα υπόλοιπα εισοδήματα για να φορολογηθεί, αλλά συμπληρώνεται προαιρετικά στη φορολογική δήλωση Ε1 (πίν.6) για κάλυψη τεκμηρίου τώρα ή στο μέλλον.

Στο μισθωτό αν καταβάλλεται και κάποια άλλη πρόσθετη παροχή (π.χ. ένας μηνιαίος μισθός ως επίδομα ισολογισμού κ.λ.π) για τον υπολογισμό του συνολικού ετήσιου φορολογητέου εισοδήματος προστίθεται και η παροχή αυτή. Όπως στη περίπτωση του λογιστή και βοηθού λογιστή καταβάλλεται μια φορά το χρόνο επίδομα ισολογισμού, ίσον με το 70% του βασικού μηνιαίου μισθού προσαυξημένο με τα άλλα τυχόν επιδόματα γάμου, τέκνων και σπουδών.

Στην περίπτωση κατά την οποία το καταβαλλόμενο ποσό του μισθού ή της σύνταξης μεταβάλλεται λόγω αύξησης των αποδοχών, υπερωριών, νυκτερινής εργασίας κ.λ.π. που συνεκκαθαρίζονται με τις μηνιαίες αποδοχές, παρέχεται η ευχέρεια να προσδιοριστεί εκ νέου το ετήσιο εισόδημα και ο αναλογών σε αυτό φόρος με βάση τα νέα αριθμητικά μεγέθη. Ο προσδιορισμός του συνολικού ετήσιου καθαρού εισοδήματος κατά τον υπόψη μήνα θα γίνεται με πολλαπλασιασμό του καθαρού μηνιαίου καταβαλλόμενου ποσού του μισθού ή της σύνταξης του μήνα αυτού επί τον αριθμό των υπόλοιπων μηνών συν τυχόν δώρο κ.λ.π. μέχρι τη λήξη του οικείου έτους, συναθροίζοντας στο ποσό αυτό και το ποσό των αποδοχών που έχουν ήδη καταβληθεί. Με βάση το νέο καθαρό εισόδημα, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά τη μεταβολή, θα υπολογισθεί ο ετήσιος παρακρατούμενος φόρος από τον οποίο θα αφαιρεθεί ο φόρος που ήδη παρακρατήθηκε τους προηγούμενους μήνες και το υπόλοιπο ποσό του φόρου θα διαιρεθεί με τον αριθμό των υπόλοιπων μηνών, προκειμένου να βρεθεί ο φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί το συγκεκριμένο μήνα.

Όταν πρόκειται για νεοδιορισθέντες υπαλλήλους ή νέους συνταξιούχους, ο προσδιορισμός του ετήσιου καθαρού εισοδήματος θα γίνεται με βάση τα δεδομένα του μήνα έναρξης της εργασίας ή καταβολής της σύνταξης, όπως αναλύθηκε πιο πάνω, επί 12 μηνιαίους μισθούς, συν δώρο Χριστουγέννων, δώρο Πάσχα και επίδομα αδείας.

Ο υπολογισμός του παρακρατούμενου φόρου για εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες και κάθε είδους συντάξεις θα γίνει σε κάθε περίπτωση με βάση την φορολογική κλίμακα των μισθωτών-συνταξιούχων και όπως παρουσιάζεται πιο κάτω στο κεφάλαιο 4 (κλίμακα φορολογίας Α).

Αφού υπολογισθεί, το ποσό του φόρου που αναλογεί βάσει της φορολογικής κλίμακας κατά περίπτωση, ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του δικαιούχου, θα μειωθεί κατά το ποσοστό 1,5% και το υπόλοιπο θα αποτελεί το φόρο που πρέπει να παρακρατηθεί σε ετήσια βάση.

Το ένα δέκατο τέταρτο (1/14) του ποσού αυτού, αποτελεί το φόρο που παρακρατείται κάθε μήνα από τον υπόχρεο εργοδότη, κατά την καταβολή των μισθών ή των συντάξεων. Το ίδιο ποσό φόρου πρέπει να παρακρατείται και από το ποσό που καταβάλλεται στο δικαιούχο, ως δώρο Χριστουγέννων. Το μισό του φόρου που αναλογεί στο μηνιαίο καθαρό εισόδημα, δηλαδή το ένα εικοστό όγδοο (1/28) του ετήσιου φόρου, αποτελεί το φόρο που αναλογεί στο ποσό που καταβάλλεται στο δικαιούχο ως δώρο Πάσχα ή ως επίδομα αδείας.

2.2.6 ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών¹ είναι οι αμοιβές από την άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματος του ιατρού, οδοντίατρου, κτηνιάτρου, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαιάς, δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωπόνου, γεωλόγου, δασολόγου, ωκεανογράφου, σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή ή δασκάλου, καλλιτέχνη γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού, καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη, σκηνογράφου, ενδυματολόγου, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτεχνήτη, αναλογιστή, κοινωνιολόγου, κοινωνικού λειτουργού και εμπειρογνώμονα.

Επίσης στο εισόδημα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών περιλαμβάνεται και κάθε αμοιβή που καταβάλλεται:

1. Σε πραγματογνώμονες, διαιτητές, εκκαθαριστές γενικά, ελεγκτές ανώνυμων εταιρειών, εκτελεστές διαθηκών, εκκαθαριστές κληρονομιών και κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομιάς.
2. Σε συγγραφείς και μουσουργούς από συγγραφικά δικαιώματα γενικά.
3. Σε αντιπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων και ιδιώτες για τη συμμετοχή τους σε κάθε είδους επιτροπές ή συμβούλια, από το Δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, σωματεία, ιδρύματα, συνεταιρισμούς και οργανισμούς γενικά.
4. Στη σύζυγο ή στο σύζυγο λόγω διατροφής, η οποία επιδικάστηκε σε αυτούς ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη. Το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται σε τέκνα, από οποιαδήποτε αιτία, δεν θεωρείται εισόδημά τους.

Στο εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα εντάσσεται και κάθε άλλο εισόδημα, το οποίο δεν μπορεί να ενταχθεί σε μια από τις άλλες 6 πηγές εισοδήματος. Π.χ. ιδιώτης εκμίσθωσε ένα μηχανήμα. Το ετήσιο ποσό που εισέπραξε από την εκμίσθωση του μηχανήματος, επειδή δε μπορεί να υπαχθεί σε μια από τις πηγές Α έως Ζ, εντάσσεται και φορολογείται στα εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα.

Προσδιορισμός εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών

¹ Τα ελευθέρια επαγγέλματα κατονομάζονται περιοριστικά στο άρθρο 48 του ν.2238/94 και δεν μπορούν να δημιουργηθούν αμφισβητήσεις ως προς την ένταξη ή μη στη πηγή αυτή εισοδήματος οποιασδήποτε προέλευσης.

Ο υπολογισμός του εισοδήματος των ελεύθερων επαγγελματιών γίνεται και εδώ λογιστικά¹. Τα καθαρά κέρδη που θα φορολογηθούν οι ελεύθεροι επαγγελματίες βρίσκονται εάν από τα ακαθάριστα έσοδα αφαιρεθούν οι επαγγελματικές δαπάνες εφόσον αυτές έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία τους και για τις οποίες αποδεικνύεται η καταβολή τους με νόμιμα φορολογικά στοιχεία.

Στα έξοδα του ελεύθερου επαγγελματία υπολογίζονται και τα επιβατικά αυτοκίνητα που χρησιμοποιεί για την άσκηση του επαγγέλματός του. Ειδικά οι δαπάνες συντήρησης, επισκευής, κυκλοφορίας και αποσβέσεων των επιβατικών αυτών αυτοκινήτων εκπίπτουν κατά ποσοστό 25% του συνολικού ποσού που έχει καταχωρηθεί στα βιβλία και το οποίο δεν μπορεί να υπέρβει το 3% του δηλωθέντος ακαθάριστου εισοδήματος από ελευθέρια επαγγέλματα.

Στην περίπτωση που ο ελεύθερος επαγγελματίας τηρεί βιβλία που δεν είναι επαρκή και ακριβή τότε θα γίνει εξωλογιστικός προσδιορισμός των καθαρών κερδών που θα φορολογηθούν. Ωστόσο για να οδηγηθούμε σε εξωλογιστικό προσδιορισμό πρέπει να υπάρχουν σοβαρές παραβάσεις. Κατ'εξάιρεση ισχύει και για τις αμοιβές των αρχιτεκτόνων και των μηχανικών, όπου το καθαρό εισόδημα βρίσκεται με τη χρήση συντελεστή καθαρού κέρδους ανάλογα βέβαια με το είδος της παρεχόμενης υπηρεσίας στις ακαθάριστες αμοιβές.

---

¹ Αν τα βιβλία των ελεύθερων επαγγελματιών δεν είναι επαρκή ή ακριβή (υπάρχουν σοβαρές παραβάσεις) και εδώ όπως και σε προηγούμενες πηγές θα γίνει εξωλογιστικός προσδιορισμός των καθαρών κερδών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010

3.1 ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΤΟ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΔΗΛΩΣΗ

Υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση (έντυπο Ε1), έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο (πραγματικό ή τεκμαρτό) εισόδημά του υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ, δικό του ή της συζύγου του. Δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν φορολογική δήλωση όσοι έχουν εισοδήματα μέχρι 3.000 ευρώ, εκτός και αν υποχρεώνονται να υποβάλλουν δήλωση από άλλη αιτία π.χ. αγορά ακινήτου.

Επιπλέον, υποχρέωση στην υποβολή φορολογικής δήλωσης έχουν τα φυσικά πρόσωπα εφόσον στο συνολικό εισόδημα τους περιλαμβάνεται και ζημιά από εμπορική ή γεωργική επιχείρηση, ανεξάρτητα από το ύψος του ετήσιου εισοδήματος (ακόμη κι αν είναι μικρότερο από το ποσό των 3.000 ευρώ).

Ειδικά, τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν αποκλειστικά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση αν το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημα τους υπερβαίνει το ποσό των 6.000 ευρώ, εφόσον έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα. Στην περίπτωση που το εισόδημα των μισθωτών και των συνταξιούχων είναι μέχρι το ποσό των 6.000 ευρώ δεν υποχρεώνονται να υποβάλλουν δήλωση.

Ακόμα, τα φυσικά πρόσωπα, που κατά κύριο επάγγελμα είναι αγρότες και έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση, εφόσον το ετήσιο καθαρό γεωργικό τους εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ. Όσοι είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, εφόσον λαμβάνουν επιδοτήσεις ποσού άνω των 1.500 ευρώ, για προϊόντα φυτικής παραγωγής ή 2.250 ευρώ, για προϊόντα ζωικής παραγωγής. Επίσης, όσοι λαμβάνουν καλλιεργητικά δάνεια πάνω από 5.900 ευρώ ή όταν το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού τους αυτής της κατηγορίας στην τράπεζα, την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους υπερβαίνει τα 5.900 ευρώ.

Τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν και γεωργικό εισόδημα, χωρίς να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση, ανεξάρτητα από το ύψος του καθαρού γεωργικού εισοδήματος που αποκτούν ή το ύψος των επιδοτήσεων που λαμβάνουν ή το ύψος του επιστρεφόμενου φόρου προστιθέμενης αξίας που εισπράττουν.

Ανεξάρτητα από το ύψος του εισοδήματος ή αν έχουν φορολογητέο ή όχι εισόδημα έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση και:

1. Όσοι αγοράζουν αυτοκίνητα, δίτροχα ή τρίτροχα αυτοκινούμενα οχήματα, πλοία αναψυχής, αεροσκάφη και όσοι έχουν στην κυριότητα τους ή με οποιοδήποτε τρόπο διατηρούν στην κατοχή τους επιβατικό αυτοκίνητο Ι.Χ. ή ημιφορτηγό, (εκτός από αγροτικό ημιφορτηγό), ή αυτοκίνητο μικτής χρήσης ή αυτοκίνητο τύπου JEEP ή αεροσκάφος, κότερο ή θαλαμηγό ή άκατο ή σκάφος αναψυχής, εκτός από αυτοκίνητα που απαλλάσσονται από την τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης και ένα σκάφος αναψυχής ολικού μήκους μέχρι 10 μέτρα που δεν είχε ναυτολογμένο πλήρωμα για ολόκληρο το χρόνο ή για μικρότερο χρονικό διάστημα, καθώς και όσοι χρησιμοποιούν για τις ατομικές ή οικογενειακές τους ανάγκες τέτοια μεταφορικά μέσα, τα οποία ανήκουν είτε στη σύζυγο τους ή στα προστατευόμενα μέλη τους, είτε στις εταιρίες στις οποίες μετέχουν ως εταίροι, διαχειριστές εταίροι ή προκειμένου για Α.Ε., είναι πρόεδροι ή διοικητές ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι αυτής.
2. Όσοι ασκούν ατομική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα.
3. Όσοι μετέχουν σε προσωπική (Ο.Ε., Ε.Ε.) ή περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) εταιρία ή κοινοπραξία ή κοινωνία ή αστική εταιρία που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα.
4. Όσοι έχουν ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτων πάνω από 600 ευρώ το χρόνο.
5. Όσοι αγοράζουν ακίνητα ή ανεγείρουν οικοδομή.
6. Όσοι διατηρούν μία ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια πάνω από 150 τετραγωνικά μέτρα ή κατοικούν σε οικοδομή με επιφάνεια πάνω από 200 τετραγωνικά μέτρα.
7. Όσοι έχουν άδεια της αρμόδιας αρχής να πωλούν αγαθά πλανοδίως ή στις λαϊκές αγορές.
8. Όσοι είναι κύριοι ή επικαρπωτές ή νομείς ή κάτοχοι γεωργικής γής, την οποία καλλιεργούν υπό κάλυψη (θερμοκήπια), εφόσον αυτή έχει έκταση από δύο (2) στρέμματα και πάνω, καθώς και όσοι εισέπραξαν μέσα στο 2009, επιστρεφόμενο φόρο προστιθέμενης αξίας από 881 ευρώ και πάνω.
9. Όσοι κατά το έτος 2009 απέκτησαν ακίνητα κατά πλήρες δικαίωμα ιδιοκτησίας ή κατ' επικαρπία επί ακινήτων ή ψιλή κυριότητα ή έχουν δικαίωμα χρήσης ή οίκησης σ' αυτά.
10. Όποιος προσκληθεί με έγγραφο του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.). Στην περίπτωση αυτή ο καλούμενος υποχρεούται να υποβάλει τις οικείες δηλώσεις μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης σε αυτόν της οικείας πρόσκλησης.
11. Όσοι έχουν υποχρέωση υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων (Έντυπο 9) ένεκα του ότι μεταβλήθηκε η περιουσιακή ή οικογενειακή κατάσταση τους.

3.2 ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

Η φορολογική δήλωση υποβάλλεται το αργότερο από την 1^η Μαρτίου μέχρι και τη 15^η Μαρτίου 2010, μέσα σε 11 εργάσιμες μέρες. Η υποβολή γίνεται ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ., με πρώτο το ψηφίο 1 από την 1^η Μαρτίου 2010, εκτός βέβαια αν ο φορολογούμενος υπάγεται σε κάποια από τις πιο κάτω περιπτώσεις οπότε και μπορεί να υποβάλει σε διαφορετική ημερομηνία τη δήλωσή του.

Κατ'εξαιρέση με αυτές τις περιπτώσεις, μπορούν να υποβάλλουν δήλωση:

1. Από την 1^η έως και τη 15^η Μαρτίου (ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ.) όσοι έχουν εισοδήματα από ατομικές ή ελεύθεροι επαγγελματίες που δεν τηρούν βιβλία ή τηρούν βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας, καθώς και όσοι έχουν εισοδήματα από Ε.Π.Ε. και ο ισολογισμός εγκρίθηκε μέσα στο 2009, εισοδήματα από εκμίσθωση ακινήτων, κινητές αξίες, χωρίς εισοδήματα, οι κύριοι ή κάτοχοι επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ. ή ημιφορτηγού Ι.Χ. ή μοτοσυκλέτας, κότερου, αεροσκάφους κ.λ.π., εφόσον δεν απαλλάσσονται για την τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης αυτών ή τους βαρύνει το τεκμήριο αγοράς τους.
2. Από την 1^η μέχρι και την 19^η Απριλίου (ανάλογα πάλι με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ.) όσοι δηλώνουν γεωργικό εισόδημα ή εισόδημα από εκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση γεωργικής γης.
3. Από τις 16 έως και τις 30 Απριλίου, όσοι έχουν αποκτήσει κέρδη ή ζημιές από ατομική εμπορική επιχείρηση ή από την ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος όταν τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και εφόσον η διαχειριστική τους περίοδος έληξε μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο 2009.
4. Από τις 3 μέχρι και τις 17 Μαΐου:

Α. Όσοι έχουν εισόδημα από συμμετοχή σε εταιρεία ή κοινοπραξία ή κοινωνία που δεν τηρεί βιβλία ή τηρεί βιβλία Α' ή Β' ή Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., εφόσον η διαχειριστική περίοδος αυτής έληξε μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο του 2009, ανεξάρτητα από το αντικείμενο εργασιών της εταιρείας, κοινωνίας κ.λ.π., ή αν αυτή συμμετέχει σε άλλη εταιρεία ή κοινοπραξία.

Β. Οι αντιπρόσωποι, οι πράκτορες ασφαλιστικών εταιρειών και οι ασφαλειομεσίτες, οι συγγραφείς για τα συγγραφικά τους δικαιώματα, οι πράκτορες και αντιπρόσωποι τραπεζών.

Γ. Οι μισθωτοί των οποίων το σύνολο ή ένα τμήμα των αμοιβών τους υπολογίζονται σε ποσοστό πάνω στα κέρδη επιχειρήσεων, καθώς και οι εφημεριδοπώλες, εφόσον ο προσδιορισμός του εισοδήματος αυτών των δικαιούχων εξαρτάται από επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., των οποίων η διαχειριστική περίοδος έληξε μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο

του 2009. Μέλη διοικητικού συμβουλίου Ανώνυμης Εταιρείας που λαμβάνουν μισθό για τις υπηρεσίες που παρέχουν με ειδική σύμβαση μίσθωσης εργασίας ή εντολής, καταθέτουν κι αυτοί τη δήλωση τους σε αυτές τις ημερομηνίες του οικονομικού έτους.

5. Οι μισθωτοί και συνταξιούχοι πρέπει να καταθέσουν τη δήλωσή τους από τις 4 Μαΐου μέχρι και τις 2 Ιουνίου ανάλογα πάντα με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. τους. Επιπλέον, υποβάλουν τη δήλωση τους σε αυτό το χρονικό διάστημα όσοι έχουν εισοδήματα από την Ελλάδα και δεν κατοικούν ή διαμένουν σ' αυτή, όσοι έχουν εισοδήματα στο εξωτερικό αλλά κατοικούν στην Ελλάδα, καθώς και αξιωματικοί ή κατώτερο πλήρωμα εμπορικού πλοίου.

Αξίζει να σημειωθεί πως αν κάποιος εμφανίζει εισοδήματα από δύο ή και περισσότερες διαφορετικές κατηγορίες που η προθεσμία υποβολής της δήλωσης λήγει σε διαφορετικές ημερομηνίες, τότε μπορεί να καταθέσει τη δήλωσή του στη μεταγενέστερη ημερομηνία. Για παράδειγμα, έμπορος έχει ατομική επιχείρηση με βιβλία Β' κατηγορίας και συγχρόνως δηλώνει γεωργικό εισόδημα, έχοντας ως τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. του το 2. Για το εισόδημα από την εμπορική δραστηριότητα πρέπει να καταθέσει τη δήλωσή του μέχρι τις 2 Μαρτίου, για το γεωργικό εισόδημα μέχρι τις 6 Απριλίου. Έχει δικαίωμα να καταθέσει τη δήλωσή του μέχρι τη μεταγενέστερη ημερομηνία, δηλαδή στις 6 Απριλίου.

Στην περίπτωση που οι σύζυγοι δηλώνουν υποχρεωτικά κοινή δήλωση και όταν οι σύζυγοι έχουν εισοδήματα από διάφορες κατηγορίες και εδώ η δήλωση μπορεί να κατατεθεί στη ημερομηνία που λήγει η μεταγενέστερη κατηγορία εισοδήματος. Πάντοτε όμως λαμβάνεται υπόψη το τελευταίο ψηφίο του συζύγου ακόμα κι αν η μεταγενέστερη ημερομηνία είναι της συζύγου. Για παράδειγμα, ζωγράφος ελεύθερος επαγγελματίας έχει σύζυγο που εργάζεται ως μισθωτή. Το Α.Φ.Μ. του λήγει σε 4 και της συζύγου του 7. Για τον ελεύθερο επαγγελματία η προθεσμία υποβολής της δήλωσης είναι μέχρι τις 4 Μαρτίου, ενώ για τη σύζυγο που είναι μισθωτή η προθεσμία είναι μέχρι το Μάιο. Άρα, έχουν το δικαίωμα να καταθέσουν τη δήλωσή τους μέχρι τη μεταγενέστερη ημερομηνία, που σύμφωνα με το Α.Φ.Μ. του συζύγου που λήγει σε 4, είναι η 12^η Μαΐου. Είναι αδιάφορο το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ. της συζύγου για την εύρεση της μεταγενέστερης ημερομηνίας αλλά λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία για τους μισθωτούς μιας και είναι η μεταγενέστερη κατηγορία εισοδήματος αφού είναι κοινή η δήλωση τους.

Στο πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ημερομηνίες λήξης προθεσμίας των δηλώσεων όπως προαναφέρθηκαν, καθώς και ανάλυσή τους σε σχέση με το τελευταίο ψηφίο του Α.Φ.Μ.

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΥΠΟ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2010					
ΤΕΛΕΥΤΑΙ Α ΨΗΦΙΑ Α.Φ.Μ.	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 4	ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 5
1	1 Μαρτίου	1 Απριλίου	16 Απριλίου	3 Μαΐου	4 Μαΐου
2	2 Μαρτίου	6 Απριλίου	19 Απριλίου	4 Μαΐου	6 Μαΐου
3	3 Μαρτίου	7 Απριλίου	20 Απριλίου	5 Μαΐου	10 Μαΐου
4	4 Μαρτίου	8 Απριλίου	21 Απριλίου	6 Μαΐου	12 Μαΐου
5	5 Μαρτίου	9 Απριλίου	22 Απριλίου	7 Μαΐου	14 Μαΐου
6	8 Μαρτίου	12 Απριλίου	23 Απριλίου	10 Μαΐου	18 Μαΐου
7	9 Μαρτίου	13 Απριλίου	26 Απριλίου	11 Μαΐου	20 Μαΐου
8	10 Μαρτίου	14 Απριλίου	27 Απριλίου	12 Μαΐου	25 Μαΐου
9	11 Μαρτίου	15 Απριλίου	28 Απριλίου	13 Μαΐου	27 Μαΐου
10,20,30, 40,50	12 Μαρτίου	16 Απριλίου	29 Απριλίου	14 Μαΐου	31 Μαΐου
60,70,80, 90,00	15 Μαρτίου	19 Απριλίου	30 Απριλίου	17 Μαΐου	2 Ιουνίου
Χωρίς Α.Φ.Μ.	15 Μαρτίου	19 Απριλίου	30 Απριλίου	17 Μαΐου	2 Ιουνίου

Η δήλωση υποβάλλεται σε δύο αντίτυπα στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) προσωπικώς από το φορολογούμενο ή από πρόσωπο ειδικά εξουσιοδοτημένο γι' αυτό ή στέλνεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου ή και μέσω των λογιστικών γραφείων.

Η δήλωση πρέπει να υποβληθεί στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η κατοικία του φορολογουμένου. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος ασκεί ατομικά, εμπορική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα θα υποβληθεί στον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της κύριας επιχείρησης ή του κύριου επαγγέλματος του κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης. Στη περίπτωση που ο φορολογούμενος κατά λάθος καταθέσει ή ταχυδρομήσει τη φορολογική του δήλωση σε άλλη Δ.Ο.Υ. από αυτή που υποχρεώνεται να τη καταθέσει σύμφωνα με το νόμο, δεν του επιβάλλεται κάποια κύρωση με τη προϋπόθεση ότι η

κατάθεση ή η ταχυδρόμηση έγινε εμπρόθεσμα. Η Δ.Ο.Υ. που θα παραλάβει τη δήλωση πρέπει να τη στείλει στη Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια.

Αν η φορολογική δήλωση θα υποβληθεί με ηλεκτρονικό τρόπο μέσω διαδικτύου τότε ο φορολογούμενος θα πρέπει να αποταθεί στη γενική γραμματεία πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.gsis.gr ή www.taxisnet.gr για οδηγίες ως προς την υποβολή της δήλωσης. Αφού γίνει η εγγραφή με συμπλήρωση αίτησης στη πιο πάνω διεύθυνση ο φορολογούμενος λαμβάνει απάντηση μέσω του ηλεκτρονικού του ταχυδρομείου για τη λήψη της εγγραφής του, καθώς και για τον προσωπικό κωδικό που θα λάβει για πρόσβαση στο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής δηλώσεων. Ωστόσο, για να δοθεί ο προσωπικός κωδικός πρόσβασης πρέπει η ηλεκτρονική αίτηση του ενδιαφερόμενου να υποβληθεί στην πιο πάνω ηλεκτρονική διεύθυνση τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες μέρες πριν από την υποβολή της δήλωσης. Όσοι έχουν ξανακάνει την υποβολή δήλωσης τους ηλεκτρονικά στο παρελθόν έχουν ήδη τον κωδικό πρόσβασής τους οπότε δεν χρειάζεται να κάνουν τη πιο πάνω διαδικασία.

Για τα εισοδήματα του 2011 και στο εξής η δήλωση φόρου εισοδήματος υποβάλλεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά. Με υπουργική απόφαση ορίζεται η μορφή της ηλεκτρονικής δήλωσης και οι εναλλακτικές δυνατότητες για την συμπλήρωση και υποβολή της (απευθείας δηλαδή μέσω φοροτεχνικών γραφείων ή μέσω του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών Κ.Ε.Π.).

Οι φορολογούμενοι που κατοικούν στο εξωτερικό και ασκούν επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα στην Ελλάδα έχουν ως αρμόδια Δ.Ο.Υ. για να καταθέσουν τη φορολογική τους δήλωση, τη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας άσκησης της επιχείρησης ή του επαγγέλματός, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης. Αν οι φορολογούμενοι που κατοικούν στο εξωτερικό και αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα έχουν ορίσει αντιπρόσωπους¹ (εκπρόσωπους) και εφόσον οι αντιπρόσωποι υπάγονται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. εκτός των Δ.Ο.Υ. του νομού Αττικής, πρέπει να καταθέσουν τη δήλωσή τους στη Δ.Ο.Υ. της πρωτεύουσας του νομού που φορολογούνται οι αντιπρόσωποί τους. Ακόμη, αν οι φορολογούμενοι που κατοικούν στο εξωτερικό με εισοδήματα που αποκτούν στην Ελλάδα έχουν ορίσει αντιπρόσωπους που υπάγονται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε νησιά που έχουν Δ.Ο.Υ. και τα νησιά αυτά υπάγονται στους νομούς Αττικής, Δωδεκανήσων, Λέσβου, Μαγνησίας, Καβάλας, Κέρκυρας, Κεφαλονιάς, Κυκλάδων και Σάμου αρμόδια είναι η Δ.Ο.Υ. κάθε νησιού. Όσοι κάτοικοι εξωτερικού αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα πρέπει να καταθέσουν τη φορολογική τους δήλωση στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού εφόσον:

---

¹ Ο φορολογούμενος ορίζει τον αντιπρόσωπο του στην Ελλάδα με την αναγραφή των στοιχείων αυτού στην ένδειξη του ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ του πίνακα 1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1).

- 1) Δεν έχουν ορίσει με τη δήλωσή τους αντιπρόσωπο (εκπρόσωπο)
- 2) Έχουν ορίσει με τη δήλωσή τους αντιπρόσωπο (εκπρόσωπο), ο οποίος αντιπρόσωπος υπάγεται ως προς τη φορολογία εισοδήματος σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. του νομού Αττικής
- 3) Δεν έχουν υποβάλλει δήλωση, αν και είχαν υποχρέωση φορολογίας εισοδήματος ή άλλων φορολογικών αντικειμένων

Οι δημόσιοι υπαλλήλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό πρέπει να καταθέσουν τη φορολογική τους δήλωση στη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας που βρίσκεται η κατοικία τους στην Ελλάδα και όχι στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού. Μπορούν να την καταθέσουν και στην προξενική αρχή του τόπου που διαμένουν στο εξωτερικό. Η προξενική αρχή θα τη στείλει μετέπειτα στην Ελλάδα στον αρμόδιο προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ.

Οι φορολογούμενοι υποχρεούνται να ενημερώσουν εγγράφως το τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ. της κατοικίας ή του τόπου άσκησης του επαγγέλματος τους για κάθε αλλαγή διεύθυνσης με την υποβολή του σχετικού εντύπου. Η δήλωση πρέπει να υποβληθεί στη Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια κατά την ημερομηνία που υποβάλλεται η δήλωση. Το ίδιο ισχύει και όταν η δήλωση είναι εκπρόθεσμη.

Όταν τα πρόσωπα που ασκούν ατομικά επιχείρηση ή ελεύθερο επάγγελμα αλλάξουν επαγγελματική εγκατάσταση, η φορολογική δήλωση πρέπει να υποβληθεί στη Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια κατά την ημερομηνία που υποβάλλεται η δήλωση. Δεν θα ληφθεί υπόψη ο τόπος που ασκήθηκε η δραστηριότητα ακόμη και όταν η αλλαγή διεύθυνσης έγινε μετά τις 31 Δεκεμβρίου.

Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος του επαγγελματία υπογράφεται υποχρεωτικά από το λογιστή του όταν τηρούνται βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας και κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο έχουν πραγματοποιηθεί ακαθάριστα έσοδα πάνω από 300.000 ευρώ αν πρόκειται για μεικτή ή εμπορική επιχείρηση και πάνω από 150.000 ευρώ αν πρόκειται για εμπορική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελεύθερος επαγγελματίας.

3.3 ΠΩΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

Οι σύζυγοι όπως ήδη αναφέρθηκε έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση για τα εισοδήματά τους (αρ.5 παρ.1 νόμος 2238/94). Υποχρεωμένος στη κατάθεση της κοινής τους δήλωσης είναι ο σύζυγος, αφού πρώτα η δήλωση συμπληρωθεί και υπογραφθεί κι από τους δύο. Εάν ο γάμος των συζύγων έγινε την 1^η Ιανουαρίου του 2010, υπάρχει υποχρέωση υποβολής

κοινής δήλωσής τους για τα εισοδήματα που απέκτησαν το 2009, ανεξάρτητα αν ο γάμος τους τελέσθηκε στην αρχή ή και στο τέλος του 2009. Οι σύζυγοι υποβάλλουν ξεχωριστά φορολογική δήλωση στις εξής περιπτώσεις:

1. όταν δεν μένουν μαζί κατά το χρόνο που υποβάλλεται η δήλωση λόγω διακοπής της έγγαμης συμβίωσής του.
2. όταν ο ένας από τους δύο συζύγους βρίσκεται σε κατάσταση πτώχευσης.
3. όταν ο ένας από τους δύο συζύγους είναι σε δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση ή τελεί υπό δικαστική αντίληψη.

Το εισόδημα του ενός συζύγου προστίθεται στο εισόδημα του άλλου συζύγου στο όνομά του και φορολογείται μαζί όταν προέρχεται από επιχείρηση που εξαρτάται οικονομικά από τον άλλο σύζυγο (όπως αναφέρεται και στο αρ.5 παρ.2 του νόμου 2238/94). Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση τα εισοδήματα που δηλώνονται φορολογούνται ξεχωριστά για κάθε έναν σύζυγο. Επιπλέον, ξεχωριστά φορολογούνται για κάθε σύζυγο και ο φόρος που αναλογεί για καταβολή ή επιστροφή, τα τέλη και οι εισφορές που τους αναλογούν.

Το εισόδημα των ανήλικων παιδιών προστίθεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα. Αν οι γονείς έχουν ίσο ποσό συνολικού εισοδήματος, το εισόδημα του ανήλικου άγαμου προστίθεται στο όνομα του πατέρα του. Σε περίπτωση που αυτός έχει χάσει τη γονική μέριμνα, προστίθεται στο εισόδημα του άλλου γονέα και φορολογείται στο όνομα του. Κατ'εξάιρεση (αρ.5 παρ.4 νόμου 2238/94), το ανήλικο παιδί πρέπει να κάνει δική του δήλωση όταν έχει εισόδημα που προέρχεται από τις εξής περιπτώσεις:

1. Από την παροχή της προσωπικής του εργασίας.
2. Από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από κληρονομιά ή από δωρεά, εκτός από τις δωρεές και τις γονικές παροχές που του έγιναν από τους γονείς του, τα οποία φορολογούνται στο όνομα του γονέα που του τα παραχώρησε.
3. Από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από δωρεές ή γονικές παροχές, που έγιναν σ' αυτό από γονέα του, ο οποίος έχει αποβιώσει κατά το χρόνο που προκύπτει το εισόδημα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.
4. Από σύνταξη λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του.
5. Από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό, με βάση δικαστική απόφαση, ως υποκατάστατα¹ των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων, που ανήκαν στο ανήλικο και εκποιήθηκαν, με εξαίρεση το εισόδημα από υποκατάστατα περιουσιακών στοιχείων που

---

¹ Υποκατάστατο είναι το περιουσιακό στοιχείο που περιέρχεται στο ανήλικο μετά από την εκποίηση, με βάση δικαστική απόφαση, περιουσιακού στοιχείου που του ανήκει.

έχουν περιέλθει στο ανήλικο από χαριστικές παροχές από τους γονείς, οπότε φορολογείται στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε.

Στις περιπτώσεις όπου τα εισοδήματα του ανηλίκου προέρχονται από περιουσιακό στοιχείο που έγινε δωρεά από τους γονείς ή γονική παροχή, υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του ανηλίκου χωριστή φορολογική δήλωση, στο όνομα του ανηλίκου, στο πρόσωπο του οποίου υπάρχει η φορολογική υποχρέωση. Για παράδειγμα, σε ένα ανήλικο γίνει δωρεά απ' το παππού του ένα διαμέρισμα και γονική παροχή από το πατέρα του ένα άλλο. Τα διαμερίσματα αυτά είναι νοικιασμένα. Τα ενοίκια που θα προέρχονται από το διαμέρισμα της δωρεάς του παππού θα φορολογηθούν στο όνομα του ανηλίκου, ενώ τα ενοίκια που θα προέρχονται από το διαμέρισμα της γονικής παροχής του πατέρα θα προστεθούν στα υπόλοιπα εισοδήματα του πατέρα και θα φορολογηθούν στο όνομά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

4.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Προκειμένου να προσδιοριστεί ο φόρος που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα κάθε φορολογουμένου, αθροίζονται τα δηλούμενα εισοδήματα (τα εισοδήματα που εισέπραξε από όλες τις πηγές εισοδήματος σε ένα οικονομικό έτος) και συμψηφίζονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία των επιμέρους εισοδημάτων.

Στη συνέχεια από το εισόδημα αυτό αφαιρούνται τα ποσά των τυχόν μειώσεων και δαπανών, που είναι:

1. τα καταβληθέντα ασφάλιστρα ζωής, προσωπικών ατυχημάτων και ασθενοείας μέχρι ποσού 1.200 ευρώ,
2. οι υποχρεωτικές εισφορές που τυχόν κατέβαλε ο υπόχρεος σε ταμεία ασφάλισης (ΤΕΒΕ, ΤΣΑ κ.λπ.),
3. οι δωρεές ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων στο σύνολο στις αξίας τους,
4. οι δεδουλευμένοι τόκοι κάθε στεγαστικού δανείου που ελήφθη μέχρι 31-12-1999 για απόκτηση πρώτης κατοικίας,
5. οι δεδουλευμένοι τόκοι κάθε στεγαστικού δανείου που ελήφθη από 1-1-2000 μέχρι 31-12-2002 για απόκτηση πρώτης κατοικίας,
6. οι δαπάνες για δωρεές χρηματικών ποσών άνω των 100€ προς το Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ, τα κοινωφελή ΝΠΙΔ και
7. τα έξοδα για χορηγίες σε πολιτιστικά ΝΠΙΔ (μη κερδοσκοπικά) εφόσον δεν ξεπερνά το 30% του συνολικού φορολογητέου εισοδήματος,
8. η μετάθεση ή μετεγκατάσταση υπαλλήλων που έχουν ιδιόκτητη κατοικία και την ενοικιάζουν και το ποσό ενοικίου είναι μέχρι 300 ευρώ το μήνα (3.600 ευρώ το χρόνο),
9. το 20% της δαπάνης για αλλαγή της εγκατάστασης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για τοποθέτηση νέας εγκατάστασης φυσικού αερίου, ηλιοθερμικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων, μέχρι ποσού 700 ευρώ,
10. το 100% της δαπάνης για ιατρικές επισκέψεις και για αμοιβές δικηγόρου το 2009,
11. τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων που αγοράστηκαν μέσα στο 2006 και δεν πουλήθηκαν για τρία χρόνια (από τότε δηλαδή μέχρι τις 31-12-2009), δεν μπορούν να ξεπεράσουν το ποσό των 3.000 ευρώ.

Το υπόλοιπο που μένει από την αφαίρεση των πιο πάνω δαπανών, που αποτελεί το φορολογητέο εισόδημα του υπόχρεου, υποβάλλεται σε φόρο με βάση την πιο κάτω κλίμακα που ακολουθεί και την οικογενειακή κατάσταση του κάθε φορολογούμενου (δηλαδή αν είναι μισθωτός ή όχι, αν έχει παιδιά, 1 παιδί ή περισσότερα).

Στη συνέχεια, από το ποσό του φόρου που υπολογίζεται με βάση τη φορολογική κλίμακα εκπίπτει το 20%:

1. των εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης και μέχρι ποσού 6.000 ευρώ,
2. των καταβληθέντων μισθωμάτων για κύρια κατοικία της οικογένειας του φορολογούμενου και μέχρι ποσού 240 ευρώ,
3. των καταβληθέντων μισθωμάτων για κατοικίες παιδιών που σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού μέχρι ποσού 240 ευρώ,
4. των καταβληθέντων διδάκτρων για φροντιστήρια εκπαιδευτικών μαθημάτων ή ξένων γλωσσών και μέχρι ποσού 240 ευρώ για κάθε μέλος της οικογένειας του φορολογούμενου,
5. των καταβληθέντων τόκων στεγαστικού δανείου που ελήφθη μετά την 1-1-2003 για την απόκτηση πρώτης κατοικίας,
6. του ποσού της διατροφής που καταβάλλεται από τον ένα σύζυγο στον άλλο μέχρι το ποσό των 600 ευρώ.

Και εκπίπτει το 40%:

7. των καταβληθέντων τόκων στεγαστικού δανείου που ελήφθη μετά την 1-1-1999 για την απόκτηση πρώτης κατοικίας.

Το ποσό του φόρου που προκύπτει μετά και από τις παραπάνω αφαιρέσεις είναι ο κύριος φόρος εισοδήματος. Εάν το συνολικό ποσό των εκπτώσεων φόρου είναι μεγαλύτερο από το ποσό του φόρου που αναλογεί με βάση την κλίμακα, τότε προκύπτει μηδενικό ποσό κύριου φόρου.

Από το ποσό του κύριου φόρου θα αφαιρεθούν στη συνέχεια τα ποσά των φόρων που έχουν παρακρατηθεί ή προκαταβληθεί με τη μορφή της παρακράτησης φόρου μισθωτών υπηρεσιών ή και με τη μορφή της προκαταβολής φόρου. Μετά και την αφαίρεση αυτή φτάνουμε στο τελικό ποσό φόρου για καταβολή αν το υπόλοιπο είναι θετικό, ή προς επιστροφή αν είναι αρνητικό.

4.2 ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Οι κλίμακες υπολογισμού του φόρου σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και όπως θεσπίστηκε με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 1 του ν.3522/2006 (ΦΕΚ Α' 276) είναι:

**ΚΛΙΜΑΚΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2010**

(Α) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	ΣΥΝΟΛΟ	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
12.000	0	0	12.000	0
18.000	25	4.500	30.000	4.500
45.000	35	15.750	75.000	20.250
άνω 75.000	40			

(Β) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

Κλιμάκιο εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής %	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	ΣΥΝΟΛΟ	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
10.500	0	0	10.500	0
1.500	15	225	12.000	225
18.000	25	4.500	30.000	4.725
45.000	35	15.750	75.000	20.475
άνω 45.000	40			

Εισοδήματα που αποκτούν οι φορολογούμενοι από την άσκηση ατομικής εμπορικής επιχείρησης ή από την παροχή υπηρεσιών ελευθέρου επαγγέλματος ή και από τις δύο κατηγορίες φορολογούνται με συντελεστή 10% στο πρώτο κλιμάκιο εισοδήματος της κλίμακας (Β) που εφαρμόζεται γι' αυτά τα εισοδήματα, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων. Η κλίμακα (Α) εφαρμόζεται με την προϋπόθεση ότι το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες υπερβαίνει το ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού δηλούμενου εισοδήματος που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις. Κατ' εξαίρεση για τους συνταξιούχους που, εκτός από τη σύνταξή τους, δηλώνουν εισόδημα και από ακίνητα και από γεωργικές επιχειρήσεις, δεν έχει εφαρμογή η πιο πάνω προϋπόθεση. Όταν ο συνταξιούχος δηλώνει εισόδημα και από άλλες πηγές, τότε έχει εφαρμογή η παραπάνω προϋπόθεση. Η κλίμακα (Α) εφαρμόζεται και στις ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε οικισμούς με πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, κάτω από χίλιους (1.000) κατοίκους, εκτός αν οι οικισμοί αυτοί έχουν χαρακτηριστεί τουριστικοί τόποι.

Ο φορολογούμενος που αποκτά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και τον βαρύνουν παιδιά το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την πιο πάνω φορολογική κλίμακα σε αυτό το εισόδημα μειώνεται. Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου των κλιμάκων (Α) και (Β) της παραγράφου 1 αυξάνεται ως εξής:

1. κατά χίλια (1.000) ευρώ εάν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο που τον βαρύνει,
2. κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ εάν έχει δύο τέκνα που τον βαρύνουν,
3. κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ εάν έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν
4. και το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ προσαυξάνεται κατά χίλια (1.000) ευρώ για καθένα τέκνο πάνω από τα τρία που τον βαρύνουν.

Συνεπώς, το αφορολόγητο όριο του πρώτου κλιμακίου της πιο πάνω κλίμακας μισθωτών-συνταξιούχων διαμορφώνεται ως εξής:

1. σε δεκατρείς χιλιάδες (13.000) ευρώ αν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο,
2. σε δεκατέσσερις χιλιάδες (14.000) ευρώ αν ο φορολογούμενος έχει 2 τέκνα,
3. σε είκοσι δύο χιλιάδες (22.000) ευρώ αν ο φορολογούμενος έχει 3 τέκνα,
4. σε είκοσι τρεις χιλιάδες (23.000) ευρώ αν ο φορολογούμενος έχει 4 τέκνα,
5. σε είκοσι τέσσερις χιλιάδες (24.000) ευρώ αν ο φορολογούμενος έχει 5 τέκνα.

Το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, μειώνει το ποσό του δεύτερου κλιμακίου και αν αυτό δεν επαρκεί το ποσό του τρίτου κλιμακίου.

Αναφέρουμε ότι ως τέκνα που βαρύνουν το φορολογούμενο, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν.2238/1994, θεωρούνται:

Α) Τα ανήλικα άγαμα τέκνα.

Β) Τα ενήλικα άγαμα τέκνα τα οποία δεν έχουν υπερβεί το εικοστό πεμπτό έτος της ηλικίας τους και σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή παρακολουθούν δημόσια ή ιδιωτικά ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης στο εσωτερικό. Ειδικά, για τα τέκνα αυτά καθώς και για τα τέκνα που δεν σπουδάζουν, το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θεωρούνται προστατευόμενα μέλη παρατείνεται μέχρι και δύο έτη, εφόσον κατά τα έτη αυτά είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ.

Γ) Τα άγαμα τέκνα τα οποία δεν υπάγονται στην προηγούμενη περίπτωση, εφόσον υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία.

Δ) Τα τέκνα που είναι άγαμα ή διαζευγμένα ή τελούν σε κατάσταση χηρείας, εφόσον παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία.

Τα πιο πάνω τέκνα θεωρείται ότι βαρύνουν το φορολογούμενο εφόσον συνοικούν με αυτόν και το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημα τους δεν υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων εννιακόσιων (2.900) ευρώ ή το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ αν αυτά παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση.

4.3 ΠΩΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ Ο ΦΟΡΟΣ

Από την εκκαθάριση της δήλωσης μπορεί να προκύψει είτε υποχρέωση καταβολής (χρεωστικό υπόλοιπο) ή είτε δικαίωμα επιστροφής χρημάτων (πιστωτικό υπόλοιπο). Στην περίπτωση καταβολής ποσού πρέπει να πληρωθεί εφάπαξ ή σε δόσεις. Το σύνολο της οφειλής καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η καθεμιά από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του φόρου. Η διαδικασία καταβολής των τριών (3) αυτών δόσεων γίνεται στη περίπτωση που η βεβαίωση γίνει μέχρι και τον Ιούλιο.

Στην περίπτωση, όμως, που ο φόρος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου οικονομικού έτους, καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η δεύτερη την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου.

Τέλος, αν η βεβαίωση γίνει από τον Οκτώβριο του οικείου οικονομικού έτους και μετά, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου.

Αν η συνολική οφειλή είναι μέχρι 250 ευρώ για τον ίδιο και για τη σύζυγο του αθροιστικά, ο φόρος πληρώνεται εφάπαξ. Μπορεί να καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση.

Αν η δήλωση υποβληθεί ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, όπως ήδη προαναφέραμε, παρέχεται επιπλέον έκπτωση 1,5% και μέχρι 118 ευρώ, ανεξάρτητα από τον αριθμό των δόσεων.

Αν προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο μέχρι και 1.500 ευρώ, αυτό θα επιστραφεί μέσω των τραπεζών είτε με καταβολή μετρητών στο δικαιούχο, είτε με απευθείας κατάθεση στο λογαριασμό του. Δεν γίνεται άμεσα επιστροφή φόρου, στις περιπτώσεις όπου:

- το επιστρεφόμενο ποσό προέρχεται από προκαταβολή προηγούμενου έτους που δεν εξοφλήθηκε
- το επιστρεφόμενο ποσό προέρχεται από προκαταβολή προηγούμενου έτους και δεν είναι γνωστός ο τρόπος εξόφλησής της
- αν αυτό είναι άνω των 1500 ευρώ, καθώς και
- αν υπάρχει οποιαδήποτε οφειλή (ληξιπρόθεσμα χρέη) στο Δημόσιο.

Η επιστροφή των χρημάτων δεν γίνεται αμεσα και θα καθυστερήσει, γιατί πρέπει να προηγηθούν ορισμένες ενδοϋπηρεσιακές ενέργειες και μετά να δοθεί η σχετική εντολή. Όπως για παράδειγμα αν το ποσό είναι πάνω από 1.500 ευρώ, δεν θα επιστραφεί άμεσα στο φορολογούμενο, αλλά θα γίνει η εκκαθάριση από το μηχανογραφικό κέντρο μετέπειτα θα γίνουν ορισμένες ελεγκτικές ενέργειες από την Δ.Ο.Υ. και τέλος θα γίνει η επιστροφή του ποσού στο δικαιούχο.

Εντούτοις, αν υπάρχει οφειλή στην εφορία θα γίνει συμψηφισμός του οφειλόμενου ποσού και μετά αν μείνει ποσό για επιστροφή θα γίνει η επιστροφή στο όνομα του δικαιούχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : ΕΝΤΥΠΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (ΕΝΤΥΠΟ Ε1)

Το έντυπο αυτό αποτελεί το κύριο έντυπο της δήλωσης εφόσον αφορά τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν το οικονομικό έτος 2009, από 01-01-2009 έως και 31-12-2009. Συμπληρώνεται και υποβάλλεται από όλους τους φορολογούμενους (όσους δηλαδή έχουν υποχρέωση υποβολής της δήλωσης όπως αναφέρονται αναλυτικότερα στο κεφάλαιο 3). Ο κάθε φορολογούμενος υποβάλλει τη φορολογική του δήλωση ενώ όσοι είναι παντρεμένοι υποβάλλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους την οποία υπογράφουν και οι δύο σύζυγοι. Ωστόσο, υποχρέωση για κατάθεση της δήλωσης στην εφορία έχει ο σύζυγος ακόμη και για τα εισοδήματα της συζύγου του. Αν για πρώτη φορά εμφανίζεται η σύζυγος στη φορολογική δήλωση ή παιδιά τότε χρειάζεται ληξιαρχική πράξη ή βεβαίωση. Στην περίπτωση της συζύγου χρειάζεται ληξιαρχική πράξη γάμου ενώ στην περίπτωση του παιδιού ληξιαρχική πράξη γέννησης.

Το έντυπό της φορολογικής δήλωσης χωρίζεται σε 11 πίνακες για πιο σωστή και εύκολη συμπλήρωσή του από τον κάθε φορολογούμενο, καθώς και καλύτερη εύρεση και προσδιορισμό του φόρου από τα αρμόδια όργανα της Δ.Ο.Υ. Επιπλέον, σε κάποια σημεία υπάρχουν αστερίσκοι με υποσημειώσεις στο κάτω μέρος των σελίδων για καλύτερη κατανόηση (π.χ. στο πίνακα 2, στο 10 σημείο αναφέρεται υποσημείωση πως αν πρόκειται για οικισμό που έχει χαρακτηριστεί τουριστικός τόπος δεν συμπληρώνεται στο συγκεκριμένο κωδικό).

Πιο κάτω παρουσιάζεται η φορολογική δήλωση (το έντυπο Ε1) και μετέπειτα τα βασικά σημεία συμπλήρωσης της δήλωσης από το φορολογούμενο και την σύζυγό του:

E1

ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2010

Π Ρ Ο Σ Ο Χ Η : ΤΑ ΠΟΣΑ ΜΕ ΔΥΟ (2) ΔΕΚΑΔΙΚΑ

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ 1-1-2009 ΕΩΣ 31-12-2009 ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΣΕ ΔΥΟ ΑΝΤΙΤΥΠΑ (α)* (β)*

Προς τη Δ.Ο.Υ.: ΤΑΧ. ΚΩΔ. (γ)* ΤΜΗΜΑ* ΑΡ. ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ* ΕΚΠΡΟΣΕΣΜΗ* Κ.Ε.Π.Υ.Ο.*

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ (ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΑ) **

ΕΠΩΝΥΜΟ (ΟΠΩΣ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ) ΟΝΟΜΑ ΟΝ. ΠΑΤΕΡΑ ΑΡ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩΛ. ΜΗΤΡΟΥΣ

ΕΠΩΝΥΜΟ (ΟΠΩΣ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ) ΟΝΟΜΑ ΟΝ. ΠΑΤΕΡΑ ΑΡ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩΛ. ΜΗΤΡ. ΣΥΖΥΓΟΥ

ΕΠΩΝΥΜΟ ΟΝΟΜΑ ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ (ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘΜΟΣ-ΤΑΧ.ΚΩΔ.-ΣΥΝΟΙΚΙΑ-ΠΟΛΗ Ή ΧΩΡΙΟ) ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩΛ. ΜΗΤΡ. ΕΚΠΡ. ΠΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΠΟΣΟΥ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΤΛ. ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

Α. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

* Συμπληρώνεται από την υπηρεσία ** Επιληθύνστε τα στοιχεία του ΠΙΝΑΚΑ 1. Σε περίπτωση αλλαγής οι διορθώσεις να γίνουν απευθείας πάνω στο έντυπο.

*** Δε συμπληρώνεται εάν ο οικισμός αυτός έχει χαρακτηρισθεί τουριστικός τόπος.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗ Ε1 ΣΕΛ 1/4

	Υπόχρεου	Της συζύγου
Μείον: α) Ενοίκια που καταβλήθηκαν για μίσθωση γεωργικής γής _____	335	336
β) Αξία καινούργιου πάγιου εξοπλισμού 326 _____ x 25% ή 50% _____	337	338
γ) Για κατά κύριο επάγγελμα αγρότες 1.500 ή 3.000 ευρώ αν πήραν εξισωτικές αποζημιώσεις ή 2.250 (ή 1.875) ή 4.500 (ή 3.750) ευρώ, αντίστοιχα, αν είναι νέοι αγρότες _____	339	340
4. Ζημιά του (ιδίου οικονομικού έτους από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης) _____	465	466
5. Ζημιές προηγούμενων οικονομικών ετών από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης _____	467	468
6. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης _____	475	476
Γ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ		
1. Καθαρά κέρδη από ατομική επιχείρηση (εκτός περίπτ. 4) _____	401	402
2. Επιχειρηματική αμοιβή από Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Κοινωνία κληρονομικού δικαίου _____	403	404
3. Καθαρά κέρδη από Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Κοινωνία κτλ. μη υπαγόμενες στο άρθρο 10 Κ.Φ.Ε. _____	405	406
4. Υπερτίμμημα από πώληση αυτοκινήτου επιχείρησης _____	407	408
5. Ζημιά του (ιδίου οικονομικού έτους από ατομική επιχείρηση (εκτός περίπτ. 4) _____	413	414
6. Ζημιές προηγούμενων οικονομικών ετών από ατομική επιχείρηση _____	415	416
7. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική επιχείρηση _____	425	426
Δ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ		
1. Καθαρό εισόδημα από ατομικό επάγγελμα _____	501	502
2. Καθαρές αμοιβές ελεγκτή Α.Ε., διαιτητή, εκτελεστή διαθήκης κτλ. _____	503	504
3. Ποσό διατροφής που έχει εισπραχθεί από σύζυγο (εκτός των παιδιών) _____	505	506
4. Εισόδημα που δεν εντάσσεται σε άλλη περίπτ. του Πίν. 4 _____	507	508
5. Ζημιά του (ιδίου οικονομικού έτους από ατομικό επάγγελμα) _____	511	512
6. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος _____	517	518
Ε. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ		
1. Ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση:		
α) κατοικιών _____	103	104
β) Ξενοδοχείων, κλινικών, σχολείων, αιθουσών κιν/φων ή θεάτρων κτλ. _____	121	122
γ) καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κτλ. _____	105	106
δ) γηπέδων, χώρων τοποθέτησης επιγραφών _____	107	108
ε) βιομηχανοστασίων, εμπορικών κέντρων που επέλεξαν υπαγωγή σε ΦΠΑ _____	109	110
στ) γαιών _____	101	102
ζ) γαιών με βάση το αντικειμενικό σύστημα _____	909	910
2. α) Ακαθάριστο εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτων _____	111	112
β) Στην περίπτωση αυτή, ποιο ενοίκιο έχετε καταβάλει _____	113	114
3. Ακαθάριστο εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση - ιδιοχρηση:		
α) κατοικιών (μόνο δωρεάν παραχώρηση) _____	129	130
β) Ξενοδοχείων, κλινικών, σχολείων, αιθουσών κινηματογράφων ή θεάτρων κτλ. _____	143	144
γ) καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κτλ. _____	145	146
δ) γηπέδων, χώρων τοποθέτησης επιγραφών _____	147	148
ε) γαιών (μόνο δωρεάν παραχώρηση) _____	141	142
στ) γαιών (μόνο δωρεάν παραχώρηση) με βάση το αντικειμενικό σύστημα _____	701	702
4. Ακαθάριστο εισόδημα οικοδομών: α) σε έδαφος του εκμισθωτή _____	123	124
β) σε έδαφος του παρέχοντος δωρεάν τη χρήση _____	125	126
5. α) Δαπάνες για ασφάλιστρα, δικαστική δαπάνη, αμοιβές δικηγόρων και αγορές υλικών επισκευής και συντήρησης οικοδομών (περ. 1α, 1β, 1γ, 1ε, 3α, 3β, 3γ) _____	151	152
β) Δαπάνες για υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης οικοδομών (περ. 1α, 1β, 1γ, 1ε, 3α, 3β, 3γ) _____	157	158
γ) Αποζημίωση καταβληθείσα με νόμο στο μισθωτή κατά τη λύση επαγγελματικής μίσθωσης _____	163	164
δ) Ακαθάριστο εισόδημα από την εκμίσθωση του ακινήτου της περίπτ. 5γ _____	165	166
ε) Λοιπές περιπτώσεις δαπανών άρθρου 23 ΚΦΕ (γαίες κτλ.) _____	159	160
175 _____	175	176
6. Ακαθάριστο εισόδημα κατοικιών επιφάνειας πάνω από 300 τ.μ καθεμιά (περ. 1α, 2α και 3α) _____		
7. Ακαθάριστο εισόδημα (από επίταξη ακινήτου, άυλη εμπορική αξία μισθωμένου ακινήτου κτλ.) για το οποίο δε βεβαιώνεται χαρτόσημο, εκτός από την περίπτ. 1ε _____	741	742
ΣΤ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ		
Καθαρό εισόδημα από τόκους δανείων κτλ. ημεδαπής προέλευσης _____	291	292
Ζ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ		
1. Καθαρό ποσό από μισθούς κτλ. αλλοδαπής προέλευσης _____	389	390
2. Καθαρό ποσό από συντάξεις κτλ. αλλοδαπής προέλευσης _____	391	392
3. Καθαρά κέρδη από γεωργικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή _____	463	464
4. Ζημιές από γεωργικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή _____	471	472
5. Καθαρά κέρδη από εμπορικές επιχ/σεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή _____	411	412
6. Ζημιές από εμπορικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή _____	421	422
7. Καθαρά κέρδη από ελευθέριο επάγγελμα (ατομικά, εταιρικά) στην αλλοδαπή _____	509	510
8. Ζημιές από ελευθέριο επάγγελμα (ατομικά, εταιρικά) στην αλλοδαπή _____	513	514
9. Εισοδήματα από κινητές αξίες αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις _____	295	296
10. Ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή _____	171	172
11. Καθαρό εισόδημα της περίπτ. 10 _____	173	174
12. Ακαθάριστο εισόδημα της περίπτ. 10 από κατοικίες με επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ. η καθεμιά _____	395	396

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΑΦΜ

Ε1
ΣΕΛ 2/4

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΤΕΚΜΑΡΤΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ Υπόχρεου Της συζύγου

1. Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης με βάση: α) Το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για ιδιοκατοικημένη ή μισθωμένη κύρια κατοικία και έως δύο δευτερεύουσες κατοικίες.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ - ΟΔΟΙ ΠΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΙΟΥΝ ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ***	*ΑΙΔΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ	ΜΙΣΘΩΜΕΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ Η ΜΙΣΘΩΜΑΤΙΣΤΗΣ	ΘΕΣΗ ΟΡΟΦΟΥ	ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΚΥΡΙΟΥ ΧΩΡΟΥ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΓΚΑΡΑΖ ΑΠΟΘΗΚΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝ-ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΟΥ/ΣΥΖΥΓΟΥ	ΜΗΝΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΟΙΚΗΣΗΣ	*** ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ ή ΤΙΜΗ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ	*** ΕΤΟΣ ΑΔΕΙΑΣ
	206	203						211 212 213 214	215	216	217
α) ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΝΑΙ 1	ΝΑΙ 1									
β) ΠΡΩΤΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΣΙΑ (ΜΗ ΕΞΟΙΚΙΩ)	208	207				204	218	219 220 221	222	223	224
	ΝΑΙ 1	ΝΑΙ 1			ΝΑΙ 1						
γ) ΠΡΩΤΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΣΙΑ (ΕΞΟΙΚΙΩ)	210	209				205	225	226 227 228	229	230	231
	ΝΑΙ 1	ΝΑΙ 1			ΝΑΙ 1						

β) το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για λοιπές δευτερεύουσες κατοικίες 707 708

γ) τα επιβατικά αυτ/τα Ι.Χ., Μ.Χ. (οικονόμειας, ατομικής-εταιρικής επιχ/σης, κοινωνικών και κοινοπραξιών)

Α/Α	Ονοματεπώνυμο κυρίου Ε.Ι.Χ., Μ.Χ.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ		Φορ. Ιπποί	Μήνες κυρ/τος μεσα στα 2009	Ποσοστό συνολικ. %	Έτος πρώτης κυκλοφ.
		Γράμματα	Αριθμός				
1	750						851 852
2	751						853 854
3	752						855 856
4	753						857 858

δ) τα σκάφη αναψυχής Ι.Χ. (οικονόμειας κτλ.)

Όνομα σκάφους	Αριθμός και λιμάνι νηολογίου	Χώρα	Μέτρο από πηλοεικόνα	Πρώτη νηολογ.	Μήνες κυρ/τος μεσα στα 2009	Κ.Α.	Μέτρο μίσθωσης
						747	

δα) τις αμοιβές πληρωμάτων σκαφών αναψυχής 713 714

ε) τα αεροσκάφη και ελικόπτερα Ι.Χ. 731 732

Στοιχεία εθνικότητας και νηολογίας	Τύπος	Αριθμός σειράς κατασκευαστή	Αερολιμένας συνθηκ. παραμονής	Μήνες κυρ/τος μεσα στα 2009	Ιπποί ή λίμπρες	Πρώτη νηολογ.

στ) τις δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες) 715 716

Εξωτερική (τετρ. μέτρα)	Ποσοστό συνολικότητας %		Εσωτερική (τετρ. μέτρα)	Ποσοστό συνολικότητας %	
	υπόχρεου	της συζύγου		υπόχρεου	της συζύγου

ζ) Γράψτε την μεγαλύτερη οικογενειακή τεκμαρτή δαπάνη από στοιχείο των περιπτ. γ έως στ 765 766

η) Γράψτε τον αριθμό στοιχείων που προσδιορίζουν την τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης (αριθμητικά) 767 796

2. Από τη δαπάνη που καταβάλατε:

- α) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων κτλ. οχημάτων 719 720
- β) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων αναψυχής κτλ. σκαφών αναψυχής και αεροσκαφών 721 722
- γ) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση κινητών πραγμάτων αξίας πάνω από 5.000 ευρώ 723 724
- δ) για την αγορά ακινήτων ή για τη χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτών 735 736
- ε) για την ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενών κολύμβησης 737 738
- στ) για δωρεές ή γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών (εκτός προς το Δημόσιο, κτλ.) 725 726
- ζ) για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων κτλ. 727 728

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΜΕΙΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ

1. Καθαρό εισόδημα που δεν υπήρχε την 1-1-2010	655	656
2. Ποσό ετήσιας δαπάνης που δεν υπήρχε την 1-1-2010	693	694
3. Εισοδήματα που αποκτήσατε το 2009, τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο, φορολογούνται με ειδικό τρόπο, καθώς και από μερίσματα ημεδαπών Α.Ε. κτλ.	659	660
4. Καθαρά κέρδη από εταιρίες κτλ., που φορολογήθηκαν με το άρθρο 10 Κ.Φ.Ε. και από Ε.Π.Ε.431	431	432
5. Φόρος που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα της περ. 3 και στα καθαρά κέρδη της περ. 4	433	434
6. Καθαρό ποσό επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ)	305	306
7. Αγροτικές ενισχύσεις (επιδοτ., αποζημ., οικον. ενισχ. κτλ.) εκτός αυτών επί της παραγωγής	477	478
8. Ενοίκιο εγκατάστασης ατομικής επιχείρησης ή ελευθέρου επαγγέλματος		
Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία εκμισθωτή	Κ.Α.	Α.Φ.Μ. εκμισθωτή
	790	
	791	
9. Ενοίκιο ακινήτων εκτός από κύρια κατοικία, κατοικία παιδιών που σπουδάζουν και περίπτ. 7	417	420
10. Χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση περιουσιακών στοιχείων, εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων αλλοδαπής, δάνεια, δωρεές κτλ.	781	782
11. Ανάλωση κεφαλαίου που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλάσσεται από το φόρο	787	788

ΠΙΝΑΚΑΣ 7. ΠΟΣΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ Ή ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ

1. Δαπάνη παροχής υπηρεσιών (δεξιώσεων, γυμναστηρίων, υδραυλικών, ηλεκτρολόγων κτλ.)	049	
2. Εξοδα ιατρ. περίθαλψης στο εξωτερικό 043 _____ και συνολικά	044	052
3. Εξοδα νοσοκ. περίθαλψης στο εξωτερικό 045 _____ και συνολικά	046	048
4. Δαπάνη δικηγόρου		041
5. Υποχρεωτικές εισφορές σε ταμεία ασφάλισης (Ο.Α.Ε.Ε. κτλ.)		053
6. Δωρεές ιατρικών μηχανημάτων κτλ., σε νοσοκομεία κτλ.		057
7. Δωρεές χρημ. ποσών στο Δημόσιο κτλ. στο εξωτερικό 031 _____ και συνολικά	032	059
8. Πολιτιστικές χορηγίες του ν. 3525/2007		061

* Συμπληρώνεται όταν οι κατοικίες (κύριες και δευτερεύουσες) αποκτήθηκαν, από κληρονομιά, δωρεά, γονική παροχή ή από επαχθή αιτία από συνταξιούχο πριν από την συνταξιοδότησή του. ** Συμπληρώνεται όταν η δευτερεύουσα κατοικία είναι κάτω από 150 τ.μ. και δε βρίσκεται σε τουριστική περιοχή. *** Συμπληρώνονται μόνο αν η κύρια κατοικία είναι πάνω από 200 τ.μ. ή η συνολική επιφάνεια των δευτερευουσών κατοικιών είναι πάνω από 150 τ.μ.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΑΦΜ Ε1 ΣΕΛ 3/4

9. Δεδουλευμένοι τόκοι που καταβλήθηκαν για στεγαστικά δάνεια απόκτησης πρώτης κατοικίας, άλλων κατοικιών* και αναστήλωσης κτλ. διατηρητέων κτιρίων:

α) Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν μέχρι 31/12/1999. 063 064

β) Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν από 1/1/2000 και μέχρι 31/12/2002. 065 066

γ) Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν από 1/1/2003 και μετά. 069 070

δ) Συνολικό ποσό δανείων της προηγούμενης περιπτ. γ. 027 028

ε) Για συμβάσεις δανείων που συνάφθηκαν από 1/1/2009. 029 030

στ) Συνολικό ποσό δανείων της προηγούμενης περιπτ. ε.

10. Ενοίκιο που πληρώσατε για κύρια κατοικία της οικογένειάς:

Ονοματεπώνυμο ή Επωνυμία εκμισθωτή	Κ.Α.	Α.Φ.Μ. εκμισθωτή	Κ.Α.	Επιφάνεια σε τ.μ.	Κ.Α.	Μετακατάσταση ή	Μεταβολή (1) (2)	Κ.Α.	Μηνες	
801			091		092	ΝΑΙ	1	ΝΑΙ	2	097
802			093		094	ΝΑΙ	1	ΝΑΙ	2	098
803			095		096	ΝΑΙ	1	ΝΑΙ	2	099

Εκμισθώσατε την ιδιότητα κατοικίας σας στον τόπο από όπου μετατεθήκατε; 149 ΝΑΙ 1

11. Ενοίκιο που πληρώσατε για κατοικία παιδιών της οικογένειάς που σπουδάζουν στο εσωτερικό:

Ονοματεπώνυμο ή Επωνυμία εκμισθωτή	Κ.Α.	Α.Φ.Μ. εκμισθωτή
804		
805		
806		
807		

12. Ποσό ασφαλίσεων για ασφάλιση ζωής, προσωπικών ατυχημάτων, ασθένειας. 073 074

13. Ποσό διατροφής που κατέβαλε ο ένας σύζυγος στον άλλον. 089 090

14. Δαπάνη για αλλαγή εγκατάστασης καυσίμου ή για εγκατάσταση φυσικού αερίου κ.τ.λ. 087 088

15. Δίδακτρα φροντιστηρίων εκπαιδευτικών μαθημάτων κτλ.: α) Για τον υπόχρεο και τη σύζυγο. 079 080

β) Για κάθε παιδί τους χωριστά 081 082 083 084 085

16. Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού που αγοράστηκαν μέσα στο 2006. 067 068

ΠΙΝΑΚΑΣ 8. ΠΡΟΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΕΣ - ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΘΕΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ

1. Φόροι 4%, 10%, που προκαταβλήθηκαν (άρθρο 52 Κ.Φ.Ε.)	601	602
2. Φόροι 1%, 3%, 4%, 8%, 15% και 20% που παρακρατήθηκαν (άρθρο 55 Κ.Φ.Ε.)	603	604
3. Φόροι 20% (άρθρο 58 Κ.Φ.Ε.) και 15% (παρ. 3 άρθρου 7 ν. 2753/1999) που παρακρατήθηκαν	605	606
4. Φόρος που καταλογίστηκε για ωφέλεια από πώληση αυτοκινήτου επιχείρησης	607	608
5. Φόρος που παρακρατήθηκε στις αμοιβές της περιπτ. 4 του Πίν. 4Α	609	610
6. Φόρος που καταβλήθηκε στο εξωτερικό (εκτός της περιπτ. 9 του πίν. 4Ζ)	651	652
7. Φόρος που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα από τόκους δανείων κτλ. ημεδαπής (Πίν. 4 ΣΤ)	293	294
8. Φόρος που αναλογεί στους μισθούς, συντάξεις (περιπτ. 1, 2, 3 και 5 του Πίν. 4Α)	313	314
9. Φόρος που παρακρατήθηκε στους μισθούς, συντάξεις (περιπτ. 1, 2, 3 και 5 του Πίν. 4Α)	315	316
10. Φόρος που αναλογεί στα εισοδήματα που φορολογούνται με το Ζ Ψήφισμα (βουλευτές κτλ.)	917	918
11. Φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα στα εισοδήματα από τόκους κτλ. (περ. 9 του πίν. 4Ζ)	297	298
12. Φόρος που καταβλήθηκε για άυλη εμπορική αξία ακινήτου των περ. 1β έως 1ζ του πίν. 4Ε	127	128

ΠΙΝΑΚΑΣ 9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΟΙΚΟΥΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΒΑΡΥΝΟΥΝ

Όνομα	Έτος γεννήσεως	Σχολή ή σχολείο φοίτησης	Ονοματεπώνυμο	Α.Φ.Μ.	Με Υπόχρεο	Με Σύζυγο

1 Ανάπαιτρα παιδιά που γεννήθηκαν από 1/1/1991 έως 31/12/2009 ή από 1/1/1984 και όπου δόχον σε αναγνωρισμένες σχολές, καθώς και άγαμα παιδιά που είναι άνηκοι εγγεγραμμένα στους καταλόγους του ΟΑΕΑ. Παιδιά ανάπαιτρα, διαζευγμένα ή σε κατάσταση χρεώσεως, με αναπηρία 67% και πάνω, καθώς και ανάπαιτρα παιδιά που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ανεξάρτητα από ηλικία.

2 α) Ανιόντες των συζύγων (γονείς, παπούδες κτλ.) β) Ανήλκοι συγγενείς μέχρι τον 3ο βαθμό, ορφανοί από πατέρα και μητέρα γ) Ανάπαιτροι ή χήροι ή διαζευγμένοι αδελφοί και αδελφές, με αναπηρία 67% και πάνω.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΚΕΛΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ (συμπληρώνεται από την υπηρεσία)

Προκαταβολή φόρου εισοδήματος από το προηγούμενο οικον. έτος	901	902			
Εισφορά Ο.Γ.Α. φόρου εισοδήματος οικον. έτους 2009	903	904			
341	342	745	746	907	908
995	996	743	744	985	986
997	998	323	324	987	988
999	990	399	400	989	990

ΠΙΝΑΚΑΣ 11. Αν προκύψει επιστρεφόμενο ποσό να κατατεθεί στον ακόλουθο λογαριασμό μου (γράψτε τον τίτλο, τον κωδικό τράπεζας και τον αριθμό λογαριασμού):

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΩΔ. ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΙΒΑΝ

Τα στοιχεία των φορολογούμενων είναι απόρρητα. Διατηρούνται από το Υπουργείο Οικονομικών σε αρχείο, που υπάγεται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και λειτουργεί σύμφωνα με το ν.2472/1997 και τις ειδικές ρυθμίσεις των φορολογικών νόμων. Κάθε φορολογούμενος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα στοιχεία που τον αφορούν.

Ο ΕΛΕΓΞΑΣ Ημερομηνία παραλαβής 2010 Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ Αρμόδια Δ.Ο.Υ.: 2010

Ο ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ Ονομ.: Αρ. Μητρ. δό. άσκ. επαγγ./τος: Ο ΔΗΛΩΝ Η ΔΗΛΟΥΣΑ Δ/ση: Κατηγορία δέσας: Α.Φ.Μ.:

* Συμπληρώνονται μόνο οι περιπτώσεις ε και στ.

ΑΦΜ

E1
ΣΕΛ 4/4

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ

Στον πίνακα 1 αναγράφονται τα προσωπικά στοιχεία του υπόχρεου, καθώς και τα στοιχεία επικοινωνίας. Αν ο φορολογούμενος έχει καταθέσει και πέρυσι φορολογική δήλωση, τότε τα έντυπα θα του σταλούν ταχυδρομικά με εκτυπωμένα πάνω τα στοιχεία του φορολογούμενου. Ο φορολογούμενος θα κάνει ένα απλό έλεγχο στον πίνακα αυτό, για να δει αν όλα τα εκτυπωμένα στοιχεία είναι σωστά.

Αν πρόκειται για ζευγάρι πρέπει να είναι συμπληρωμένα εκτός απ'τα στοιχεία του συζύγου και τα στοιχεία της συζύγου. Αν δεν έχουν προεκτυπωθεί τα στοιχεία της συζύγου πρέπει οπωσδήποτε να συμπληρωθούν. Το επώνυμο της συζύγου πρέπει να αναγράφεται όπως και στην ταυτότητα. Στην περίπτωση λάθους στοιχείου διαγράφεται και αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα δίπλα το σωστό (π.χ. αλλαγή διεύθυνσης, τηλεφώνου, οικογενειακής κατάστασης κ.λ.π.).

Εάν, στην προεκτυπωμένη δήλωση φαίνεται ότι ο άνδρας φορολογούμενος έχει δηλώσει το όνομα της συζύγου του αλλά είναι διαζευγμένος ή σε διάσταση τότε θα πρέπει να διαγράψει τα στοιχεία της πρώην συζύγου με το Α.Φ.Μ. της. Ενώ σε αντίθετη περίπτωση, γυναίκα φορολογούμενος έχει εκτυπωμένο το όνομα του συζύγου (γυναίκες σε χηρεία ή σε διάσταση ή διαζευγμένες που δεν έχουν ακόμη αλλάξει ταυτότητα), θα πρέπει να αντικαταστήσει το όνομα του συζύγου με το όνομα του πατέρα.

Οι στρατιωτικοί (στρατού ξηράς, ναυτικού, αεροπορίας), οι αστυνομικοί, οι λιμενικοί, οι πυροσβέστες που δεν αναγράφουν αριθμό αστυνομικής ταυτότητας, υποχρεούνται στην αναγραφή της υπηρεσιακής τους ταυτότητας.

Για τον υπόχρεο:

Ο Α.Φ.Μ. ελέγχεται για την ορθότητα του, αν όχι συμπληρώνεται σωστά. Η διεύθυνση επαγγέλματος¹ συμπληρώνεται μόνο από όσους αποκτούν εισόδημα από επιχειρήσεις γενικά και ελευθέρια επαγγέλματα, ενώ η διεύθυνση κατοικίας συμπληρώνεται υποχρεωτικά από όλους ανεξαιρέτως τους φορολογούμενους. Στον πίνακα έχει προστεθεί η ένδειξη «Δήμος που είστε εγγεγραμμένος την 31/12/2009» και συμπληρώνεται αν δεν είναι ήδη προεκτυπωμένη ή είναι προεκτυπωμένη λάθος περιοχή. Πρόκειται για το Δήμος του φορολογούμενου, που στο δημοτολόγιο ήταν εγγεγραμμένος την 31/12/2009 δηλαδή ο Δήμος όπου ο κάθε φορολογούμενος ζητά πιστοποιητικά και όχι ο Δήμος του τόπου κατοικίας. Επιπλέον προστέθηκε η ένδειξη κινητό τηλέφωνο στα στοιχεία του συζύγου και της συζύγου. Αν πρόκειται για έγγαμο θα πρέπει να σημειώσει "X" πάνω στη λέξη "ΕΓΓΑΜΟΣ". (Δεν σημειώνεται "X" αν είναι διαζευγμένος ή βρίσκεται σε χηρεία ή σε διάσταση).

¹ Μισθωτοί-συνταξιούχοι δηλαδή δεν γράφουν διεύθυνση επαγγέλματος

Για την σύζυγο:

Σημειώνεται ότι ο φορολογούμενος θα πρέπει να συμπληρώσει απαραίτητα τον Α.Φ.Μ. της συζύγου, εφόσον της έχει χορηγηθεί Α.Φ.Μ. είτε λόγω υποβολής δήλωσης έναρξης επαγγέλματος (εμπορική δραστηριότητα π.χ. κατάστημα ρούχων, φούρνο κ.λ.π. ή ελευθέριο επάγγελμα π.χ. μηχανικός, δικηγόρος κ.λ.π.) είτε λόγω υποβολής στο παρελθόν, πριν από τη σύναψη γάμου, δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, είτε από άλλη αιτία (π.χ. αγορά επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης κ.λ.π.). Όμως, δεν πρέπει για κανένα λόγο στη συγκεκριμένη ένδειξη να αναγραφεί ο Α.Φ.Μ. του συζύγου. Αν δεν υπάρχει Α.Φ.Μ. της συζύγου τότε η ένδειξη μένει κενή. Συμπληρώνεται κατά περίπτωση η διεύθυνση κατοικίας ή του επαγγέλματος, εφόσον είναι επιτηδευματίας.

Για τον εκπρόσωπο:

Τα στοιχεία του εκπροσώπου (κηδεμόνα, αντιπροσώπου, δικαστικού συμπαραστάτη, προσωρινού διαχειριστή ή συνδικού πτώχευσης κ.λ.π.) ή αντικλήτου, πρέπει να συμπληρωθούν αν αυτός που εκπροσωπείται υπάγεται στις εξής περιπτώσεις:

1. Κατοικεί στην αλλοδαπή και αποκτά εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα π.χ. ακίνητο που το εκμισθώνει.
2. Είναι ανήλικος ή πρόσωπο που έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
3. Πρόσωπο που απεβίωσε, για το οποίο η φορολογική δήλωση υποβάλλεται από τους κληρονόμους του.
4. Πρόκειται για σχολάζουσα κληρονομιά.
5. Από περιουσιακά στοιχεία που έχουν τεθεί υπό μεσεγγύηση ή βρίσκονται σε κατάσταση επιδικίας.
6. Κατοικεί εκτός της περιφέρειας της Δ.Ο.Υ. στην οποία υποβάλλει τη φορολογική του δήλωση.

Επίσης, στην ένδειξη "Αριθμός Φορολ. Μητρ. Εκπρ/που" αφορά τον Α.Φ.Μ. του εκπροσώπου και συμπληρώνεται απαραίτητα, εφόσον βέβαια αναγράφονται στοιχεία εκπροσώπου στο σώμα της δήλωσης. Σε περίπτωση που είναι γυναίκα θα συμπληρώσει στο πεδίο αυτό το δικό της Α.Φ.Μ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πληροφοριακά στοιχεία για τον φορολογούμενο αναγράφονται ως επί το πλείστον στον πίνακα 2, που όμως είναι απαραίτητα για το σωστό υπολογισμό του φόρου εισοδήματος και πρέπει να συμπληρωθούν με τη δέουσα προσοχή.

Ο πίνακας συμπληρώνεται μόνο σε καταφατική περίπτωση σημειώνοντας "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ". Σε αρνητική περίπτωση δεν σημειώνεται τίποτα, εκτός των κωδικών 309-310 όπου

προβλέπεται η λέξη "ΟΧΙ" και του κωδικού 010 που προβλέπεται διαγράμμιση στην περίπτωση που δεν επιθυμείται η ένταξη του υπόχρεου στα συστήματα τηλεφωνικής και ηλεκτρονικής πληροφόρησης για θέματα εκκαθάρισης της δήλωσης.

Στους κωδικούς **319-320** σημειώνεται με "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ", αν ο υπόχρεος ή η σύζυγος του ή και οι δύο (αν πρόκειται για έγγαμο) κατοικούν στο εξωτερικό και αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα. Επιπλέον σημειώνεται, αν ο φορολογούμενος έχει στην κυριότητα ή κατοχή του στην Ελλάδα, επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης που δεν απαλλάσσεται από το τεκμήριο διαβίωσης ή αν αγοράσει αυτοκίνητο ή ακίνητο ή αν ανεγείρει οικοδομή κ.λ.π. χωρίς να έχει πραγματικό εισόδημα.

Οι κωδικοί **015-016** σημειώνονται, εφόσον ο φορολογούμενος ή η σύζυγος του απόκτησαν εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες (μισθούς, ημερομίσθια, συντάξεις κ.λ.π.) και πρόσφεραν υπηρεσίες ή κατοίκησαν, τουλάχιστον για εννέα μήνες μέσα στο 2009 σε περιοχή που βρίσκεται στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου και Δωδεκανήσου, καθώς και σε περιοχές που περιλαμβάνονται σε ζώνη βάθους 20 χιλιομέτρων από τη μεθοριακή γραμμή των νομών Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλας, Κιλκίς, Σερρών και Δράμας. Σημειώνεται ότι αν μια πόλη ή ένα χωριό βρίσκεται κατά ένα τμήμα μόνο μέσα στη ζώνη των 20 χιλιομέτρων, το δικαίωμα της προσαύξησης των ποσών μείωσης του φόρου έχουν όλοι όσοι κατοικούν ή παρέχουν υπηρεσίες στην πόλη αυτή ή το χωριό. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται από όσους δηλώνουν τέκνα που τους βαρύνουν και γίνεται επιπλέον μείωση του ποσού φόρου κατά 60 ευρώ για κάθε παιδί.

Οι κωδικοί **309-310** σημειώνονται, εάν ο υπόχρεος είναι βουλευτής ή άλλο πρόσωπο οι μειώσεις που γίνονται από το φόρο, να γίνουν από το καθαρό εισόδημα των κωδικών αυτών. Εάν δεν θέλει την πιο πάνω φορολογική μεταχείριση θα σημειώσει "X" πάνω στη λέξη "ΟΧΙ", μιας και η επιλογή ανήκει στον ίδιο τον φορολογούμενο. Συνεπώς, οι κωδικοί 309-310 συμπληρώνονται μόνο από βουλευτές, δικαστές κ.λ.π. και μόνο αν υπάρχουν ποσά στους κωδικούς 307-308.

Αν ο ίδιος ο φορολογούμενος και η σύζυγός του κατοικούν μόνιμα σε νησί με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους συμπληρώνονται καταφατικά οι κωδικοί **007-008**. Πρέπει όμως να συνυποβάλλεται βεβαίωση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας ότι είναι γραμμένοι στα οικεία δημοτολόγια και ότι κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας η οποία βρίσκεται σε νησί με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή. Στην περίπτωση που ο ένας από τους συζύγους διαμένει λόγω εργασίας σε άλλον τόπο, δικαιούται την απαλλαγή μόνο ο άλλος σύζυγος εφόσον ο ίδιος και η οικογένεια του, κατοικούν μόνιμα στο νησί, οπότε σημειώνεται "X" στο αντίστοιχο τετραγωνίδιο. Όσοι υπάγονται στη περίπτωση αυτή, δηλαδή μένουν μόνιμα σε νησί με λιγότερο από 3.100 κατοίκους και δηλώνουν

εισόδημα μέχρι 18.000 ευρώ δεν πληρώνουν φόρο γιατί για τον υπολογισμό του φόρου αυξάνεται το πρώτο κλιμάκιο της φορολογικής κλίμακας στα 18.000 ευρώ (ο φορολογικός συντελεστής πρώτου κλιμακίου είναι πάντα μηδέν).

Αν ο φορολογούμενος ή η σύζυγος του ασκούν ατομική εμπορική επιχείρηση σε οικισμό με πληθυσμό κάτω από 1.000 κατοίκους που δεν έχει χαρακτηριστεί τουριστικός τόπος, θα σημειωθεί "X" πάνω στη λέξη "ΝΑΙ" στους κωδικούς **017-018**. Η διαφοροποίηση αυτή έγκειται στο γεγονός ότι οι ατομικές αυτές επιχειρήσεις που ασκούνται σε οικισμό που δεν έχει χαρακτηριστεί απ' τον νόμο ως τουριστικός τόπος φορολογούνται με την κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων, ενώ οι ατομικές επιχειρήσεις που ασκούνται σε τουριστικό τόπο φορολογούνται με την κλίμακα μη μισθωτών-συνταξιούχων.

Ο κωδικός **617**, συμπληρώνεται αν ο φορολογούμενος υποχρεώνεται να υποβάλει δήλωση στοιχείων ακινήτων του έτους 2010 (έντυπο Ε9).

Οι κωδικοί **385-386** σημειώνονται, αν ο φορολογούμενος ή η σύζυγος του είναι κάτοικοι χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός της Ελλάδας και απόκτησαν στην Ελλάδα πάνω από το 90% του συνολικού παγκόσμιου εισοδήματός τους. Όσοι υπάγονται στην περίπτωση αυτή δεν προστίθεται ο φόρος που αναλογεί για το τμήμα του εισοδήματος μέχρι 9.500 ευρώ (με συντελεστή 5%) και που αντίθετα ισχύει για όσους είναι κάτοικοι της αλλοδαπής και αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα.

Αν ο φορολογούμενος ή η σύζυγος του είναι τυφλοί, έχουν κινητικές αναπηρίες πέραν του 80% ή βρίσκονται σε κατάσταση συνεχής επίβλεψης και περιποίησης από άλλα άτομα τότε θα σημειώσουν καταφατικά τους κωδικούς **905-906**. Τα απαλλασσόμενα ποσά των πιο πάνω προσώπων θα πρέπει να έχουν αναγραφεί στους κωδικούς αριθμούς 659-660 του πίνακα 6 ενώ ο τυχόν φόρος που έχει παρακρατηθεί για τα υπόψη ποσά στους κωδικούς 313-316 του πίνακα 8 της δήλωσης για συμψηφισμό ή επιστροφή. Αν δεν έχει παρακρατηθεί φόρος για τα ποσά αυτά, δεν απαιτείται η συμπλήρωση των κωδικών αριθμών 905-906 του πίνακα αυτού.

Αν ο φορολογούμενος είναι αξιωματικός ή ημεδαπό κατώτερο πλήρωμα εμπορικού πλοίου ή ακόμη ανήκει στο ιπτάμενο προσωπικό της πολιτικής αεροπορίας και συμπληρώνει τους κωδικούς **911-912**, ο φόρος που του αναλογεί υπολογίζεται με συντελεστή 3% για αξιωματικό, 1% για το κατώτερο πλήρωμα εμπορικού πλοίου και 15% για ιπτάμενο προσωπικό πολιτικής αεροπορίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΠΟΣΟΥ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ Κ.Α.Π. ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ

Στον πίνακα αναγράφονται οι πληροφορίες που αφορούν άτομα που πληρούν τις προδιαγραφές έτσι ώστε να αυξηθούν τα αφορολόγητα ποσού του πρώτου κλιμακίου εισοδήματος της κλίμακας ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων που βαρύνουν το φορολογούμενο, καθώς και για την έκπτωση

ποσού 2.400 ευρώ, το οποίο παρέχεται ως εφάπαξ δαπάνη χωρίς δικαιολογητικά, σε αναπήρους, τυφλούς κ.λ.π.

Στους κωδικούς **001-002** σημειώνεται καταφατικά, αν για τον φορολογούμενο ή τη σύζυγό του υπάρχουν προϋποθέσεις έκπτωσης ποσού 2.400 ευρώ, λόγω αναπηρίας όπως στις πιο κάτω περιπτώσεις:

1. Ο φορολογούμενος ή η σύζυγος παρουσιάζει νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση σε ποσοστό 67% και πάνω, η οποία αποδεικνύεται με γνωμάτευση της Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής της Νομαρχίας όπου βρίσκεται η κατοικία του από την οποία να προκύπτει το ποσοστό αναπηρίας 67% και πάνω, τα αίτια αυτής και η χρονική της διάρκεια. Δε λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία. Αν η απόφαση της Υγειονομικής Επιτροπής ισχύει για αόριστο χρόνο, τότε υποβάλλεται μία μόνο φορά. Αντίθετα, αν ισχύει για ορισμένο χρόνο, πρέπει να υποβάλλεται νέα απόφαση μετά τη λήξη της πρώτης.
2. Ο φορολογούμενος είναι τυφλός, γραμμένος στο οικείο μητρώο που τηρείται στη Δ/ση της οικείας Νομαρχίας. Σε αυτήν την περίπτωση συνυποβάλλει βεβαίωση της αρμόδιας Διεύθυνσης της οικείας Νομαρχίας ότι είναι γραμμένος στο μητρώο τυφλών που τηρείται σε αυτή.
3. Είναι νεφροπαθής που τελεί υπό αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχει κάνει μεταμόσχευση νεφρού ή πάσχει από μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική και μικρο-δρεπανοκυτταρική αναιμία και κάνει μεταγγίσεις αίματος και αποδεικνύεται με βεβαίωση νοσοκομείου, ιδιωτικής κλινικής κ.λ.π., όπου κάνει την αιμοκάθαρση ή τις μεταγγίσεις.
4. Είναι ανάπηρος αξιωματικός ή οπλίτης και συνταξιοδοτείται από το Δημόσιο Ταμείο για την αιτία αυτή, ανεξάρτητα αν η αναπηρία του προήλθε από πολεμική αιτία ή σε ειρηνική περίοδο.
5. Είναι αξιωματικός που έχει τεθεί σε κατάσταση πολεμικής διαθεσιμότητας ή είναι αξιωματικός που τελείται σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου, λόγω πολεμικού τραύματος ή νοσήματος που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο.
6. Είναι αξιωματικός ή οπλίτης των Σωμάτων Ασφαλείας και έχει υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1579/1950 και ν.δ.330/1947 και πρέπει να υποβάλει βεβαίωση από την Ελληνική Αστυνομία.
7. Ο φορολογούμενος είναι ανάπηρος στρατιωτικός συνταξιούχος που δικαιούται αναπηρική σύνταξη και δεν την παίρνει γιατί διορίστηκε σε έμμισθη δημόσια θέση και παίρνει μισθό ή είναι στρατιωτικός συνταξιούχος που δικαιούται αναπηρική σύνταξη και παραιτήθηκε από αυτή γιατί επέλεξε τη σύνταξη με βάση τα χρόνια της υπηρεσίας του.

8. Είναι θύμα πολέμου και παίρνει σύνταξη από πολεμική αιτία, ειδικά:
- Ο φορολογούμενος είναι μέλος οικογένειας αξιωματικού που έπαθε κάτι στον πόλεμο, τέθηκε σε διαθεσιμότητα ή αποστρατεία και μεταγενέστερα απεβίωσε οπότε ο φορολογούμενος παίρνει πολεμική σύνταξη ή αν είναι μέλος οικογένειας ανάπηρου οπλίτη που απεβίωσε και παίρνει πολεμική σύνταξη.
  - Είναι θύμα από τον άμαχο πληθυσμό και συνταξιοδοτείται λόγω πολεμικής αιτίας.
  - Είναι μέλος οικογένειας αξιωματικού ή οπλίτη, ο οποίος απεβίωσε κατά την εκτέλεση διαταγμένης υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο και δικαιούται σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο για την αιτία αυτή.
  - Παίρνει σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο ως ανάπηρος ή θύμα εθνικής αντίστασης ή εμφύλιου πολέμου.

Οι κωδικοί **003-004** δεν σημειώνονται με "X" αλλά συμπληρώνονται με αριθμό ή μένουν κενοί. Γράφεται ο συνολικός αριθμός των παιδιών που βαρύνουν το φορολογούμενο και τη σύζυγό του. Αν τα παιδιά είναι από τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του τότε γράφεται ο συνολικός αριθμός των παιδιών στον κωδικό 003 γιατί τα παιδιά βαρύνουν τον σύζυγο, ενώ αν κάποιο ή κάποια από τα παιδιά είναι της συζύγου από προηγούμενο γάμο της γράφονται στον κωδικό 004 (π.χ. το ζευγάρι έχει 3 τέκνα τότε θα συμπληρωθεί στον κωδικό 003 ο αριθμός '3', αν όμως το ένα από αυτά είναι της συζύγου από προηγούμενο γάμο τότε θα συμπληρωθούν στον κωδικό 003 ο αριθμός '2' και στον κωδικό 004 ο αριθμός '1').

Οι κωδικοί **005-006** συμπληρώνονται και αυτοί με αριθμό ή μένουν κενοί με τον αριθμό των προσώπων που ο φορολογούμενος έχει αναφέρει στον πίνακα 9 εφόσον αυτά έχουν αναπηρία 67% και πάνω, είναι τυφλά, είναι νεφροπαθή υπό αιμοκάθαρση ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχουν κάνει μεταμόσχευση νεφρού ή πάσχουν από μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία και κάνουν μεταγγίσεις αίματος κ.λ.π. όπως αναφέρθηκαν στις πιο πάνω περιπτώσεις 1 μέχρι 8 (κωδ.001-002). Στον κωδικό 005 γράφεται ο αριθμός των ατόμων που είναι συγγενείς με το φορολογούμενο και στον κωδικό 006 ο αριθμός των ατόμων που είναι συγγενείς με την σύζυγο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

Στον πίνακα αυτό, ο φορολογούμενος γράφει τα φορολογούμενα εισοδήματά του ανάλογα με την κατηγορία προέλευσής τους, όπως και τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης. Ο πίνακας αυτός έχει επτά υποπίνακες από τον Α μέχρι και τον Ζ.

Α. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Στους κωδικούς **301-302** γράφεται το καθαρό εισόδημα, αθροίζοντας όλα τα καθαρά ποσά που πήρε ως μισθωτός από μισθούς, ημερομίσθια, επιδόματα, την ωφέλεια που απόκτησε τόσο κατά την άσκηση δικαιώματος, προαίρεσης απόκτησης μετοχών όσο και από προγράμματα διάθεσης μετοχών αλλοδαπής εταιρείας σε τιμή κατώτερη από τη χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος των μετοχών κ.λ.π. Επίσης, γράφονται και οι καθαρές αποδοχές συντακτών ή δημοσιογράφων. Τα ποσά αυτά αναγράφονται στις βεβαιώσεις αποδοχών που χορηγήθηκαν από τον εργοδότη του φορολογούμενου (Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Επιχειρήσεις, Οργανισμοί κ.λ.π.). Ο φορολογούμενος πρέπει να συνυποβάλλει βεβαίωση του εργοδότη, από την οποία να προκύπτει το είδος των αποδοχών ή συντάξεων, το ακαθάριστο και καθαρό ποσό, οι κρατήσεις και ο φόρος που αναλογεί και παρακρατήθηκε. Στους κωδικούς αυτούς πρέπει να γράψουν τις πραγματικές καθαρές αμοιβές που πήραν οι αξιωματικοί, το κατώτερο πλήρωμα εμπορικού πλοίου και το ιπτάμενο προσωπικό της πολιτικής αεροπορίας. Στην περίπτωση που η πληρωμή έχει γίνει σε ξένο νόμισμα πάνω στη δήλωση γράφονται ευρώ αφού γίνει μετατροπή του νομίσματος με την ισοτιμία που είχε κατά το χρόνο πληρωμής ο φορολογούμενος.

Οι κωδικοί **303-304** είναι για το άθροισμα των καθαρών ποσών από κύριες συντάξεις, που πήρε ο φορολογούμενος ως συνταξιούχος από κύρια ταμεία συντάξεων. Τα ποσά των συντάξεων κ.λ.π. γράφονται στις βεβαιώσεις που χορηγεί το ασφαλιστικό ταμείο του φορολογούμενου. Αν στη βεβαίωση περιλαμβάνεται εκτός από την κύρια σύνταξη και επικουρική, αλλά σε ξεχωριστή σειρά η καθεμιά, στους κωδικούς αυτούς θα γραφτεί μόνο το ποσό της κύριας σύνταξης και το ποσό της επικουρικής σύνταξης θα γραφτεί στους επόμενους κωδικούς 321-322.

Οι κωδικοί **321-222** συμπληρώνονται με το άθροισμα των καθαρών ποσών από επικουρικές συντάξεις, μερίσματα και βοηθήματα που πήρε ως συνταξιούχος από Ταμεία Μετοχικά, Αρωγής ή Αλληλοβοήθειας και Επικουρικά.

Στους κωδικούς **317-318** γράφονται οι καθαρές αμοιβές για τις πάνω από δύο (2) το μήνα υπηρεσίες ενεργού, μεικτής και ετοιμότητας εφημερίες των ειδικευμένων και ειδικευόμενων ιατρών του Ε.Σ.Υ. που πραγματοποιήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2009 μέχρι και 10.3.2009, καθώς και των ιατρών πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης του Ι.Κ.Α. που πραγματοποιήθηκαν από 1.1.2009 μέχρι και 31.12.2009. Επίσης τα χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν από ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία κατά την υπογραφή του συμβολαίου μεταγραφής ή την ανανέωση του συμβολαίου συνεργασίας εφόσον πρόκειται για ποδοσφαιριστή, καλαθοσφαιριστή, προπονητή ή άλλον αμειβόμενο αθλητή. Τόσο για τους ιατρούς όσο και για τους ποδοσφαιριστές κ.λ.π. παρακρατείται φόρος 20% εφόσον

επιθυμούν τα εισοδήματα αυτά να προστεθούν στα υπόλοιπα εισοδήματα τους και να φορολογηθούν με τις γενικές διατάξεις. Ο φόρος γράφεται τους κωδικούς 609-610 του πίνακα 8.

Το άθροισμα των καθαρών ποσών των εισοδημάτων που φορολογούνται με το Z ψήφισμα του 1975 και όπως ισχύει σήμερα συμπληρώνεται στους κωδικούς **307-308**. Πρόκειται για το καθαρό ποσό των εισοδημάτων των Βουλευτών, Υπουργών, Ευρωβουλευτών κ.λ.π. που προέρχεται από αυτή τους την ιδιότητα. Επίσης, εδώ γράφονται η χορηγία και τα έξοδα παράστασης του Προέδρου της Δημοκρατίας, τα έξοδα παράστασης του Προέδρου της Βουλής, η βουλευτική αποζημίωση, οι αποζημιώσεις των Ελλήνων αντιπροσώπων στη Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι αποζημιώσεις και τα έξοδα παράστασης των μελών του Υπουργικού Συμβουλίου, τα έξοδα παράστασης του Αρχηγού της Μείζονος (Αξιωματικής) Αντιπολίτευσης, καθώς και οι συντάξεις που αποκτούν οι συνταξιούχοι βουλευτές.

B. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Στους κωδικούς **461-462** γράφονται τα καθαρά κέρδη της ατομικής επιχείρησης του φορολογούμενου όπως αυτά προκύπτουν από τα βιβλία ή στοιχεία αυτής. Συμπληρώνονται υποχρεωτικά από όσους τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και προαιρετικά από όσους δεν τηρούν βιβλία του Κ.Β.Σ., με βάση τα στοιχεία που κατέχουν. Πριν συμπληρωθούν οι κωδικοί αυτοί ωστόσο, ο φορολογούμενος θα πρέπει να συμπληρώσει και να επισυνάψει χειρόγραφο κατάσταση με το σύνολο των γεωργικών του δραστηριοτήτων. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς αναγράφονται και τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν στην περίπτωση που τηρούνται βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. χωρίς τη συμπλήρωση της κατάστασης με το σύνολο των γεωργικών δραστηριοτήτων.

Τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από ατομική γεωργική επιχείρηση με βάση τα αντικειμενικά κριτήρια συμπληρώνονται στους κωδικούς **915-916**. Η συμπλήρωση του πίνακα ωστόσο δεν παρουσιάζει δυσκολία, το μόνο που πρέπει να προσέξει ο φορολογούμενος είναι πως μετά την συμπλήρωσή του το συνολικό καθαρό εισόδημα γράφεται δεξιά στην 1^η και 2^η στήλη αν η παραγωγή ανήκει στον συζύγο ή στη συζύγο, ανάλογα και βρίσκεται με τον πολλαπλασιασμό του αριθμού των στρεμμάτων, ζώων κ.λ.π. με το καθαρό εισόδημα ανά μονάδα. Τέλος αθροίζονται τα ποσά των καθαρών εισοδημάτων και γράφονται στους κωδικούς 915-916 ανάλογα αν αφορούν το σύζυγο ή τη σύζυγο.

Οι επόμενοι κωδικοί είναι αρκετά κατανοητοί ως προς τη συμπλήρωσή τους αρκεί μόνο να σημειωθεί ότι στον κωδικό **326** γράφεται η αξία του καινούργιου πάγιου εξοπλισμού (αθροιστικά του υπόχρεου και της συζύγου) και στους κωδικούς **337-338** γράφεται το 25% της αξίας του

καινούργιου πάγιου εξοπλισμού ή εάν πρόκειται για νέο κατά κύριο επάγγελμα αγρότη ηλικίας μέχρι 40 ετών, το 50% της αξίας αυτής.

Στους κωδικούς **339-340** γράφεται το αντίστοιχο ποσό που απαλλάσσεται από το φόρο, κατά περίπτωση, μόνο αν ο φορολογούμενος είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότης. Το ποσό απαλλαγής από το φόρο είναι 1.500 ευρώ για όσους είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, ενώ αν παίρνουν και εξισωτικές αποζημιώσεις το ποσό της απαλλαγής ανέρχεται στις 3.000 ευρώ. Οι νέοι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες απαλλάσσονται την πρώτη 5ετία άσκησης του επαγγέλματος τους με ποσό 2.250 ευρώ, ενώ αν παίρνουν και εξισωτικές αποζημιώσεις το ποσό ανέρχεται στις 4.500 ευρώ για την πρώτη 5ετία. Οι νέοι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες απαλλάσσονται και την δεύτερη 5ετία άσκησης του επαγγέλματος τους με ποσό 1.875 ευρώ, ενώ αν παίρνουν και εξισωτικές αποζημιώσεις το ποσό ανέρχεται στις 3.750 ευρώ για την δεύτερη 5ετία.

Οι κωδικοί **465-466** και **467-468** συμπληρώνονται από τους υπόχρεους για τις γεωργικές επιχειρήσεις που τηρούνται Γ' κατηγορίας βιβλία. Στους κωδικούς 465-466 σημειώνεται η ζημιά του ίδιου οικονομικού, ενώ στους κωδικούς 467-468 η ζημιά προηγούμενων οικονομικών ετών που προέκυψε από την ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης στην ημεδαπή.

Γ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι κωδικοί **401-402** συμπληρώνονται με τα συνολικά καθαρά κέρδη από την άσκηση ατομικής επιχείρησης στην ημεδαπή, μεταφέροντας τα από το έντυπο Ε3, το οποίο συνυποβάλλεται με τη δήλωση. Στα πιο πάνω κέρδη συμπεριλαμβάνεται και το υπερτίμημα από την πώληση παγίων της επιχείρησης, ειδικά όμως για το υπερτίμημα από πώληση αυτοκινήτου Ι.Χ. που αποτελεί πάγιο στοιχείο της επιχείρησης. Η επιχείρηση που τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας θα προσθέσει στα υπόλοιπα κέρδη που δηλώνει, το υπερτίμημα που προέρχεται από πώληση αυτοκινήτου Ι.Χ. το οποίο είναι παγιο περιουσιακό της στοιχείο και θα φορολογηθεί. Αν η επιχείρηση τηρεί βιβλία Α' ή Β' κατηγορία και θέλει το υπερτίμημα που προέρχεται από τη πώληση αυτοκινήτου, πάγιου στοιχείου γι' αυτή, να προστεθεί στα υπόλοιπα εισοδήματα και ο φόρος να υπολογισθεί με τη φορολογική κλίμακα τότε το υπερτίμημα δεν θα συμπεριληφθεί εδώ αλλά τους κωδικούς **407-408** του ίδιου πίνακα.

Στους κωδικούς **405-406** γράφονται τα συνολικά καθαρά κέρδη που αναλογούν από συμμετοχή σε: α) Κοινωνίες αστικού δικαίου για: i) τα μέχρι και δύο επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης (ταξί, λεωφορεία) που εκμεταλλεύονται, ανεξάρτητα αν τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. καθώς και ii) για τα μέχρι και δύο φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης, εφόσον για τη δραστηριότητα αυτή τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και β) λοιπούς υπόχρεους της παρ. 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ (ΟΕ, ΕΕ, κ.λ.π) οι οποίοι εκμεταλλεύονται: i) μόνο ένα επιβατικό

αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης (ταξί, λεωφορείο) ανεξάρτητα αν τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή ii) μόνο ένα φορτηγό αυτοκίνητο δημόσιας χρήσης, εφόσον για τη δραστηριότητα αυτή τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

Οι κωδικοί **413-414** και **415-416** αφορούν ζημιά από ατομική εμπορική επιχείρηση, στην ημεδαπή. Στους κωδικούς 413-415 γράφεται η ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους 2009 η οποία μεταφέρθηκε από το έντυπο Ε3. Στην περίπτωση αυτοελέγχου τη χρήση 2009 και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία προκύπτει ζημιά γι' αυτή τη χρήση, τότε αυτή μηδενίζεται οπότε δεν συμπληρώνεται τίποτα στους κωδικούς αυτούς. Αντίθετα, στους κωδικούς 415-416 γράφεται ζημιά προηγούμενων χρόνων και υπάρχει δικαίωμα μεταφοράς της. Στην περίπτωση αυτοελέγχου τη χρήση 2006, 2007, 2008 και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία προέκυψε ζημιά, τότε η ζημιά αυτή δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στις επόμενες χρήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δεν συμπληρώνεται η ζημιά.

Δ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Στους κωδικούς **501-502** γράφεται το καθαρό εισόδημα που προκύπτει από την ατομική άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματος, όπως και στις περιπτώσεις των γεωργικών και εμπορικών επιχειρήσεων (Β, Γ).

Οι κωδικοί **503-504** αφορούν τις καθαρές αμοιβές που παίρνουν πραγματογνώμονες, διαιτητές, εκκαθαριστές γενικά, ελεγκτές Α.Ε., εκτελεστές διαθηκών, εκκαθαριστές κληρονομιών, κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομιάς, συγγραφείς και μουσουργοί από συγγραφικά δικαιώματα, αντιπρόσωποι επαγγελματικών οργανώσεων και ιδιώτες για τη συμμετοχή τους σε συμβούλια και επιτροπές του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., σωματείων, ιδρυμάτων, συνεταιρισμών και οργανισμών γενικά.

Το ποσό της διατροφής που έχει εισπράξει ο σύζυγος ή η σύζυγος και έχει προκύψει από δικαστική απόφαση ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφικό έντυπο γράφεται στους κωδικούς **505-506**. Το ποσό της διατροφής που εισπράττουν τα παιδιά δεν θεωρείται εισόδημά τους οπότε δεν γράφεται στην δήλωση.

Στους κωδικούς **507-508** συμπληρώνεται οποιοδήποτε άλλο εισόδημα απόκτησε στην ημεδαπή και δεν το έχει ήδη γράψει στους πίνακες 4Α, 4Β, 4Γ, 4Ε και 4ΣΤ γιατί δεν ανήκει σε καμιά από τις κατηγορίες εισοδημάτων που περιλαμβάνονται σ' αυτούς.

Στους κωδικούς **511-512** γράφεται η ζημιά που προέκυψε από την άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματος στην ημεδαπή. Στην περίπτωση διαδικασίας αυτοελέγχου τη χρήση 2009 και από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία προκύπτει ζημιά γι' αυτή τη χρήση, τότε αυτή μηδενίζεται

σύμφωνα με τις διατάξεις κι επομένως στους κωδικούς αυτούς δεν αναγράφεται κανένα ποσό ζημιάς.

Οι κωδικοί **517-518** αφορούν τα ακαθάριστα έσοδα που προκύπτουν από την ατομική άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματος, στην ημεδαπή.

Ε. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

Οι κωδικοί **103-104** αναφέρονται στο σύνολο των ενοικίων που αποκτήθηκαν από την εκμίσθωση ακινήτων που χρησιμοποιήθηκαν ως κατοικίες και όπως εμφανίζονται στο εντύπο Ε2. Με τον ίδιο τρόπο γίνεται και η συμπλήρωση των κωδικών **121-122, 105-106, 107-108, 109-110** και **101-102**.

Οι κωδικοί **909-910** συμπληρώνονται μόνο στην περίπτωση που το αναγραφόμενο στους κωδικούς 101-102 εισόδημα από εκμίσθωση γεωργικής γης είναι μικρότερο από αυτό που προσδιορίζεται με τη σχετική απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (αντικειμενικό σύστημα). Στους κωδικούς αυτούς γράφεται το άθροισμα των μεγαλύτερων επιμέρους ενοικίων, που προκύπτουν από τη σύγκριση δηλωθέντων ενοικίων και προσδιοριζόμενων με την αντικειμενική μέθοδο (πίνακες Υπουργείου). Η σύγκριση θα πρέπει να γίνεται μεμονωμένα για κάθε περίπτωση και όχι συνολικά μεταξύ των μισθωμάτων που εισπράττονται και αυτών που συνολικά προσδιορίζονται με βάση το αντικειμενικό σύστημα¹.

Στους κωδικούς **111-112** συμπληρώνεται το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτήθηκε από υπεκμίσθωση ακινήτων, μεταφέροντας, από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών κατά κατηγορία ακινήτου.

Οι κωδικοί **113-114** αναφέρονται στο σύνολο των ενοικίων που καταβλήθηκαν από το μισθωτή (ενοικιαστή) στον εκμισθωτή (ιδιοκτήτη) για τα ακίνητα που έχουν υπεκμισθωθεί από τον ενοικιαστή (και συμπληρώθηκαν στους κωδικούς 111-112) και όπως εμφανίζονται στο εντύπο Ε2.

Στους κωδικούς **129-130** γράφεται το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση κατοικιών, εκτός από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας από γονέα σε παιδί και αντίστροφα επιφάνειας μέχρι 200 τ.μ (διακόσια), μεταφέροντας από το συνολικό ποσό της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών.

Στους κωδικούς **143** μέχρι **148** και **141-142** συμπληρώνεται το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση ή ιδιοχρησιμοποίηση της χρήσης ακινήτου σύμφωνα με την ανάλυση του πίνακα, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά των αντίστοιχων στηλών του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης.

---

¹ Κεφάλαιο 2, Εισόδημα από ακίνητα, Παράδειγμα σελ.15

Οι κωδικοί **701-702** συμπληρώνονται μόνο στην περίπτωση που το αναγραφόμενο στους κωδικούς 141-142 εισόδημα από την δωρεά παραχώρηση γεωργικής γης είναι μικρότερο από αυτό που προσδιορίζεται με τη σχετική απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (αντικειμενικό σύστημα). Στους κωδικούς αυτούς γράφεται το άθροισμα των μεγαλύτερων επιμέρους ενοικίων, που προκύπτουν από τη σύγκριση δηλωθέντων ενοικίων και προσδιοριζόμενων με την αντικειμενική μέθοδο (πίνακες Υπουργείου).

Στους κωδικούς **123-124** συμπληρώνεται το ακαθάριστο εισόδημα των οικοδομών που ανεγέρθηκαν με δαπάνες του μισθωτή, σε έδαφος κυριότητας του εκμισθωτή, αν μετά τη λήξη της μίσθωσης η οικοδομή παραμένει στην κυριότητα του εκμισθωτή, καθώς και το ακαθάριστο εισόδημα για τις βελτιώσεις ή επεκτάσεις, που γίνονται με δαπάνες του μισθωτή σε εκμισθούμενη οικοδομή, αν μετά τη λήξη της μίσθωσης οι βελτιώσεις ή επεκτάσεις παραμένουν στην κυριότητα του εκμισθωτή, μεταφέροντας από τα συνολικά ποσά της αντίστοιχης στήλης του εντύπου Ε2, τα επιμέρους ποσά αυτών.

Στους κωδικούς **125-126** συμπληρώνεται το ακαθάριστο εισόδημα των οικοδομών που αποκτήθηκε από παραχώρηση δωρεάν από τον ιδιοκτήτη εδάφους ή οικοδομής, καθώς και το ακαθάριστο εισόδημα για τις βελτιώσεις ή επεκτάσεις, που γίνονται με δαπάνες του εκμισθωτή.

Οι κωδικοί **151-152** αφορούν τις δαπάνες που καταβλήθηκαν το 2009 για ασφάλιστρα κατά του κινδύνου πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες, για αμοιβή δικηγόρου σε δίκες μισθωτικών διαφορών ή διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ'ορόφους και για αγορά υλικών επισκευής και συντήρησης των οικοδομών που εκμισθώνονται, ιδιοχρησιμοποιούνται και παραχωρούνται δωρεάν ως κατοικίες, ξενοδοχεία, κλινικές, σχολεία, καταστήματα, γραφεία, βιομηχανοστάσια, εμπορικά κέντρα κ.λ.π. Αν οι πιο πάνω δαπάνες αφορούν κοινόχρηστους χώρους ακινήτου, επιμερίζονται αναλόγως στους συνιδιοκτήτες του.

Οι κωδικοί **157-158** αφορούν τις δαπάνες που καταβλήθηκαν το 2009 για παροχή υπηρεσίας υδραυλικών, ηλεκτρολόγων κ.λ.π. και αφορά επισκευή και συντήρηση των οικοδομών που εκμισθώνονται, ιδιοχρησιμοποιούνται και παραχωρούνται δωρεάν ως κατοικίες, ξενοδοχεία, κλινικές, σχολεία, καταστήματα, γραφεία, βιομηχανοστάσια, εμπορικά κέντρα κ.λ.π. Αν οι πιο πάνω δαπάνες αφορούν κοινόχρηστους χώρους ακινήτου, επιμερίζονται αναλόγως στους συνιδιοκτήτες του.

Στους κωδικούς **163-164** και **165-166** γράφεται το ποσό αποζημίωσης που καταβλήθηκε από τον εκμισθωτή στον μισθωτή λόγω λύσης επαγγελματικής μίσθωσης και το σύνολο των μισθωμάτων (ακαθάριστο εισόδημα) που αποκτήθηκε από το ακίνητο αυτό, αντίστοιχα.

Στους κωδικούς **159-160** συμπληρώνεται το συνολικό ποσό των λοιπών δαπανών που εκπίπτουν από το ακαθάριστο εισόδημα από οικοδομές και γαίες (το ποσό που παρέχεται στον ιδιοκτήτη του

εδάφους σε οικόπεδο του οποίου κτίστηκε η οικοδομή του φορολογούμενου, καθώς και την αξία της, τους φόρους κ.λ.π. που βαρύνουν τις γαίες, τις αποσβέσεις για αντιπλημμυρικά έργα κ.λ.π.).

Στους κωδικούς **175-176** συμπληρώνεται το ακαθάριστο εισόδημα των κατοικιών που εκμισθώνονται, υπεκμισθώνονται και παραχωρούνται δωρεάν, που έχουν επιφάνεια πάνω από 300 τ.μ. η καθεμιά. Το εισόδημα αυτό πρέπει επίσης να έχει γραφτεί αντίστοιχα και στους κωδικούς αριθμούς 103-104, 111-112 και 129-130 του ίδιου πίνακα. Για τις κατοικίες πάνω από 300 τ.μ. επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος με συντελεστή 3%.

Στους κωδικούς **741-742** γράφεται το ακαθάριστο εισόδημα μόνο των ακινήτων για τα οποία δε βεβαιώνεται τέλος χαρτοσήμου (εισόδημα από επίταξη ακινήτου από το Δημόσιο, ποσά άυλης εμπορικής αξίας που καταβλήθηκαν πέρα από τα ενοίκια από το μισθωτή κατά τη μίσθωση ακινήτου κ.λ.π.), εκτός από το ακαθάριστο εισόδημα της περίπτωσης 1.ε του πίνακα αυτού.

ΣΤ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ

Στους κωδικούς **291-292** συμπληρώνεται το συνολικό καθαρό ποσό εισοδήματος από κινητές αξίες ημεδαπής προέλευσης που προκύπτει από τόκους από κάθε έντοκο τίτλο κατάθεσης ή εγγύησης και κάθε τίτλο χρεωστικό, οι οποίοι έγιναν ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί στο έτος 2009, καθώς και τόκους που επιδικάστηκαν με δικαστική απόφαση και καταβλήθηκαν ή πιστώθηκαν στο έτος 2009 (εκτός από αυτούς που αποτελούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις ή ελευθέρια επαγγέλματα).

Ζ. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Οι κωδικοί **389-390** και **391-392** συμπληρώνονται με το καθαρό ποσό από μισθούς και συντάξεις που προέρχονται από το εξωτερικό και φορολογούνται στην Ελλάδα, αντίστοιχα.

Στους κωδικούς **463-464** γράφονται τα συνολικά καθαρά κέρδη από ατομική γεωργική επιχείρηση στην αλλοδαπή, είτε από συμμετοχή του φορολογούμενου σε αλλοδαπές γεωργικές εταιρείες παντός τύπου. Επισυνάπτεται μαζί με την δήλωση αναλυτική κατάσταση που παρουσιάζει την επωνυμία νομική μορφή, τη χώρα έδρας αλλοδαπής επιχείρησης, διαχειριστική περίοδο, τα συνολικά καθαρά κέρδη, το ποσοστό συμμετοχής (%) και τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στον φορολογούμενο.

Στους κωδικούς **471-472** γράφεται η ζημιά του ίδιου οικονομικού έτους από ατομική γεωργική επιχείρηση στην αλλοδαπή, είτε από συμμετοχή του φορολογούμενου σε αλλοδαπές γεωργικές εταιρείες παντός τύπου. Και εδώ επισυνάπτεται αναλυτική κατάσταση που παρουσιάζει την επωνυμία, τη χώρα έδρας αλλοδαπής επιχείρησης, τη διαχειριστική περίοδο, τις ζημιές, το ποσοστό συμμετοχής και τις ζημιές που αναλογούν στον φορολογούμενο.

Οι κωδικοί **411-412** συμπληρώνονται με τα καθαρά κέρδη από ατομική εμπορική επιχείρηση στην αλλοδαπή και από συμμετοχή του φορολογούμενου σε αλλοδαπές εμπορικές εταιρείες παντός τύπου, του ιδίου και της συζύγου του αντίστοιχα. Υποβάλλεται αναλυτική κατάσταση κερδών όπως και στους κωδικούς 463-464.

Οι κωδικοί **421-422** συμπληρώνονται με τις ζημιές του ίδιο οικον. έτους είτε από ατομική εμπορική επιχείρηση στην αλλοδαπή, είτε από συμμετοχή του φορολογούμενου σε αλλοδαπές εμπορικές εταιρείες παντός τύπου. Και εδώ, υποβάλλεται αναλυτική κατάσταση ζημιών όπως και στους κωδικούς 471-472.

Στους κωδικούς **509-510** γράφεται το συνολικό καθαρό εισόδημα που αποκτήθηκε από την ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος στην αλλοδαπή και από συμμετοχή του φορολογούμενου σε αλλοδαπές εταιρείες του ιδίου ή της συζύγου του αντίστοιχα. Αν συμπληρωθούν οι κωδικοί αυτοί τότε επισυνάπτεται αναλυτική κατάσταση κερδών από ελευθέρια επαγγέλματα όπως και στις πιο πάνω περιπτώσεις.

Στους κωδικούς **513-514** γράφονται οι ζημιές που προέκυψαν είτε από ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος στην αλλοδαπή είτε από συμμετοχή του φορολογούμενου σε αλλοδαπές εταιρείες.

Στους κωδικούς **295-296** συμπληρώνεται το συνολικό καθαρό ποσό εισοδήματος από κινητές αξίες, αλλοδαπής προέλευσης, γενικά, που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις π.χ. τόκοι δανείων, μερίσματα κ.λ.π.

Στους κωδικούς **171-172** γράφεται το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή, εκτός από τη δωρεάν παραχώρηση της χρήσης μίας κύριας κατοικίας από γονέα σε παιδιά και αντίστροφα επιφάνειας μέχρι 200 τ.μ. και όπως προκύπτει από το έντυπο Ε2.

Οι κωδικοί **173-174** συμπληρώνονται με το συνολικό καθαρό εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην αλλοδαπή, το οποίο βρίσκεται αν από το ακαθάριστο εισόδημα αφαιρεθούν οι δαπάνες, πάγιες ή πρόσθετες, που αφαιρούνται από τα ενοίκια των ακινήτων (όπως αναφέρθηκαν στον πίνακα 4Ε.)

Στους κωδικούς **395-396** γράφεται το ακαθάριστο εισόδημα από κατοικίες που βρίσκονται στην αλλοδαπή και έχουν επιφάνεια 300 τ.μ. η καθεμιά. Και όπως ήδη αναφέρθηκε στο εισόδημα αυτό επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος με συντελεστή 3%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΤΕΚΜΗΡΙΑ .

Στον πίνακα αυτό περιλαμβάνονται τα στοιχεία προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση τα τεκμήρια δαπανών από την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, καθώς και από τις τεκμαρτές

ετήσιες δαπάνες διαβίωσης του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που προστατεύονται από αυτούς.

Για κύρια και δύο δευτερεύουσες κατοικίες (μια μη εξοχική και μια εξοχική) είτε ιδιόκτητες, είτε μισθούμενες, και ανεξάρτητα της επιφάνειάς τους, δηλαδή αν υπερβαίνουν ή όχι τα 200 τ.μ. ή 150 τ.μ. αντίστοιχα, συμπληρώνεται ο υποπίνακας 1α.

Στην πρώτη στήλη του πίνακα στοιχεία ακινήτου, στην ένδειξη **κύρια κατοικία** γράφεται η διεύθυνση του ακινήτου, ανεξάρτητα από την επιφάνειά του. Στην περίπτωση που η κύρια κατοικία υπερβαίνει τα 200 τ.μ. επιφάνειας συμπληρώνονται και οι γύρω δρόμοι που περικλείουν το τετράγωνο. Για τον υπολογισμό της επιφάνειας αυτής λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των κύριων χώρων και τυχόν βοηθητικών, στους οποίους περιλαμβάνεται και η αποθήκη και το γκαράζ.

Στην κάτω ένδειξη **πρώτη δευτερεύουσα (μη εξοχική)** γράφεται η διεύθυνση της μοναδικής δευτερεύουσας κατοικίας, η οποία δεν είναι εξοχική ή στην πρώτη από τυχόν περισσότερες, δευτερεύουσες μη εξοχικές κατοικίες, καθώς και οι γύρω δρόμοι που περικλείουν το τετράγωνο αν η κατοικία υπερβαίνει τα 150 τ.μ. Για τον υπολογισμό της συνολικής επιφάνειας των δευτερευουσών αυτών κατοικιών, δε συμπεριλαμβάνεται η επιφάνεια δευτερεύουσας κατοικίας μέχρι 150 τ.μ. που βρίσκεται σε χωριό ή πόλη με πληθυσμό κάτω από 5000 κατοίκους.

Στην ένδειξη **πρώτη δευτερεύουσα (εξοχική)** συμπληρώνεται όπως και η ένδειξη πρώτη δευτερεύουσα (μη εξοχική). Αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι για τον υπολογισμό του τεκμαρτού μισθώματος εξοχικής κατοικίας λαμβάνονται υπόψη 3 μήνες το έτος.

Στην δεύτερη στήλη, από κληρονομιά, δωρεά, γον.παροχή κ.λ.π. σημειώνονται με «X» στην λέξη «ΝΑΙ» οι κωδικοί **206**, **208** και **210**, αν η κύρια κατοικία ή η δευτερεύουσα (μη εξοχική) ή η εξοχική κατοικία, αντίστοιχα, του φορολογούμενου αποκτήθηκε από δωρεά, κληρονομιά, γονική παροχή, καθώς και στην περίπτωση που είναι συνταξιούχος και απέκτησε την κατοικία του από επαχθή αιτία (με αντάλλαγμα) πριν από τη συνταξιοδότησή του.

Στην ακόλουθη στήλη μισθωμένη κατοικία σημειώνεται καταφατικά οι κωδικοί **203**, **207** και **209** ανάλογα με την περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει μισθωμένη κύρια, δευτερεύουσα κατοικία εξοχική ή μη ανεξάρτητα από την επιφάνειά τους. Δε συμπληρώνεται όταν πρόκειται για ιδιόκτητες κατοικίες.

Η 4^η στήλη του πίνακα κατοικία ή μονοκατοικία συμπληρώνεται με Κ αν είναι κατοικία ή με Μ αν είναι μονοκατοικία¹, το κάθε ακίνητο. Η ένδειξη αυτή συμπληρώνεται μόνο αν η κατοικία είναι

¹ Κτίσμα που αποτελεί μία μόνο κατοικία με τους βοηθητικούς χώρους (αποθήκες, θέσεις στάθμευσης κ.λ.π.), σε ένα ή περισσότερους ορόφους (μαιζονέτα) και δεν εφάπτεται με άλλο κτίσμα οριζόντια ή κάθετα εκτός αν ανήκουν σε διαφορετικές κάθετες ιδιοκτησίες και πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις.

σε περιοχή που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας. Δε χαρακτηρίζονται μονοκατοικίες διώροφος οικοδομή με ισόγειο κατάστημα και 1^ο όροφο κατοικία, ισόγειο διαμέρισμα που βρίσκεται σε επαφή με άλλο ισόγειο και ισόγεια επαγγελματική στέγη που βρίσκεται σε επαφή με άλλη μονοκατοικία.

Στην στήλη θέση-όροφος γράφεται ο όροφος που βρίσκεται το κάθε ακίνητο (π.χ. 2^{ος}, ισόγειο κ.λ.π.).

Στην στήλη κάτω από 5.000 κατοίκους, σημειώνονται καταφατικά οι κωδικοί **204** και **205** αν η δευτερεύουσα κατοικία μη εξοχική ή εξοχική αντίστοιχα, βρίσκεται σε χωριό ή πόλη με πληθυσμό κάτω από 5.000 κατοίκους και την έχει ο φορολογούμενος ή η σύζυγός του από κληρονομιά, γονική παροχή ή προίκα. Αν η κατοικία βρίσκεται σε μέρος που έχει χαρακτηριστεί τουριστικός τόπος ανεξάρτητα από τον πληθυσμό τότε δεν σημειώνεται.

Στην επόμενη στήλη επιφάνεια κύριων χώρων και στους κωδικούς **211**, **218** και **225** συμπληρώνεται η επιφάνεια του κύριου χώρου του κάθε ακινήτου. Σε περίπτωση μονοκατοικίας επιπλέον λαμβάνεται η τυχόν επιφάνεια των βοηθητικών χώρων, του λεβητοστασίου και του κλιμακοστασίου (σκάλες), ανεξάρτητα αν η μονοκατοικία είναι σε περιοχή που ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας ή όχι. Η επιφάνεια των κύριων χώρων της κατοικίας πρέπει να είναι σε ακέραιο αριθμό, αν υπάρχει δεκαδικό ψηφίο στρογγυλοποιείται.

Η στήλη επιφάνεια γκαράζ αποθήκης συμπληρώνεται αθροιστικά με την επιφάνεια των ιδιόκτητων ή μισθωμένων χώρων του γκαράζ και της αποθήκης που είναι ανεξάρτητοι π.χ. στο υπόγειο ή στον ακάλυπτο χώρο της ίδιας οικοδομής, κατά περίπτωση στους κωδικούς **212**, **219** και **226**. Διευκρινίζεται ότι στον κωδικό δε γράφεται η επιφάνεια του χώρου στάθμευσης σε πυλωτή.

Στην στήλη ποσοστό συνιδιοκτησίας γράφεται το ποσοστό συνιδιοκτησίας του φορολογούμενου και της συζύγου που τους αναλογεί για το κάθε ακίνητο. Οι κωδικοί **213-214** αφορούν την κύρια κατοικία, οι κωδικοί **220-221** την δευτερεύουσα μη εξοχική και οι κωδικοί **227-228** την εξοχική κατοικία. Το δεκαδικό ψηφίο στρογγυλοποιείται στον αμέσως πλησιέστερο ακέραιο αριθμό. Αν το ποσοστό συνιδιοκτησίας ή ενοικίου έχει μεταβληθεί από οποιαδήποτε αιτία μέσα στο έτος, στους κωδικούς αυτούς δε θα γραφτεί κανένα ποσοστό αλλά θα επισυναφθεί σημείωμα στο οποίο θα γράφεται το αρχικό ποσοστό συνιδιοκτησίας ή ενοικίου με τον αντίστοιχο χρόνο διάρκειας, καθώς και αυτό που προέκυψε από τη μεταβολή με τον αντίστοιχο χρόνο διάρκειας.

Οι κωδικοί **215**, **222** και **229** αφορούν τους μήνες ιδιοκατοίκησης ή μίσθωσης (αν πρόκειται για μισθωμένη κατοικία) μέσα στο 2009. Στην περίπτωση που η ιδιοκατοίκηση είναι μέχρι 15 μέρες δεν υπολογίζεται, αν όμως είναι 16 μέρες και πάνω υπολογίζεται ως μήνας.

Η αμέσως επόμενη στήλη τιμή ζώνης ή εκκίνησης αναφέρεται στην τιμή ζώνης ή εκκίνησης που ισχύει από 1.1.2009 για ακίνητα που βρίσκονται εντός ή όχι αντικειμενικού προσδιορισμού. Ο

κωδικός **216** συμπληρώνεται μόνο αν η επιφάνεια της κύριας κατοικίας υπερβαίνει τα 200 τ.μ. Για τον υπολογισμό της επιφάνειας αυτής λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των κύριων χώρων και τυχόν βοηθητικών, στους οποίους περιλαμβάνεται και το γκαράζ. Ο κωδικός **223** συμπληρώνεται μόνο αν η επιφάνεια της μοναδικής δευτερεύουσας κατοικίας ή η συνολική επιφάνεια όλων των δευτερευουσών κατοικιών (αν υπάρχουν περισσότερες από μία) υπερβαίνει τα 150 τ.μ. Για τον κωδικό **230** ισχύει ότι ισχύει και για τις δευτερεύουσες κατοικίες δηλαδή αν η μοναδική εξοχική κατοικία ή η συνολική επιφάνεια όλων των εξοχικών επιφανειών υπερβαίνει τα 150 τ.μ.

Η τελευταία στήλη του πίνακα, έτος άδειας συμπληρώνεται με το έτος έκδοσης της οικοδομικής άδειας ή της τελευταίας αναθεώρησής της, εφόσον το χρονικό διάστημα μέσα στο έτος αυτό που έχει εκδοθεί ή αναθεωρηθεί η άδεια είναι μεγαλύτερο του εξαμήνου, αλλιώς γράφεται το επόμενο έτος. Αν δεν υπάρχει οικοδομική άδεια, η παλαιότητα υπολογίζεται από τη χρονολογία κατασκευής, η οποία προκύπτει από δημόσιο έγγραφο (π.χ. προγενέστερος τίτλος απόκτησης, νομιμοποίηση αυθαιρέτου, έναρξη ηλεκτροδότησης, μισθωτήριο συμβόλαιο). Οι κωδικοί **217**, **224** και **231** συμπληρώνονται όταν η κύρια κατοικία υπερβαίνει τα 200 τ.μ. και όταν οι δευτερεύουσες εξοχικές ή μη κατοικίες, υπερβαίνουν τα 150 τ.μ. οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται μόνο αν έχουν συμπληρωθεί και οι αντίστοιχοι κωδικοί τιμής ζώνης ή εκκίνησης.

Οι κωδικοί **707-708** του 1β υποπίνακα συμπληρώνονται με το ακαθάριστο ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης των λοιπών δευτερευουσών κατοικιών, που δεν συμπεριλήφθηκαν στο πάνω πίνακα από αυτούς. Επισημαίνεται ότι, οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται μόνο αν ο υπόχρεος, η σύζυγος και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν έχουν στην κατοχή ή κυριότητά τους ή μισθώνουν περισσότερες από μία δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια άνω των 150 τ.μ. Εξαιρείται το τεκμαρτό μίσθωμα δευτερεύουσας κατοικίας μέχρι 150 τ.μ. που βρίσκεται σε χωριό ή πόλη με πληθυσμό κάτω από 5.000 κατοίκους και έχει περιέλθει στον υπόχρεο ή τη σύζυγο από κληρονομιά, προίκα ή γονική παροχή. Η εξαίρεση δεν ισχύει αν η δευτερεύουσα κατοικία βρίσκεται σε περιοχή που χαρακτηρίζεται τουριστική. Επίσης, περιορίζεται κατά 50% η τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από δευτερεύουσες κατοικίες που αποκτήθηκαν από δωρεά, κληρονομιά ή γονική παροχή ή αποκτήθηκαν από επαχθή αιτία (με αντάλλαγμα) από συνταξιούχο πριν από τη συνταξιοδότησή του.

Οι κωδικοί **851** έως **858** συμπληρώνονται με τα ποσά της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης των επιβατικών ή μεικτής χρήσης ή τύπου JEEP αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης του φορολογούμενου, αφού προηγουμένως συμπληρωθούν τα στοιχεία του δίπλα πίνακα. Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ή μεικτής χρήσης ή αυτοκινήτων τύπου JEEP ιδιωτικής χρήσης, η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη, που αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει το μισθωτή τους.

Το τεκμήριο διαβίωσης δεν εφαρμόζεται για επιβατικά αυτοκίνητα (I.X., M.X., JEEP) που:

- Έχουν αποκτηθεί μέχρι 31.12.1992
- Έχουν αποκτηθεί από 1.1.1993 έως 31.12.2003 και είναι μέχρι 14 φορολογήσιμους ίππους
- Έχουν επίσης αποκτηθεί κατά το χρονικό διάστημα 1.1.1993 έως 31.12.2003 και είναι πάνω των 14 φορολογήσιμων ίπων αλλά με εργοστασιακή τιμολογιακή αξία του έτους πρώτης κυκλοφορίας τους μέχρι 50.000 ευρώ
- Έχουν αποκτηθεί από την 1.1.2004 και μετά και η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία του έτους 1^{ης} κυκλοφορίας τους μειωμένη λόγω παλαιότητας κατά τα ανάλογα ποσοστά, δεν υπερβαίνει το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

Στην περίπτωση που το σύνολο των αυτοκινήτων της οικογένειας είναι πάνω από τέσσερα συμπληρώνονται τα τρία αυτοκίνητα στον πίνακα της δήλωσης και τα υπόλοιπα σε κατάσταση ίδιας γραμμογράφησης με τον πίνακα της δήλωσης. Στους κωδικούς 857-858 γράφεται το σύνολο της δαπάνης αυτής και προ αυτού θα αναγραφεί η ένδειξη "ως συνημμένη κατάσταση".

Η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία του αυτοκινήτου όπου αφορά το πρώτο έτος κυκλοφορίας του αυτοκινήτου τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό μειώνεται λόγω της παλαιότητας με βάση την πιο κάτω κλίμακα. Και μετέπειτα, στον συντελεστή παλαιότητας που προκύπτει από την κλίμακα προστίθεται ποσοστό 5% επί των διανυθέντων χιλιομέτρων δια 1.500 ο συντελεστής απομείωσης όπου δεν μπορεί να είναι πάνω από 81%.

Έτος κυκλοφορίας	Ποσοστό (%)μείωσης ανά μήνα
Για τον πρώτο χρόνο κυκλοφορίας	1,30
Για τον δεύτερο χρόνο κυκλοφορίας	0,70
Για τον τρίτο χρόνο κυκλοφορίας	0,50
Για τα πέντε επόμενα χρόνια (4 ^ο -8 ^ο έτος)	0,40
Για τα τρία επόμενα χρόνια (9 ^ο -11 ^ο έτος)	0,30
Για τα δύο επόμενα χρόνια (12 ^ο -13 ^ο έτος)	0,20
Για τα επόμενα χρόνια	0,10

Στους κωδικούς **713-714** συμπληρώνεται το συνολικό ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης σκαφών αναψυχής (εξαιρούνται τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης). Το ύψος της δαπάνης αυτής καθορίζεται ανάλογα με την κατηγορία του σκάφους, ως εξής:

- Για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, καθώς και για τα τζετ σκι, ολικού μήκους μέχρι 3 μέτρα στο ποσό των 2.600 ευρώ που προσαυξάνεται με το ποσό των 1.300 ευρώ για κάθε μέτρο μήκους πάνω από τα 3 μέτρα.
- Προκειμένου για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μεικτά σκάφη, με χώρο ενδιαίτησης, η τεκμαρτή δαπάνη υπολογίζεται βάσει των μέτρων ολικού μήκους του σκάφους. Τα ποσά

της δαπάνης που θα γραφτούν γι' αυτή την κατηγορία σκαφών αναψυχής, λαμβανομένης υπόψη και της παλαιότητας αυτών εμφανίζονται στον πίνακα 2 του παραρτήματος. Ειδικά για τα ιστιοφόρα ναυταθλητικά σκάφη που χρησιμοποιούνται για ναυταθλητικούς αγώνες τα ποσοστά της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης του πίνακα μειώνονται κατά ποσοστό 50% ενώ για τα πλοία που έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξολοκλήρου από ξύλο όπως «τρεχαντήρι», «βαρκαλάς», «πέραμα», «τσερνίκι» και «λίμπερτ» που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση, μειώνονται κατά ποσοστό 62,5%.

Η τεκμαρτή δαπάνη από κάθε σκάφος αναψυχής (ανοικτού τύπου, ενδιαίτησης) μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητά του κατά ποσοστό 10% αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από 5 έτη και μέχρι 10 έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και 20% αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από 10 έτη.

Δεν εφαρμόζεται το τεκμήριο που προκύπτει με βάση ένα σκάφος αναψυχής ολικού μήκους μέχρι 10 μέτρα που δεν έχει ναυτολογημένο πλήρωμα για ολόκληρο ή μέρος του έτους, το οποίο ανήκει στην κυριότητα ή κατοχή του υπόχρεου ή του άλλου συζύγου ή και στους δύο από κοινού. Αν ο υπόχρεος ή η σύζυγος του έχουν στην κυριότητα ή κατοχή τους περισσότερα του ενός τέτοια σκάφη, το τεκμήριο δεν εφαρμόζεται για εκείνο το σκάφος με τη μεγαλύτερη τεκμαρτή δαπάνη. Επίσης, δεν εφαρμόζεται το τεκμήριο διαβίωσης που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού, συνεπώς δεν συμπληρώνεται οι κωδικοί 713-714.

Ο κωδικός **747** συμπληρώνεται με τα μέτρα μήκους του σκάφους αναψυχής.

Στους κωδικούς **731-732** γράφονται το ποσό της αμοιβής του πληρώματος προκειμένου για σκάφη αναψυχής με μόνιμο πλήρωμα, ναυτολογημένο για μέρος ή για ολόκληρο το έτος.

Οι κωδικοί **715-716** συμπληρώνονται με το συνολικό ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης αεροσκαφών και ελικοπτέρων. Η τεκμαρτή αυτή δαπάνη για κάθε αεροσκάφος κ.λ.π. καθορίζεται ως εξής:

- Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των 65.000 ευρώ για τους 150 πρώτους ίππους, που προσανξάνεται με το ποσό των 500 ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους 150 ίππους του κινητήρα τους.
- Για αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (JET) στο ποσό των 200 ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης.

Στους κωδικούς **765-766** γράφεται το συνολικό ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης με βάση τις δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες) που έχει στην κυριότητα ή στην κατοχή του ο υπόχρεος. Η τεκμαρτή αυτή δαπάνη για κάθε πισίνα που έχει συνολική επιφάνεια 25 τετραγωνικά μέτρα και

πάνω καθορίζεται με βάση τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της και ανάλογα με το αν είναι εξωτερική ή εσωτερική ως εξής:

Επιφάνεια πισίνας (σε τ.μ.)	Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης (σε ευρώ)	
	Εξωτερική πισίνα	Εσωτερική πισίνα
Από 25 μέχρι 60	11.600	17.400
Πάνω από 60 μέχρι και 120	29.200	43.800
Πάνω από 120	46.800	70.200

Στην περίπτωση που ο υπόχρεος έχει στην κυριότητα ή στην κατοχή του περισσότερες από μία πισίνες, θα συμπληρώσει, και εδώ, κατάσταση με την ίδια γραμμογράφηση όπως και του πίνακα της δήλωσης. Μετέπειτα απ' την συμπλήρωση, θα γράψει το σύνολο της δαπάνης των δεξαμενών κολύμβησης στους κωδικούς 765-766 με την ένδειξη "ως συνημμένη κατάσταση".

Στον κωδικό **767** γράφεται το μεγαλύτερο ποσό τεκμαρτής δαπάνης που προκύπτει από τα στοιχεία των περιπτώσεων 1γ ως 1στ του πίνακα 5, εκτός την τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από τις κατοικίες των περιπτώσεων 1α και 1β. Π.χ. Έστω ότι ο φορολογούμενος έχει στην κυριότητά του ένα επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης που τον βαρύνει με ετήσια τεκμαρτή δαπάνη 33.600 ευρώ και ένα μηχανοκίνητο σκάφος 11 μέτρων με τεκμαρτή δαπάνη που ανέρχεται στο ποσό των 55.600 ευρώ. Συνεπώς, στον κωδικό 767 πρέπει να γράψει το ποσό των 55.600 ευρώ, που είναι το μεγαλύτερο. Επισημαίνεται ότι η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από το μίσθωμα της κύριας και των δύο δευτερευουσών κατοικιών θα υπολογίζεται από το πρόγραμμα εκκαθαρίσεων του TAXIS (με βάση τα στοιχεία που έχουν δηλωθεί όπως επιφάνεια, τιμή ζώνης κ.λ.π.) και εάν συναθροιζόμενο με τα ποσά των κωδικών 707-708 της περίπτωσης 1β υπερβαίνει το ποσό της μεγαλύτερης τεκμαρτής δαπάνης που έχει αναγραφεί στον κωδικό 767, τότε το αναγραφόμενο ποσό θα διαγράφεται και θα αντικαθίσταται από το τεκμαρτό μίσθωμα κύριας και δευτερευουσών κατοικιών.

Στους κωδικούς **795-796** συμπληρώνονται αριθμητικά ο αριθμός των στοιχείων που έχουν ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης διαβίωσης του φορολογουμένου των περιπτώσεων 1α έως και 1στ (π.χ. αν έχουν ληφθεί υπόψη δύο αυτοκίνητα Ι.Χ., ένα σκάφος αναψυχής και μια δεξαμενή κολύμβησης, γράφεται ο αριθμός 4). Σημειώνεται ότι εάν συνιδιοκτήτες του αυτοκινήτου κ.λ.π. είναι οι σύζυγοι, τότε το αυτοκίνητο θεωρείται 1 στοιχείο και συμπεριλαμβάνεται μόνο στον κωδικό 795 και όχι στον κωδικό 796.

Στους κωδικούς **719-720** γράφονται τα συνολικά ποσά (τίμημα και λοιπά έξοδα) που καταβλήθηκαν σε μετρητά το 2009 για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων Ι.Χ., δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων της οικογένειας ή της ατομικής επιχείρησής του φορολογούμενου. Εξαιρούνται όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας

καθώς και τα επιβατικά Δ.Χ. και Ι.Χ. καθώς και τα φορτηγά Δ.Χ. και Ι.Χ. που αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης. Επίσης εξαιρούνται τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που είναι ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες¹ που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξηταεπτά τοις εκατό (67%). Όταν συμπληρωθούν οι κωδικοί αυτοί, επισυνάπτεται κατάσταση στην οποία για κάθε όχημα που αγοράστηκε θα αναγραφεί το είδος του οχήματος (φορτηγό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης, επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης, τρίτροχο αυτοκινούμενο όχημα κ.λ.π.), ο αριθμός κυκλοφορίας του, οι φορολογήσιμοι ίπποι προκειμένου για επιβατικό αυτοκίνητο, τα κυβικά εκατοστά προκειμένου για δίτροχο, το μεικτό και καθαρό βάρος προκειμένου για φορτηγά κ.λ.π., οι μήνες κυριότητας, το ποσοστό συνιδιοκτησίας, το έτος πρώτης κυκλοφορίας, τα στοιχεία του αγοραστή και του πωλητή κ.λ.π., τα ποσά που καταβλήθηκαν το 2009 (τίμημα, τυχόν συμβολαιογραφικά έξοδα, τυχόν εισφορές ή δασμούς στο δημόσιο, τυχόν αμοιβή σε μεσίτη κ.λ.π.) για την αγορά κάθε τέτοιου οχήματος. Στη σχετική κατάσταση, θα αναγράφεται και ο τρόπος καταβολής της οικείας δαπάνης (εφάπαξ ή σε δόσεις) και μαζί θα υποβάλλονται τα νόμιμα δικαιολογητικά (πρωτότυπες αποδείξεις).

Στους κωδικούς **721-722** γράφεται συνολικά το ποσό που καταβλήθηκε σε μετρητά το 2009 για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής (στα οποία υπάγονται και τα "τζετ σκι") και αεροσκαφών (εξαιρούνται όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας, καθώς και όσα αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης). Προκειμένου για αγορά πλοίων αναψυχής, αεροσκάφη κ.λ.π. επισυνάπτεται σχετική κατάσταση όπου για κάθε σκάφος συμπληρώνονται τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο και Α.Φ.Μ. αγοραστή και πωλητή, όνομα σκάφους, αριθμό και λιμάνι νηολογίου, μέτρα μήκους, έτος 1^{ης} νηολόγησης, το ποσό δαπάνης (τίμημα που καταβλήθηκε, συμβολαιογραφικά έξοδα κ.λ.π.) για κάθε τέτοιο σκάφος, τρόπο καταβολής της δαπάνης (εφάπαξ ή σε δόσεις) και τα νόμιμα επίσημα δικαιολογητικά στοιχεία και τέλος θα αναγραφεί το σύνολο των δαπανών που καταβλήθηκε το 2009 για την αγορά όλων των σκαφών αναψυχής που αγοράστηκαν.

Στους κωδικούς **723-724** γράφεται το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε σε μετρητά το 2009 για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας². Εξαιρούνται αυτά που αποτελούν αρδευτικό εξοπλισμό γεωργικής εκμετάλλευσης, καθώς και όσα αποτελούν το άμεσο αντικείμενο της ασκούμενης εμπορικής δραστηριότητας. Εξαιρούνται επίσης αυτά που αποτελούν πάγιο εξοπλισμό επαγγελματικής χρήσης και αποκτώνται από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή

¹ Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά ανάπηρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους.

² Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας θεωρούνται εκείνα που είναι πάνω από 5.000 ευρώ π.χ. κοσμήματα, πίνακες ζωγραφικής, τάπητες, γούνες κ.λ.π.

γεωργική επιχείρηση ή ελεύθεριο επάγγελμα. Επισυνάπτεται κατάσταση στην οποία για κάθε τέτοιο κινητό πράγμα θα αναγράφεται το είδος του, τα στοιχεία του αγοραστή και του πωλητή, το στοιχείο που εκδόθηκε για τη συναλλαγή (αριθμός και ημερομηνία στοιχείου), το ποσό που καταβλήθηκε για την αγορά του, τον τρόπο καταβολής της οικείας δαπάνης, καθώς και φωτοαντίγραφο του υπόψη στοιχείου που εκδόθηκε.

Οι κωδικοί **735-736** συμπληρώνονται με το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε το 2009 για αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων. Στα ποσά των κωδικών αυτών θα συμπεριληφθεί το άθροισμα του τιμήματος, του φόρου μεταβίβασης ακινήτων, των συμβολαιογραφικών κ.λ.π. εξόδων που καταβλήθηκαν το 2009 για την αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση των ακινήτων. Επίσης, επισυνάπτονται είτε επικυρωμένα αντίγραφα των σχετικών συμβολαίων είτε βεβαίωση (ή περίληψη του οικείου συμβολαίου) του συμβολαιογράφου, με την οποία θα περιγράφεται αναλυτικά το ακίνητο, η επιφάνειά του, η τοποθεσία και τα όριά του, η αντικειμενική αξία και η αξία που δηλώνουν οι αντισυμβαλλόμενοι ότι συμφωνήθηκε, ο φόρος για τη μεταβίβαση αυτή που καταβλήθηκε, ο τρόπος καταβολής του τιμήματος, τα συμβολαιογραφικά έξοδα, καθώς και τα λοιπά έξοδα, τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων και τέλος θα επισυναφθεί σχετική κατάσταση με τα πιο πάνω στοιχεία για κάθε αγορά ακινήτου.

Μετέπειτα, στους κωδικούς **737-738** συμπληρώνεται το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε το 2009 για ανέγερση οικοδομών ή για κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης (πισίνας). Εξαιρείται η δαπάνη για ανέγερση οικοδομής από επιχείρηση που αναλαμβάνει κατά κύριο επάγγελμα την ανέγερση οικοδομών. Για ανέγερση οικοδομών των οποίων η οικοδομική άδεια εκδόθηκε μετά την 31.12.1994, το ποσό της δαπάνης ανέγερσής τους δεν μπορεί να είναι μικρότερο εκείνου που προσδιορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 35 του ν. 2238/1994. Για τη δαπάνη ανέγερσης κάθε οικοδομής συντάσσεται κατάσταση, η οποία περιέχει ανάλογα στοιχεία με εκείνα που αναφέρθηκαν για την αγορά οικοδομών και επισυνάπτονται φωτοαντίγραφα του εντύπου υπολογισμού του ελάχιστου κόστους κατασκευής της οικοδομής και του πίνακα ανάλυσης κόστους κατασκευής στις επιμέρους εργασίες, που έχουν κατατεθεί στην αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία (μόνο για άδειες που εκδόθηκαν από 1.1.1995 και μετά).

Κατά τη συμπλήρωση των κωδικών 735-736 και 737-738 δε γράφεται η δαπάνη για την αγορά από ενήλικο, με δικαίωμα πλήρους κυριότητας, καθώς και η ανέγερση από αυτόν οικοδομής, ως πρώτη κατοικίας, εφόσον η επιφάνειά της δεν υπερβαίνει τα 120 τ.μ. Αν η επιφάνεια της οικοδομής υπερβαίνει τα 120 τ.μ., θα γραφτεί μόνο η δαπάνη που αντιστοιχεί στην επιφάνεια πάνω από 120 τ.μ. (π.χ. αν ενήλικος αγοράσει πρώτη κατοικία επιφάνειας 140 τ.μ. θα ληφθούν υπόψη μόνο τα 20 τ.μ. γιατί υπάρχει απαλλαγή τεκμηρίου πρώτης κατοικίας 120 τ.μ.).

Στους κωδικούς **725-726** γράφεται το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβλήθηκε το έτος 2009 για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα 300 ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους δήμους, τις κοινότητες του Κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (κρατικά νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου), ως και τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Επίσης, εξαιρούνται οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Επισυνάπτεται κατάσταση με τα στοιχεία του δωρητή, του δωρολήπτη, το ποσό για κάθε δωρεά ή χορηγία, καθώς και φωτοαντίγραφο της τυχόν δήλωσης άτυπης δωρεάς.

Οι κωδικοί **727-728** συμπληρώνονται με το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβλήθηκε το έτος 2009 για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων και πιστώσεων γενικά. Προκειμένου για τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείου που συνάφθηκε για αγορά ή ανέγερση πρώτης κατοικίας εμβαδού μέχρι και 120 τ.μ., γράφονται μόνο οι τόκοι. Προκειμένου για τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείου που συνάφθηκε για αγορά ή ανέγερση πρώτης κατοικίας εμβαδού μεγαλύτερου των 120 τ.μ., γράφεται το άθροισμα ολόκληρου του ποσού των τόκων και του τμήματος του χρεολυσίου που αναλογεί επιμεριστικά στο πέραν των 120 τ.μ. εμβαδόν της κατοικίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΜΕΙΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ

Ο πίνακας 6 συμπληρώνεται με τα πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία καθώς και τα ποσά που μειώνουν τη διαφορά μεταξύ του συνολικού εισοδήματος και της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης.

Οι κωδικοί **655-656** συμπληρώνονται με το συνολικό καθαρό εισόδημα που δήλωσε ο φορολογούμενος για το 2009, αλλά που δεν υπάρχει την 1.1.2010. Τα ποσά που συμπληρώνονται στους κωδικούς αυτούς, πρέπει να είναι αυτά που δηλώθηκαν στους προηγούμενους πίνακες μειωμένα κατά τα ποσά των απαλλαγών που ορίζει ο νόμος. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς δεν πρέπει να περιλαμβάνεται εισόδημα που έχει γραφτεί στους κωδικούς 307-308 του πίνακα 4Α του εντύπου Ε1.

Στους κωδικούς **693-694** γράφεται το ποσό της ετήσιας συνολικής τεκμαρτής δαπάνης διαβίωσης και της δαπάνης απόκτησης περιουσιακών στοιχείων που δεν υπάρχει την 1.1.2010, εφόσον αυτό το ποσό έχει αναγραφεί στον πίνακα 5 της δήλωσης. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση μεταβίβασης μέσα στο έτος κάποιου ακινήτου από αυτά για τα οποία υπολογίζεται τεκμαρτή δαπάνη, το ποσό αυτής θα υπολογιστεί χειρόγραφα και θα αναγραφεί στους κωδικούς αυτούς από τον ίδιο τον φορολογούμενο.

Στους κωδικούς **659-660** συμπληρώνονται τα χρηματικά ποσά ή τα πραγματικά έσοδα που απόκτησε ο φορολογούμενος το 2009, τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο (εισόδημα από πράξεις REPOS, αναπηρικές συντάξεις, συντάξεις αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται μόνο στην αλλοδαπή, σύνταξη και επιδόματα πολύτεκτης μητέρας, κέρδη από πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.Α., ποσά επιδοτήσεων ή αποζημιώσεων επί της γεωργικής παραγωγής σε περιπτώσεις προσδιορισμού του γεωργικού εισοδήματος με την αντικειμενική μέθοδο, κ.λ.π.).

Αν από το εξωιδρυματικό επίδομα και το ποσό με το οποίο προσαυξάνεται η σύνταξη, που καταβάλλεται σε τυφλούς και γενικά σε πρόσωπα που βρίσκονται σε απόλυτη αναπηρία, καθώς και από τους μισθούς, τις συντάξεις και την πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε πρόσωπα που είναι ολικώς τυφλοί ή παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες, που υπερβαίνουν σε ποσοστό το 80%, έχει παρακρατηθεί φόρος, τα απαλλασσόμενα αυτά ποσά θα γραφτούν στους κωδικούς 659-660 και ο τυχόν φόρος που έχει παρακρατηθεί για τα υπόψη ποσά στους κωδικούς 313-316 του πίνακα 8.

Επίσης γράφονται τα χρηματικά ποσά ή τα έσοδα που αποκτήθηκαν το 2009, τα οποία φορολογούνται με ειδικό τρόπο (π.χ. τόκοι καταθέσεων τραπεζών ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, τόκοι έντοκων γραμματίων του Δημοσίου, τόκοι ομολόγων του Δημοσίου, τόκοι από ομολογίες που εκδίδονται από εταιρείες ή επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα, τόκοι ομολογιακών δανείων που εκδίδονται στην αλλοδαπή, αμοιβές και μισθοί μελών Δ.Σ. ανώνυμης εταιρίας κ.λ.π.) καθώς και τα ποσά εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες που έχουν φορολογηθεί αυτοτελώς (π.χ. ποσά ΔΕΤΕ, ΔΕΧΕ, ΔΙΒΕΕΤ, ειδικά επιδόματα επικίνδυνης εργασίας κ.λ.π.) μετά την αφαίρεση του φόρου. Στους κωδικούς αυτούς θα γραφτούν και τα καθαρά κέρδη ατομικής επιχείρησης αποκλειστικά πλανόδιων λιανοπωλητών, των αποκλειστικά λιανοπωλητών σε κινητές λαϊκές αγορές, αυτών που εκμεταλλεύονται ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια καθώς και των εκμεταλλευτών φορτηγών Δ.Χ. αυτοκινήτων για τα οποία επιβάλλεται ο φόρος.

Επίσης, στους κωδικούς αυτούς γράφονται οι καθαρές αμοιβές, δηλαδή μετά την αφαίρεση του φόρου, από εφημερίες των ειδικευμένων και ειδικευόμενων ιατρών του Ε.Σ.Υ. καθώς και των ιατρών πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης του Ι.Κ.Α που επιλέγουν να φορολογηθούν αυτοτελώς.

Εν συνεχεία, στους κωδικούς **431-432** γράφονται τα συνολικά καθαρά κέρδη που προέρχονται από συμμετοχή σε ημεδαπές Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα ή αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες ή συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες ή κοινοπραξίες.

Στους κωδικούς **433-434** γράφεται ο φόρος που παρακρατείται σε εισοδήματα που έχουν γραφτεί στους κωδικούς 659-660 και 431-432 των περιπτώσεων 3 και 4 του πίνακα 6, αντίστοιχα.

Στους κωδικούς **477-478** συμπληρώνονται τα ποσά των κάθε είδους αγροτικών ενισχύσεων (επιδότησεις, αποζημιώσεις, οικονομικές ενισχύσεις κ.λ.π.) που έχουν ληφθεί μέσα στο 2009, εκτός των επιδοτήσεων ή αποζημιώσεων επί της παραγωγής που γράφονται στους κωδικούς αριθμούς 659-660.

Οι κωδικοί **305-306** οι οποίοι πρώτη φορά εμφανίζονται στη δήλωση συμπληρώνονται με το καθαρό ποσό του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ).

Στους κωδικούς **793-794** και **615-616** συμπληρώνονται τα ενοίκια που έχουν καταβληθεί ή οφείλονται για τη μίσθωση μέσα στο 2009 οποιουδήποτε επαγγελματικού χώρου, εφόσον ασκείται ατομικώς εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα και συμπληρώνονται τις ενδείξεις του πίνακα αυτού. Στην περίπτωση που οι μισθώσεις αυτές είναι περισσότερες από τρεις, συμπληρώνεται και συνυποβάλλεται με τη δήλωση όμοια γραμμογραφημένο πίνακα για τις επιπλέον μισθώσεις. Στους κωδικούς **790** και **791** του πίνακα, σε περίπτωση που ο εκμισθωτής είναι η σύζυγος, θα γραφτεί ο Α.Φ.Μ. της συζύγου.

Στους κωδικούς **419-420** συμπληρώνονται τα ενοίκια που έχουν καταβληθεί ή οφείλονται για τη μίσθωση μέσα στο 2009 οποιουδήποτε ακινήτου, εκτός από το εκπιπόμενο ενοίκιο για κύρια κατοικία της οικογένειας ή κατοικία των παιδιών που σπουδάζουν το οποίο γράφεται στους κωδικούς 811-816 και 817-823 αντίστοιχα του πίνακα 7 της 4^{ης} σελίδας της δήλωσης και για επαγγελματική εγκατάσταση, που γράφεται στους κωδικούς 793-794 και 615-616 του πίνακα 6 (π.χ. ενοίκιο για δευτερεύουσα κατοικία εξοχική ή όχι). Στην περίπτωση που οι μισθώσεις αυτές είναι περισσότερες από μια, συμπληρώνεται και συνυποβάλλεται με τη δήλωση όμοια γραμμογραφημένος πίνακας για τις επιπλέον μισθώσεις. Στον κωδικό **417** του πίνακα, σε περίπτωση που ο εκμισθωτής είναι η σύζυγος, θα γραφτεί ο Α.Φ.Μ. της συζύγου.

Στους κωδικούς **781-782** συμπληρώνονται τα χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση στη χρήση 2009 περιουσιακών στοιχείων (π.χ. πώληση ακινήτου, αυτοκινήτου κ.λ.π.), από εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων από το εξωτερικό στη χρήση 2009 (που δεν είναι υποχρεωτικά εκχωρητέα στην Τράπεζα της Ελλάδος και εφόσον έχει δικαιολογηθεί η απόκτησή τους στην αλλοδαπή), από δάνεια, κέρδη από λαχεία, δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών που έγιναν στη χρήση 2009 είτε στο φορολογούμενο είτε στη σύζυγό του κ.λ.π. για τις οποίες (δωρεές

ή γονικές παροχές) η οικεία φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη, δηλαδή μέχρι 31.12.2009., καθώς και τα ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα (π.χ. αποζημίωση για ατύχημα, εφάπαξ ασφαλιστικού οργανισμού κ.λ.π.).

Για τα χρηματικά ποσά που προέρχονται από την πώληση περιουσιακών στοιχείων απαιτείται κυρωμένο αντίγραφο συμβολαίου ή προσυμφώνου ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου, από τα οποία προκύπτουν αυτά τα χρηματικά ποσά. Επίσης, για την πώληση κινητών πραγμάτων, απαιτείται απαραίτητα θεωρημένη απόδειξη αγοράς από τον επιτηδευματία. Για αγοροπωλησία αυτοκινήτων μεταξύ ιδιωτών αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης από τον αγοραστή και πωλητή.

Στους κωδικούς **787-788** συμπληρώνεται το ποσό του κεφαλαίου που σχηματίστηκε από αποταμιεύματα προηγούμενων (συνεχόμενων) χρόνων, τα οποία ξοδεύτηκαν το 2009, εφόσον αποδεικνύεται ότι γι' αυτά ο φορολογούμενος φορολογήθηκε ή απαλλάχτηκε από το φόρο νόμιμα. Για τα εισοδήματα ή ποσά που ήδη φορολογήθηκαν ή απαλλάχτηκαν από το φόρο νόμιμα, απαιτούνται βεβαιώσεις των επιχειρήσεων γενικά ή των αρμόδιων Υπηρεσιών από τις οποίες να προκύπτουν τα ποσά αυτά.

Τα χρηματικά ποσά που γράφτηκαν στους κωδικούς 781-782 και 787-788, εφόσον προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία που είχαν αποκτηθεί μετά την 1.1.1988 πρέπει να είναι μειωμένα με κάθε ποσό που είχε καταβληθεί για την απόκτησή τους, εκτός εάν πρόκειται για ποσά που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου του έτους που καταβλήθηκαν, την ανάλωση του οποίου ο φορολογούμενος επικαλείται με τη δήλωση του οικον. έτους 2009. Επίσης, τα ποσά που έχουν γραφτεί στους κωδικούς 781-782, πρέπει να είναι μειωμένα με κάθε ποσό που έχει καταβληθεί για την απόκτησή τους π.χ. φόρους δωρεών κ.λ.π.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7. ΠΟΣΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ Ή ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ

Ο πίνακα 7 αφορά τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο 2009, αφού ο φορολογούμενος συνυπέβαλε, κατά περίπτωση, τα σχετικά δικαιολογητικά στοιχεία, για να αφαιρεθούν ακέραια ή κατά ένα μέρος, τα αντίστοιχα ποσά τους από το συνολικό καθαρό εισόδημα ή από το φόρο που θα προκύψει στο συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου.

Εξαιρέση υπάρχει στο ποσό της δαπάνης που καταβλήθηκε σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων, το οποίο θα γραφτεί μειωμένο στο 50% του συνολικού ποσού της δαπάνης και στο ποσό της δαπάνης που καταβλήθηκε για αγορά μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων, το οποίο θα περιορίζεται στο 20% αυτού και μέχρι ποσού 3.000 ευρώ. Τονίζεται ότι για να αναγνωριστούν οι δαπάνες αυτές πρέπει να συνυποβληθεί με τη δήλωση τις σχετικές αποδείξεις δαπάνης.

Ο κωδικός **049** συμπληρώνεται με το συνολικό ποσό των δαπανών που υποβλήθηκαν το 2009 από τον φορολογούμενο, τη σύζυγο και τα τέκνα που τον βαρύνουν για την παροχή διαφόρων υπηρεσιών. Στην έννοια των δαπανών αυτών περιλαμβάνονται οι δαπάνες που καταβάλλονται:

Α) Για τη διενέργεια δεξιώσεων γάμων-βαπτίσεων, ανεξάρτητα από τον χώρο που πραγματοποιούνται (π.χ. σε αίθουσες ξενοδοχείων, κοσμικές ταβέρνες, κέντρα διασκέδασης, υπαίθριους χώρους κ.λ.π.), καθώς και αυτές που καταβάλλονται σε χώρους εστίασης και ψυχαγωγίας και ειδικότερα σε κέντρα διασκέδασης, εστιατόρια, ταβέρνες και ψαροταβέρνες με ή χωρίς ζωντανή μουσική, οινόμαγειρεία ή οινεστιατόρια, καθώς και σε πιτσαρίες, ψητοπωλεία, οβελιστήρια, μεζεδοπωλεία, ουζερί, τσιπουράδικα, ζυθοπωλεία και snack-bar και μόνο με την προϋπόθεση ότι παρέχονται γεύματα με παροχή σερβιρίσματος. Εξαιρούνται δαπάνες σε εστιατόρια ταχείας εξυπηρέτησης (fast-food) και αυτών που βρίσκονται σε ξενοδοχεία και πλοία.

Β) Σε μεσίτες (για την ενοικίαση ή την αγοραπωλησία ακινήτων), ωδεία, σχολές χορού, ρυθμικής και μπαλέτου, σχολές πολεμικών τεχνών, πάλης και παρόμοιων αθλημάτων (καράτε, τζούντο κ.λ.π.), γυμναστήρια (ενόργανης ή μη γυμναστικής), κολυμβητήρια, ινστιτούτα ή κέντρα αδυνατίσματος και αισθητικής, κομμωτήρια, διαιτολόγους, διατροφολόγους, ομοιοπαθητικούς, λογοθεραπευτές.

Γ) Για παροχή υπηρεσιών για την επισκευή και συντήρηση της εγκατάστασης και των συσκευών κλιματισμού (ψύξη-θέρμανση), καθώς και αυτών εξαερισμού χώρων.

Δ) Για παροχή υπηρεσιών σε υδραυλικούς, ηλεκτρολόγους, ελαιοχρωματιστές και λοιπούς επαγγελματίες που ασχολούνται με την επισκευή και συντήρηση οικοδομών, όπως ξυλουργούς, επαγγελματίες τοποθέτησης πλακιδίων, υαλοπινάκων και μεταλλικών κουφωμάτων, συντηρητές καλοριφέρ, ασανσέρ κ.λ.π.

Το ποσό των πιο πάνω δαπανών που αφαιρείται είναι ίσο με το 40% του συνολικού ποσού αυτών και δεν μπορεί να υπερβεί τα 8.000 ευρώ και για τους δύο συζύγους. Ο επιμερισμός του ποσού στους δύο συζύγους γίνεται ανάλογα με το φορολογούμενο (όχι απαλλασσόμενο) εισόδημα του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις και δηλώνεται με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωσή τους. Για να διενεργηθεί η έκπτωση των δαπανών αυτών απαιτείται:

α) να έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα και

β) το συνολικό ποσό των δαπανών να αναγραφεί στην αρχική εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

Στους κωδικούς **051-052** γράφονται τα ποσά των δαπανών που καταβλήθηκαν στην ημεδαπή και αλλοδαπή συνολικά για ιατρική περίθαλψη του φορολογούμενου ή των προσώπων που μένουν μαζί του και τον βαρύνουν. Ως έξοδα ιατρικής περίθαλψης θεωρούνται οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, καθώς και

οι αμοιβές που καταβάλλονται σε οδοντιάτρους για οδοντοθεραπεία, οδοντοπροσθετική και γναθοχειρουργική. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνεται και η δαπάνη για φυσιοθεραπεία και λουτροθεραπεία, καθώς και για λογοθεραπεία και για επισκέψεις σε ψυχολόγο, για αποκατάσταση της υγείας ύστερα από σχετική γνωμάτευση του θεράποντος ιατρού. Ειδικά, για την αναγνώριση της δαπάνης που καταβάλλεται σε ψυχολόγο και λογοθεραπευτή, εκτός από τη γνωμάτευση του γιατρού απαιτείται και βεβαίωση του γιατρού ότι έλαβε υπόψη του τα πορίσματα του ψυχολόγου ή του λογοθεραπευτή για την παροχή των τελικών υπηρεσιών του. Ακόμη, τα έξοδα ιατρικής περίθαλψης που καταβλήθηκαν για τα τέκνα που δεν συγκατοικούν με το φορολογούμενο, αλλά με τον άλλο γονέα τους, λόγω του ότι οι γονείς βρίσκονται σε διάζευξη.

Στους αμέσως επόμενους κωδικούς **047-048** γράφονται τα ποσά των δαπανών που καταβλήθηκαν στην ημεδαπή και αλλοδαπή συνολικά για νοσοκομειακή περίθαλψη του φορολογούμενου ή των προσώπων που μένουν μαζί του και τον βαρύνουν. Μεταξύ των δαπανών αυτών περιλαμβάνεται και η δαπάνη σε νοσοκόμο, η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά κ.λ.π., η δαπάνη για νοσοκομειακή περίθαλψη των τέκνων που πάσχουν από ανίατο νόσημα κ.λ.π., και το 50% της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων. Αφαιρείται το 20% των εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης από τον φόρο και μέχρι το ποσό των 6.000 ευρώ. Δηλαδή υπάρχει φορολογική ωφέλεια για έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης μέχρι και 30.000 ευρώ (30.000X20%). Όσοι ωστόσο ξεπερνούν τις 30.000 ευρώ για τα συγκεκριμένα έξοδα δεν έχουν επιπλέον ωφέλεια.

Οι κωδικοί **043-044** και **045-046** αφορούν τα έξοδα που έγιναν μόνο στην αλλοδαπή. Στους κωδικούς 043-044 γράφονται τα ποσά που δαπανήθηκαν για έξοδα ιατρικής περίθαλψης και στους κωδικούς 045-046 τα ποσά που δαπανήθηκαν για έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης. Τα ποσά αυτά συναθροίζονται με αυτά που έγιναν στην Ελλάδα και γράφονται συνολικά τους κωδικούς 051-052 και 047-048 αντίστοιχα.

Στους κωδικούς **041-042** γράφεται το ποσό που καταβάλε ο φορολογούμενος μέσα στο 2009 σε δικηγόρους για την παροχή νομικών υπηρεσιών, είτε για τον ίδιο είτε για τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, με εξαίρεση τις αμοιβές για την παράστασή τους κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικών πράξεων και για δίκες μισθωτικών διαφορών ακινήτων ή διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους. Για την αναγνώριση της δαπάνης αυτής συνυποβάλλεται απόδειξη παροχής υπηρεσιών του δικηγόρου.

Στους κωδικούς **053-054** συμπληρώνεται το ποσό υποχρεωτικών από το νόμο εισφορών που κατέβαλε ο φορολογούμενος μέσα στο 2009 σε ασφαλιστικά ταμεία (Ο.Α.Ε.Ε. κ.λ.π.), καθώς και το ποσό των εισφορών που κατέβαλε στις περιπτώσεις προαιρετικής ασφάλισής του σε ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο. Διευκρινίζεται ότι εισφορές που καταβλήθηκαν σε ταμεία ασφάλισης

από επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης ή ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια ή διαμερίσματα ή κάμπινγκ, καθώς και από όσους ασχολούνται αποκλειστικά ως πλανόδιοι λιανοπωλητές ή αποκλειστικά ως λιανοπωλητές σε κινητές λαϊκές αγορές, που το εισόδημα φορολογείται με ειδικό τρόπο, δε γράφονται εδώ. Δε γράφονται επίσης, οι εισφορές που παρακράτησαν οι εργοδότες από τους μισθωτούς και έχουν αφαιρεθεί από τις αποδοχές τους. Το συνολικό ποσό της δαπάνης αυτής θα αφαιρεθεί από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου. Οι ασφαλιστικές εισφορές των εμπόρων ή ελεύθερων επαγγελματιών γράφονται εδώ και δεν περιλαμβάνονται στις επαγγελματικές τους δαπάνες. Για απόδειξη της δαπάνης συνοποβάλλεται βεβαίωση ή απόδειξη του οικείου ασφαλιστικού ταμείου.

Στους κωδικούς **057-058** γράφεται η αξία των ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων αυτοκινήτων που μεταβίβασε ο φορολογούμενος λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν Ν.Π.Ι.Δ. και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Για απόδειξη της δωρεάς ιατρικών μηχανημάτων και ασθενοφόρων αυτοκινήτων απαιτείται η υποβολή: α) βεβαίωσης του δωροεδόχου ότι έγινε αποδεκτή η δωρεά και β) αντίγραφου του πρωτοκόλλου παράδοσης-παραλαβής. Το συνολικό ποσό της αξίας των δωρεών αυτών θα αφαιρεθεί από το εισόδημά του.

Στους κωδικούς **059-060** συμπληρώνονται τα χρηματικά ποσά που κατέβαλε ο φορολογούμενος λόγω δωρεάς στο Δημόσιο, στους Δήμους και στις Κοινότητες του Κράτους, στο Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής (Ε.Τ.Α.Κ.Σ.), στους Ιερούς Ναούς, στις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, στα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, στην Ιερά Μονή Σινά, στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία που αποτελούν Ν.Π.Ι.Δ. και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων, σε κοινωφελή ιδρύματα, σε μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σωματεία που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, στους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς, στα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και τέλος σε οποιοδήποτε αθλητικό σωματείο που έχει συσταθεί νόμιμα και είναι αναγνωρισμένο από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, εφόσον οι δωρεές προορίζονται για την καλλιέργεια και ανάπτυξη των ερασιτεχνικών τους τμημάτων. Στις δωρεές προς το Δημόσιο περιλαμβάνονται και τα ποσά των δωρεών που κατάθεσε στον Ειδικό Λογαριασμό Νο GR 980100023000002341103053 «Λογαριασμός Αρωγής Πυρόπληκτων» που σύστησε ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών στην Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπλέον

γράφονται και τα χρηματικά ποσά που έχει καταβάλει λόγω δωρεάς υπέρ αντίστοιχων κρατικών φορέων και παρεμφερών νομικών προσώπων (οργανισμών, ιδρυμάτων κ.λ.π.), που εδρεύουν και αναγνωρίζονται ως κοινωφελείς σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε κράτος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου/Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΟΧ/ΕΖΕΣ).

Οι κωδικοί **031-032** συμπληρώνονται με το ποσό των δωρεών που έγιναν από το φορολογούμενο ή τη σύζυγό του στο εξωτερικό. Το ποσό μετά αθροίζεται με τα υπόλοιπα ποσά των δωρεών που έγιναν στην Ελλάδα και γράφεται στους κωδικούς 059-060.

Στους κωδικούς **061-062** γράφονται τα χρηματικά ποσά που κατάβαλε ο φορολογούμενος ή η σύζυγος του για πολιτιστικές χορηγίες στο Δημόσιο, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, στα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, στα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται κάθε φορά, καθώς και στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και στις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες του άρθρου 741 Α.Κ., που επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Από το ποσό αυτό θα αναγνωριστεί για έκπτωση ποσό ίσο με το 30% του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματός του.

Στους κωδικούς **063-064** συμπληρώνεται το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που καταβλήθηκε μέσα στο 2009 για:

α) Στεγαστικό δάνειο που έχει συναφθεί μέχρι 31/12/1999, για απόκτηση πρώτης κατοικίας και που έχει χορηγηθεί με υποθήκη ή με προσημείωση από τράπεζα, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ή από κάποιο άλλο πιστωτικό οργανισμό, εφόσον οι τόκοι οφείλονταν από τον ίδιο το φορολογούμενο και η υποθήκη ή προσημείωση είχε γραφτεί σε ακίνητό του ή της συζύγου του ή των τέκνων που τον βαρύνουν. Εάν για την εξόφληση του δανείου αυτού, που είχε λάβει από τράπεζα, του χορηγήθηκε νέο δάνειο από την ίδια τράπεζα ή άλλη, θα γράψει το ποσό των δεδουλευμένων τόκων του νέου δανείου, εφόσον και σ' αυτό το δάνειο γράφτηκε υποθήκη ή προσημείωση με τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν και για το παλιό δάνειο και εφόσον οι τόκοι αφορούν χρονικό διάστημα από τη χορήγηση του νέου δανείου μέχρι τη λήξη του παλιού δανείου. Εάν το νέο δάνειο έχει ληφθεί από 1/1/2003 και μετά το ποσό των τόκων δε θα αναγραφεί σ' αυτούς τους κωδικούς αλλά στους κωδικούς αριθμούς 055-056.

β) Στεγαστικό δάνειο που έχει συναφθεί μέχρι 31/12/1999, για απόκτηση πρώτης κατοικίας και που έχει χορηγηθεί από ασφαλιστική επιχείρηση ως υπάλληλος αυτής, εφόσον οφείλονταν από τον φορολογούμενο και η υποθήκη ή προσημείωση έχει γραφτεί σε ακίνητό του ή της συζύγου του ή των τέκνων που τον βαρύνουν.

γ) Προκαταβολή που χορηγήθηκε μέχρι 31/12/1999 από το Ταμείο Αλληλοβοήθειας Στρατού ή Ναυτικού ή Αεροπορίας, για απόκτηση πρώτης κατοικίας, ως βοηθηματούχος αυτού. Δε θεωρείται ότι αποκτιέται πρώτη κατοικία αν ο υπόχρεος, η σύζυγος και τα τέκνα που τους βαρύνουν έχουν

δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή ισόβιας επικαρπίας ή οίκησης, εξολοκλήρου ή επί ιδανικού μεριδίου, σε οικία ή οικίες, εφόσον το άθροισμα της συνολικής επιφάνειας που τους αντιστοιχεί υπερβαίνει τα 35 τετραγωνικά μέτρα προκειμένου για άγαμο, διαζευγμένο ή χήρο και τα 70 τετραγωνικά μέτρα προκειμένου για έγγαμο. Η επιφάνεια αυτή προσαυξάνεται κατά 20 τετραγωνικά μέτρα για κάθε τέκνο που βαρύνει τον υπόχρεο ή τον άλλο σύζυγο.

δ) Δάνειο που χορηγήθηκε από τράπεζα, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ή από κάποιο άλλο πιστωτικό οργανισμό, εφόσον οι τόκοι οφείλονται από τον ίδιο, για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων, καθώς και κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως παραδοσιακά τμήματα πόλεως ή ως παραδοσιακοί οικισμοί, εφόσον έχει συναφθεί μέχρι 31/12/2002.

Στους κωδικούς **065-066** συμπληρώνεται το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που καταβλήθηκε μέσα στο 2009 για δάνεια των περιπτώσεων α), β) και γ) που έχουν ωστόσο συναφθεί από 1/1/2000 μέχρι 31/12/2002 και αναφέρθηκαν στους πιο πάνω κωδικούς 063-064.

Ο κωδικός **071** συμπληρώνεται με τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της κατοικίας, μόνο αν η επιφάνεια της κατοικίας που αποκτήθηκε με το δάνειο υπερβαίνει τα 120 τ.μ.

Στους κωδικούς **055-056** γράφεται το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που καταβλήθηκε μέσα στο 2009 για δάνεια των περιπτώσεων α), β) και γ) που έχουν ωστόσο συναφθεί από 1/1/2003 και αναφέρθηκαν στους πιο πάνω κωδικούς 063-064.

Το ίδιο ισχύει και για τον κωδικό **077**, όπως και στο κωδικό 071. Συμπληρώνεται με τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της κατοικίας, μόνο αν η επιφάνεια της κατοικίας που αποκτήθηκε με το δάνειο υπερβαίνει τα 120 τ.μ. Δε συμπληρώνεται αν πρόκειται για δάνεια αναστήλωσης, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων, καθώς και κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως παραδοσιακά τμήματα πόλεως ή ως παραδοσιακοί οικισμοί, εφόσον έχουν συναφθεί από την 1/1/2003 και μετά.

Οι κωδικοί **069-070** αφορούν συμβάσεις δανείων που έχουν συναφθεί από 1/1/2003 και μετά, είτε οι δύο σύζυγοι έχουν λάβει το δάνειο από κοινού, είτε έχουν λάβει ξεχωριστά δάνεια ο καθένας. Αν οι συζύγοι έχουν πάρει μαζί δάνειο τότε οι κωδικοί συμπληρώνονται ανάλογα με το ποσό που αντιστοιχεί στον καθένα. Διευκρινίζεται ότι για συμβάσεις δανείων που έχουν συνάψει από 1/1/2003 και μετά, οι τόκοι δεν αφαιρούνται από το συνολικό εισόδημα αλλά από το φόρο που προκύπτει σ' αυτό κατά ποσοστό 20% αυτών. Το ποσοστό αυτό μείωσης του φόρου υπολογίζεται στους τόκους που αντιστοιχούν στο τμήμα του δανείου ή του συνόλου των δανείων και των δύο συζύγων ως 200.000 ευρώ.

Στους κωδικούς **027-028** γράφεται το ποσό των δεδουλευμένων τόκων που καταβλήθηκαν μέσα στο 2009 για στεγαστικά δάνεια που έχουν συναφθεί από 1/1/2009 για απόκτηση, κατά πλήρη

κυριότητα, οποιασδήποτε κατοικίας (πρώτης ή δεύτερης κ.λ.π.) μέχρι 200 τ.μ., με τις ίδιες προϋποθέσεις και από τους ίδιους φορείς που αναφέρονται στα δάνεια των περιπτώσεων α), β) και γ) των κωδικών 063-064. Εξαιρούνται τα νέα δάνεια για αποπληρωμή παλιών.

Ο κωδικός **075** συμπληρώνεται με τον αριθμό των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της κατοικίας, αν η επιφάνεια της κατοικίας που αποκτήθηκε με το δάνειο υπερβαίνει τα 200 τ.μ.. Διευκρινίζεται ότι αν η επιφάνεια της κατοικίας υπερβαίνει τα 200 τ.μ. το ποσό της δαπάνης επί της οποίας υπολογίζεται μείωση 40% περιορίζεται στο μέρος που αναλογεί επιμεριστικά στη μέχρι των 200 τ.μ. επιφάνεια της κατοικίας.

Στους κωδικούς **029-030** γράφονται οι συμβάσεις δανείων που έχουν συναφθεί από 1/1/2009 και μετά, είτε οι δύο σύζυγοι έχουν λάβει δάνειο από κοινού, είτε έχουν λάβει ξεχωριστά δάνεια ο καθένας. Διευκρινίζεται ότι για συμβάσεις δανείων που έχουν συναφθεί από 1/1/2009 και μετά, οι τόκοι αφαιρούνται από το φόρο που προκύπτει στο εισόδημα του φορολογούμενου κατά ποσοστό 40% αυτών. Το ποσοστό αυτό μείωσης του φόρου υπολογίζεται στους τόκους που αντιστοιχούν στο τμήμα του δανείου ή του συνόλου των δανείων και των δύο συζύγων ως 350.000 ευρώ.

Στους κωδικούς **811** έως **816** γράφεται το καθαρό ποσό του ενοικίου που καταβλήθηκε μέσα στο έτος 2009 για κύρια κατοικία του φορολογούμενου και της οικογένειάς του. Η δαπάνη αυτή, μέχρι το ποσό που προβλέπεται από το νόμο, μειώνει το φόρο μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη) ή αν ο φορολογούμενος είναι στην κατηγορία αυτών που μισθώνουν κατοικία λόγω μετεγκατάστασης ή μετάθεσης (όπως αναφέρεται στους κωδικούς 092-096 και 149 του δίπλα πίνακα) αφαιρείται από το εισόδημά του. Σε περίπτωση που κατάβαλε μέσα στο 2009 ενοίκιο κύριας κατοικίας σε περισσότερους εκμισθωτές-συνιδιοκτήτες, εφόσον αυτοί είναι μέχρι τρεις, στην κάθε σειρά θα γραφτούν τα στοιχεία του καθενός και το ποσό ενοικίου που του αναλογεί. Εάν είναι περισσότεροι από τρεις, στις δυο πρώτες σειρές θα αναγραφούν οι δυο εκμισθωτές με τα μεγαλύτερα ποσοστά ιδιοκτησίας και τα ποσά ενοικίου που τους καταβλήθηκαν και στην επόμενη σειρά στον κωδικό 815 το ποσό που κατάβαλε μέσα στο 2009 συνολικά στους υπόλοιπους εκμισθωτές, χωρίς να γραφτεί ονοματεπώνυμο και Α.Φ.Μ. τους. Αναλυτικότερα ο πίνακας συμπληρώνεται ως εξής:

Στους κωδικούς **081-083** γράφεται ο Αριθμό Φορολογικού Μητρώου των εκμισθωτών. Αν ιδιοκτήτρια του ακινήτου είναι η σύζυγος θα γραφεί ο Α.Φ.Μ. της συζύγου.

Στους κωδικούς **091-095** γράφεται ο αριθμός των τετραγωνικών μέτρων της επιφάνειας της κατοικίας που μίσθωσε.

Οι κωδικοί **092-096** σημειώνονται καταφατικά η λέξη ΝΑΙ (πριν από το τετραγωνίδιο με τον αριθμό 1) αν η κατοικία αυτή που μίσθωσε βρίσκεται στον τόπο της Περιφέρειας όπου μέσα στο 2009 έχει εγκατασταθεί μετά από μετακίνηση είτε από τους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης,

είτε από άλλον τόπο της Περιφέρειας, είτε προέρχεται από τον τόπο στον οποίο έχει εγκατασταθεί (είναι ντόπιος), εφόσον κατά το χρόνο της μετεγκατάστασης έχει ηλικία μέχρι 40 ετών. (Εάν τη μίσθωση την έχει συνάψει η σύζυγος, αυτή πρέπει να έχει ηλικία μέχρι 40 ετών, ή αν την έχουν συνάψει από κοινού και οι δύο σύζυγοι, αρκεί ο ένας από τους δύο να έχει ηλικία μέχρι 40 ετών). Η ηλικία 40 ετών πρέπει να συμπληρώνεται μέχρι τέλους του έτους 2009 για όσους έχουν κάνει μετεγκατάσταση μέσα στο έτος αυτό. Σημειώνεται καταφατικά η λέξη ΝΑΙ (πριν από το τετραγωνίδιο με τον αριθμό 2) αν η κατοικία που μίσθωσε βρίσκεται σε άλλον τόπο από αυτόν που έχει ιδιόκτητη κατοικία την οποία εκμίσθωσε και δήλωσε εισόδημα από αυτήν, εφόσον είναι υπάλληλος που μετατέθηκε στο νέο τόπο από τον τόπο της ιδιόκτητης κατοικίας. Διευκρινίζεται ότι αφαιρείται από το εισόδημα του ενοικίου μέχρι ποσού 300 ευρώ μηνιαίως, ενώ οι φορολογούμενοι δε δικαιούνται τη μείωση φόρου 20% της δαπάνης αυτής. Μόνο στην περίπτωση που ένα τμήμα του έτους ο φορολογούμενος μίσθωσε κύρια κατοικία στους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης και το υπόλοιπο στην Περιφέρεια (επαρχία), δικαιούται και τις δύο ελαφρύνσεις ενοικίου, την καθεμία για το ενοίκιο του χρονικού διαστήματος που αφορά.

Οι κωδικοί **097-099** συμπληρώνονται με τον αριθμό των μηνών για τους οποίους καταβλήθηκε ενοίκιο μέσα στο έτος 2009 για τη συγκεκριμένη κατοικία.

Ο κωδικός **149** σημειώνεται καταφατικά αν ο φορολογούμενος εκμίσθωσε την ιδιόκτητη κατοικία του στον τόπο από τον οποίο μετατέθηκε και εισπραξε ενοίκιο από αυτήν. Η απόκτηση εισοδήματος από την εκμίσθωση της ιδιόκτητης κατοικίας του λόγω μετάθεσης και η δήλωση του εισοδήματος αυτού στη δήλωσή του είναι απαραίτητη για τη διενέργεια της έκπτωσης του ενοικίου που κατέβαλε για μίσθωση κύριας κατοικίας στον τόπο όπου μετατέθηκε.

Στους κωδικούς **817-823** γράφεται το καθαρό ποσό ενοικίου που καταβλήθηκε, για την ενοικίαση κατοικίας, η οποία χρησιμοποιήθηκε για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών κάθε παιδιού που σπουδάζει σ' αναγνωρισμένες σχολές ή σχολεία του εσωτερικού, εφόσον τα παιδιά αυτά αναγράφονται στον πίνακα 9 της δήλωσης. Η δαπάνη αυτή, μέχρι το ποσό που προβλέπεται από το νόμο, μειώνει το φόρο μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη). Σε περίπτωση που καταβλήθηκε ενοίκιο για το πρώτο παιδί σε περισσότερους από 2 εκμισθωτές, στην πρώτη σειρά της ένδειξης θα γραφτούν τα στοιχεία του εκμισθωτή στον οποίο καταβλήθηκε το μεγαλύτερο ποσό μέσα στο 2009 και στη δεύτερη σειρά στον κωδικό 819 το ποσό που καταβλήθηκε μέσα στο 2009 συνολικά στους υπόλοιπους εκμισθωτές, χωρίς ωστόσο να γράφονται το ονοματεπώνυμο και τον Α.Φ.Μ. τους. Ομοίως στους κωδικούς 821 και 823, για το δεύτερο και τρίτο παιδί αντίστοιχα. Για τον υπολογισμό της αφαίρεσης του εισοδήματος ενοικίου πρέπει να υποβληθούν οι αποδείξεις ενοικίου.

Στους κωδικούς **804-807** συμπληρώνεται (όπως και στους πιο πάνω κωδικούς 801-803) το Α.Φ.Μ. των εκμισθωτών.

Οι επόμενοι κωδικοί **073-074** αφορούν το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβλήθηκε για ασφαλιστρα ασφαλίσεων ζωής ή θανάτου, ασφαλίσεων προσωπικών ατυχημάτων, καθώς και των ασφαλιστρων για ασφαλιστήρια ασθένειας, για την ασφάλιση του φορολογούμενου, της συζύγου του και των τέκνων που τον βαρύνουν, καθώς και των τέκνων του που δε βαρύνουν τον ίδιο αλλά την σύζυγο λόγω μη συνοίκησης εφόσον στην τελευταία περίπτωση είναι σε διάζευξη, συνάπτει ο ίδιος τη σύμβαση ασφάλισης και καταβάλει τη δαπάνη ασφαλιστρων. Το ποσό της δαπάνης αυτής εκπίπτει από το εισόδημά του μόνο αν έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση (εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη). Το ποσό της έκπτωσης δεν υπερβεί τα 1.200 ευρώ και για τους δύο συζύγους.

Στους κωδικούς **089-090** γράφεται το συνολικό ετήσιο ποσό της διατροφής που καταβλήθηκε στο σύζυγό ή στη σύζυγό μέσα στο έτος 2009 και το οποίο επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη. Το ποσό της διατροφής που καταβλήθηκε στον άλλο σύζυγο για τα τέκνα δεν αναγράφεται στους κωδικούς αυτούς. Ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της δαπάνης αυτής θα μειώσει το φόρο του φορολογούμενου. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα εξακόσια (600) ευρώ.

Στους κωδικούς **087-088** γράφεται το συνολικό ποσό της δαπάνης που καταβλήθηκε το 2009 για α) την αλλαγή εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου, β) την αντικατάσταση του λέβητα πετρελαίου για την εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή για νέα εγκατάσταση τηλεθέρμανσης, γ) την αγορά ηλιακών συλλεκτών και για την εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας, δ) την αγορά αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτοβολταϊκά, μικρές ανεμογεννήτριες) και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και ψύξης-θέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου ή ανανεώσιμων πηγών και ε) τη θερμομόνωση σε υφιστάμενα κτίρια. Ποσοστό 20% της δαπάνης αυτής και μέχρι ποσού έκπτωσης 700 ευρώ αφαιρείται από το εισόδημα.

Στους κωδικούς **079-085** συμπληρώνονται τα ποσά των διδάκτρων που καταβλήθηκαν μέσα στο 2009 για παράδοση προσωπικά στον ίδιο το φορολογούμενο ή στη σύζυγο ή στα τέκνα του, κατ' οίκον ή σε φροντιστήρια, ιδιαίτερων μαθημάτων οποιασδήποτε αναγνωρισμένης εκπαιδευτικής βαθμίδας ή ξένων γλωσσών. Συγκεκριμένα οι κωδικοί 079-080 αφορούν το φορολογούμενο και τη σύζυγο του, οι κωδικοί 081, 082, 083, 084, 085 τα παιδιά το καθένα ξεχωριστά. Στην περίπτωση που οι σύζυγοι είναι σε διάζευξη, τα τέκνα μένουν με τη μητέρα και ο πατέρας πλήρωσε τα δίδακτρα του παιδιού του στην δήλωσή του θα συμπληρώσει τους κωδικούς αυτούς.

Επισημαίνεται ότι για τον υπολογισμό των μειώσεων φόρου τόσο για ενοίκιο κύριας κατοικίας ή κατοικίας των παιδιών που σπουδάζουν όσο και για παράδοση κατ'οίκον ιδιαίτερων μαθημάτων ή φροντιστηρίων οποιασδήποτε αναγνωρισμένης εκπαιδευτικής βαθμίδας, το ποσό της κάθε δαπάνης υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, είτε αφορά προσωπικά τον ένα είτε και τους δύο συζύγους και μερίζεται μεταξύ τους ανάλογα με το ύψος του δηλούμενου με την αρχική δήλωση εισοδήματός τους που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις. Επίσης το ποσό της κάθε δαπάνης επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.200 ευρώ. Για τον υπολογισμό των ποσών μείωσης του φόρου οι δαπάνες λαμβάνονται διακεκριμένως για το φορολογούμενο και για κάθε τέκνο που τον βαρύνει.

Τέλος στους κωδικούς **067-068** γράφεται το συνολικό ποσό της δαπάνης που καταβλήθηκε μέσα στο 2006 για την αγορά μεριδίων μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού, καθώς και μεριδίων μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού που είναι συνδεδεμένα με ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής, εφόσον αυτά δεν μεταβιβάστηκαν για 3 έτη, δηλαδή μέχρι 31/12/2009 και το ποσό της δαπάνης αγοράς τους δεν προέρχεται από ρευστοποιήσεις ήδη υπάρχοντων μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων, αλλά από νέα κεφάλαια. Αν στη βεβαίωση αγοράς αμοιβαίων κεφαλαίων αναγράφονται περισσότεροι συνδικαιούχοι, επιμερίζεται το ποσό της έκπτωσης (που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 3.000 ευρώ) ανάλογα με τον αριθμό τους και γράφεται το ποσό που τους αναλογεί. Αν ο φορολογούμενος εμφανίζεται συνδικαιούχος σε περισσότερες βεβαιώσεις, θα αθροίσει τα ποσά έκπτωσης που δικαιούται από κάθε βεβαίωση και θα γράψει το άθροισμα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ. Το ποσό της έκπτωσης είναι 20% της δαπάνης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8. ΠΡΟΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΕΣ-ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΘΕΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ

Στον πίνακα αυτό γράφονται οι φόροι που προκαταβλήθηκαν και παρακρατήθηκαν για όλες τις περιπτώσεις εισοδήματος.

Στους κωδικούς **601-602** γράφονται τα ποσά των φόρων που προκαταβλήθηκαν για τα εισοδήματα (θετικά ή αρνητικά) που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 501-502 και 511-512 του πίνακα 4Δ, εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις και ο φόρος έχει υπολογιστεί με τα ποσοστά που αναφέρονται στην ένδειξη αυτή. Η προκαταβολή φόρου είναι 4% στις νομικές αμοιβές προκειμένου για μελέτη-επίβλεψη χωροταξιών, πολεοδομικών, συγκοινωνιακών, υδραυλικών και τοπογραφικών έργων και 10% για τις νομικές αμοιβές για εκπόνηση μελετών και σχεδίων (που δεν εντάσσονται στην προηγούμενη περίπτωση), για την επίβλεψη εκτέλεσης έργων, τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης στα έργα αυτά κ.λ.π. η προκαταβολή φόρου.

Στους κωδικούς **063-064** γράφονται τα ποσά των φόρων που παρακρατήθηκαν για τα εισοδήματα (θετικά ή αρνητικά) που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 401-402 και 413-414 του πίνακα 4Γ, εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις.

Στους κωδικούς **605-606** γράφονται τα ποσά των φόρων που παρακρατήθηκαν για τα εισοδήματα που περιλαμβάνονται στους κωδικούς 501 έως 508 και 511-512 του πίνακα 4Δ, εφόσον υπάρχουν σχετικές βεβαιώσεις, εκτός αυτών των ποσών του φόρου που γράφτηκαν στους κωδικούς 601-602.

Στους κωδικούς **607-608** γράφεται το ποσό του φόρου που βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε για την ωφέλεια (υπερτίμημα) από την πώληση επαγγελματικού αυτοκινήτου Ι.Χ. ατομικής επιχείρησης ως εμπορεύματος, εφόσον το ποσό της ωφέλειας συμπεριλήφθηκε στους κωδικούς 407-408 του πίνακα 4Γ.

Στους κωδικούς **609-610** γράφεται το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε από τις αμοιβές των κωδικών 317-318 του πίνακα 4Α, εφόσον ο υπόχρεος θέλει τα εισοδήματά του αυτά να φορολογηθούν με τις γενικές διατάξεις. Οι σχετικές περιπτώσεις των αμοιβών αυτών αναφέρονται στους κωδικούς 317-318.

Αν ο φορολογούμενος θέλει να εξαντληθεί η φορολογική του υποχρέωση με την παρακράτηση φόρου, θα γράψει τα εισοδήματα στους κωδικούς 659-669 του πίνακα 6 και ο φόρος δεν θα γραφτεί όχι σ' αυτούς τους κωδικούς, αλλά στους κωδικούς 433-434 του ίδιου πίνακα.

Στους κωδικούς **651-652** γράφονται τα ποσά των φόρων που καταβλήθηκαν στην αλλοδαπή, για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν στο εξωτερικό και δηλώθηκαν στις οικείες ενδείξεις του πίνακα 4Ζ, επειδή υπάρχει φορολογική υποχρέωση στην Ελλάδα. Τα ποσά αυτών των φόρων πρέπει να προκύπτουν από τις βεβαιώσεις του αλλοδαπού φυσικού ή νομικού προσώπου που παρακράτησε το φόρο (ανεξάρτητα αν πρόκειται για κράτος με το οποίο έχει υπογραφεί σύμβαση αποφυγής της διπλής φορολογίας ή όχι). Σημειώνεται ότι για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. στις οικείες ενδείξεις θα συμπληρώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου και όχι ο πολιτειακός φόρος.

Στους κωδικούς **293-294** γράφεται το συνολικό ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα (τόκους δανείων κ.λ.π. ημεδαπής προέλευσης) που δηλώθηκαν στους κωδικούς 291-292 του πίνακα 4ΣΤ, όπως προκύπτει από τις σχετικές βεβαιώσεις που επισυνάπτονται στη δήλωση. Επισημαίνεται ότι ο φόρος αυτής της περίπτωσης αφορά εισοδήματα από τόκους που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις.

Στους κωδικούς **313-314** συμπληρώνεται το σύνολο του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα (από μισθωτές υπηρεσίες κ.λ.π.) που δηλώθηκαν στους κωδικούς όλου του πίνακα 4Α (εκτός οι κωδικοί 317-318), όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών (φόρος που αναλογεί).

Στους κωδικούς **315-316** γράφεται το σύνολο του φόρου που παρακρατήθηκε από τα εισοδήματα που δηλώθηκαν στους κωδικούς όλου του πίνακα 4Α (εκτός των κωδικών 317-318), όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των ποσών που αναγράφονται στις αντίστοιχες στήλες των βεβαιώσεων αποδοχών (φόρος που παρακρατήθηκε).

Στους κωδικούς **917-918** συμπληρώνεται το ποσό του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα που έχουν γραφτεί στους κωδικούς 307-308 του πίνακα 4Α. Επισημαίνεται ότι τα ποσά αυτού του φόρου πρέπει να έχουν συμπεριληφθεί και στους κωδικούς 313-314 του ίδιου πίνακα (8) της δήλωσης και τα αντίστοιχα ποσά φόρου που έχουν παρακρατηθεί για τα εισοδήματα αυτά (βουλευτικές αμοιβές, βουλευτικές συντάξεις κ.λ.π.) πρέπει να έχουν συμπεριληφθεί στους κωδικούς 315-316.

Στους κωδικούς **297-298** γράφεται το συνολικό ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα κατά την εξαγύρωση ή την καταβολή των εισοδημάτων από κινητές αξίες αλλοδαπής προέλευσης, που δηλώθηκαν στους κωδικούς 295-296 του πίνακα 4Ζ, όπως προκύπτει από τις συνημμένες στη δήλωση σχετικές βεβαιώσεις, που χορηγεί στο δικαιούχο των εισοδημάτων αυτών εκείνος που ενεργεί στην Ελλάδα την καταβολή τους. Επισημαίνεται ότι οι κωδικοί αυτοί αφορούν μόνο φόρους εισοδημάτων που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις φορολογίας εισοδήματος.

Τέλος, στους κωδικούς **127-128** συμπληρώνεται το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε σε περίπτωση είσπραξης ποσού άυλης εμπορικής αξίας πέρα από τα ενοίκια, κατά τη μίσθωση ακινήτου που δηλώθηκε στους κωδικούς από 121 έως 910 του πίνακα 4Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΟΙΚΟΥΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΒΑΡΥΝΟΥΝ

Στον πίνακα αυτό γράφονται τα στοιχεία των υπόψη προσώπων, εφόσον το ετήσιο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα 2.900 ευρώ ή τα 6000 ευρώ αν παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω. Ειδικότερα ο πίνακας 9.1 συμπληρώνεται με τα στοιχεία των παιδιών που είναι προστατευόμενα μέλη (όνομα, έτος γέννησης και σχολείο ή σχολη φοίτησης) και ο πίνακας 9.2 συμπληρώνεται με τα στοιχεία των υπόλοιπων προστατευόμενων μελών εκτός των παιδιών (όνομα, Α.Φ.Μ. αν υπάρχει και συγγένεια που έχει με τον υπόχρεο ή τη σύζυγό του).

Για τα προστατευόμενα ενήλικα παιδιά που σπουδάζουν, απαιτείται βεβαίωση της σχολής εσωτερικού ή εξωτερικού. Για τα άγαμα ενήλικα τέκνα που είναι άνεργα, βεβαίωση του ΟΑΕΔ ότι είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα του. Για τα λοιπά προστατευόμενα μέλη, στοιχεία που να αποδεικνύουν την ηλικία τους, το βαθμό συγγένειας με το φορολογούμενο και ότι το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα πιο πάνω ποσά. Ειδικά για τα στρατευμένα παιδιά υποβάλλεται σχετική

βεβαίωση της στρατιωτικής υπηρεσίας. Για πρόσωπα που γράφονται στον πίνακα πρώτη φορά, απαιτείται συνυποβολή της οικείας ληξιαρχικής πράξης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΚΕΛΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ

Ο πίνακας 10 συμπληρώνεται από την ίδια την υπηρεσία, και όχι από το φορολογούμενο, με τα στοιχεία που βρίσκονται στο φάκελο του φορολογούμενου και υπάρχει ήδη στη Δ.Ο.Υ. Ο κάθε κωδικός αντιστοιχεί σε διάφορες περιπτώσεις όπως προκαταβολή φόρου προηγούμενου έτους, εισφορά Ο.Γ.Α. φόρου εισοδήματος κ.λ.π. του φορολογούμενου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11. Αν προκύψει επιστρεφόμενο ποσό να κατατεθεί στον ακόλουθο λογαριασμό μου

Ο πίνακας 11 όπως φαίνεται και από το τίτλο του, συμπληρώνεται με τα στοιχεία του λογαριασμού της τράπεζας του φορολογούμενου, στη περίπτωση όπου από την εκκαθάριση της δήλωσης προκύπτει ως τελικό αποτέλεσμα φόρος για επιστροφή. Η επιστροφή του φόρου γίνεται είτε με απευθείας κατάθεση του ποσού στο λογαριασμό όψεως της τράπεζας του φορολογούμενου, είτε με καταβολή μετρητών από τη τράπεζα στο δικαιούχο.

Για επιστροφή του φόρου μέσω του τραπεζικού λογαριασμού του φορολογούμενου θα πρέπει να έχουν συμπληρωθεί όλα τα στοιχεία του πίνακα αυτού. Στην ένδειξη τράπεζα γράφεται η ονομασία της τράπεζας π.χ. ALPHA BANK και δίπλα στα τετράγωνα ο κωδικός της, δηλαδή 014. Στην ένδειξη αριθμός λογαριασμού IBAN ο αριθμός λογαριασμού του φορολογούμενου.

Από την άλλη για επιστροφή του φόρου με καταβολή μετρητών θα πρέπει να έχουν γραφτεί η επωνυμία και ο κωδικός της τράπεζας, χωρίς να έχει γραφτεί ο αριθμός λογαριασμού. Οπότε ο φορολογούμενος θα μπορεί να παρουσιαστεί στην τράπεζα για να πάρει το ποσό μετά από την αναγραφόμενη ημερομηνία που θα είναι πάνω στην ειδοποίηση που θα του σταλθεί ταχυδρομικά.

Επωνυμία τράπεζας	Κωδικός αριθμός	Επωνυμία τράπεζας	Κωδικός αριθμός
ΕΘΝΙΚΗ	011	PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ	037
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	012	MILLENNIUM BANK	038
ALPHA BANK	014	ΑΓΡΟΤΙΚΗ	043
ΓΕΝΙΚΗ	015	ASPIS	047
ΑΤΤΙΚΗΣ	016	ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	049
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	017	PROBANK	054
E.F.G.EUROBANK ERGASIAS	026	ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ	069
MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ	028	ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ	073
ΕΛΛΗΝΙΚΗ	032	ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤ.ΤΡΑΠΕΖΑ	087

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ

A) Ο Ε. Ευαγόρου δικηγόρος κάτοικος Ηρακλείου είναι ιδιοκτήτης των πιο κάτω ακινήτων:

1. Κατάστημα ισόγειο 80 τ.μ. συνιδιοκτησίας με τη σύζυγό του κατά 50% ενοικιασμένο στον Γ. Νεοκλέους 400 ευρώ το μήνα.
2. Στον 1^ο όροφο του ίδιου κτιρίου έχει το δικηγορικό του γραφείο 40 τ.μ. ιδιοχρησιμοποιούμενο τεκμαρτού ενοικίου 200 ευρώ το μήνα.
3. Διαμέρισμα στο 3^ο όροφο 60 τ.μ. ενοικιασμένο στον Δ. Παπαδόπουλο από 1/03/2009 έως 31/12/2009 αντί 300 ευρώ ενοίκιο τον μήνα.
4. Διαμέρισμα 300 τ.μ. ως κύρια κατοικία, η τιμή ζώνης την 1/01/2009 ήταν 700 ευρώ και η άδεια εκδόθηκε το 2.000.

B) Η σύζυγος Κ. Δημάκη έχει κατοικία 160 τ.μ. στα Χανιά την οποία χρησιμοποιεί με τον σύζυγό της για θερινή διαμονή. Η τιμή ζώνης ανά τ.μ. ανέρχεται στο ποσό των 800 ευρώ και η οικοδομική άδεια εκδόθηκε το 1998.

ΛΥΣΗ:

A) Οικία: (3) $300 \times 10 = 3.000$

Έκπτωση από αποσβέσεις και επισκευές-συντηρήσεις ακινήτου: $3.000 \times 5\% = 150$
 $3.000 \times 40\% = \underline{1.200}$
 $3.000 - 1.350 = 1.650$ 1.350

Κατάστημα-Γραφείο: (1) $400 \times 50\% = 200 \times 12 = 2.400$

(2) $200 \times 12 =$ 2.400
4.800

Έκπτωση από αποσβέσεις και επισκευές-συντηρήσεις ακινήτου: $4.800 \times 3\% = 144$
 $4.800 \times 40\% = \underline{1.920}$
 $4.800 - 2.064 = 2.736$ 2.064

Συνολικό εισόδημα του συζύγου: $1.650 + 2.736 = 4.386$

B) $160 \text{ τ.μ.} \times 800 \times 1,30^1 \times 0,80^2 = 133.120$

Ετήσιο τεκμαρτό ενοίκιο: $133.120 \times 3,5\% = 4.659,2$

Το οποίο περιορίζεται στους 3 μήνες: $4.659,2 \times (3/12) = 1.164,8$

Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη εξοχικής κατοικίας (πάντα το διπλάσιο): $1.164,8 \times 2 = 2.329,6$

Κατάστημα: $400 \times 50\% = 200 \times 12 = 2.400$

Έκπτωση λόγω απόσβεσης και επισκευές-συντηρήσεις ακινήτου: $2.400 \times 3\% = 72$

$2.400 \times 40\% = \underline{960}$

$2.400 - 1.032 = 1.368$

1.032

Συνολικό εισόδημα της συζύγου: $2.329,6 + 1.368 = 3.697,6$

Ο Δ. Δημητρίου ιδιοκατοικεί σε διαμέρισμα 220 τ.μ., με βοηθητικούς χώρους 20 τ.μ. και η τιμή ζώνης ανά τ.μ. προβλέπεται σε 1.000 ευρώ και ο συντελεστής παλαιότητας 0,65.

ΛΥΣΗ:

Συνολική επιφάνεια: $220 + (20 \times 20\%) = 224 \text{ τ.μ.}$

$224 \text{ τ.μ.} \times 1.000 \times 1,30 \times 0,65 = 189.280$

Ετήσιο τεκμαρτό ενοίκιο: $189.280 \times 3,5\% = 6.624,8$

Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη (πάντα το διπλάσιο): $6.624,8 \times 2 = 13.249,6$

Ο Γ. Φωτιάδης, ιδιοκτήτης οικοπέδου το νοικιάζει στον Σ. Σοφοκλέους για 15 χρόνια με την συμφωνία ότι ο Σ. Σοφοκλέους θα κτίσει οικοδομή αξίας 250.000 ευρώ όπου μετέπειτα κατά την λήξη της μίσθωσης θα περιέλθει στον Γ. Φωτιάδη αντί του ποσού 40.000 ευρώ.

ΛΥΣΗ:

$250.000 - 40.000 = 210.000$

$210.000 / 15 = 14.000$

Έκπτωση λόγω απόσβεση οικοδομής που κτίστηκε σε οικόπεδο τρίτου: $14.000 \times 3\% = 420$

---

¹ Ο διορθωτικός συντελεστής που αντιστοιχεί στην τιμή ζώνης, καθώς και ο συντελεστής παλαιότητας παρουσιάζεται σε πίνακα στη σελίδα 18 της εργασίας.

$$14.000-420=13.580$$

Φορολογητέο εισόδημα Γ. Φωτιάδη ετησίως: 13.580

ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΦΟΡΟΥ ΑΠΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ο Α. Αποστολίδης είναι έγγαμος με ένα ανήλικο τέκνο και λαμβάνει για τον Ιανουάριο του 2009 ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές 1.250 ευρώ, οι κρατήσεις ασφαλιστικών του ταμείων ανέρχονται σε 200 ευρώ το μήνα.

Για εύρεση του φόρου που αναλογεί για τον μήνα Ιανουάριο είναι:

$$1.250-200=1.050 \text{ (καθαρές μηνιαίες αποδοχές)}$$

$$1.050 \times 14=14.700 \text{ (ετήσιο καθαρό εισόδημα)}$$

$$\text{Βάση της κλίμακας}^1 \text{ προκύπτει: } 13.000 \quad 0\% = 0$$

$$1.700 \quad 25\% = \underline{425}$$

$$425$$

$$425 \times 1,5\% = 6,38 \text{ (μείωση λόγω παρακράτησης)}$$

$$425-6,38=418,62 \text{ (ετήσιος καθαρός φόρος)} \Rightarrow 418,62/14=29,90 \text{ (μηνιαίος καθαρός φόρος)}$$

Στην περίπτωση που η σύζυγος είναι μισθωτή δεν υπολογίζεται στο φόρο του εισοδήματός της το ανήλικο παιδί.

Ο μισθωτός Χ. Χριστοφίδης είναι άγαμος και λαμβάνει ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές 1.300 ευρώ τον μήνα Ιανουάριο και οι κρατήσεις του από ασφαλιστικά ταμεία ανέρχονται σε 200 ευρώ.

Για εύρεση του φόρου που αναλογεί για τον μήνα Ιανουάριο είναι:

$$1.300-200=1.100 \text{ (καθαρές μηνιαίες αποδοχές)}$$

$$1.100 \times 14=15.400 \text{ (ετήσιο καθαρό εισόδημα)}$$

$$\text{Βάση της κλίμακας προκύπτει: } 12.000 \quad 0\% = 0$$

---

¹ Η κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων παρουσιάζεται στην σελίδα 39 της παρούσας εργασίας (προσαυξημένο το πρώτο κλιμάκιο της κλίμακας στο πιο πάνω παράδειγμα λόγω ενός τέκνου).

$$3.400 \quad 25\% = \underline{850}$$

$$850$$

$850 \times 1,5\% = 12,75$ (μείωση λόγω παρακράτησης)

$850 - 12,75 = 837,25$ (ετήσιος καθαρός φόρος) $\Rightarrow 837,25/14 = 59,80$ (μηνιαίος καθαρός φόρος)

Αν οι μηνιαίες καθαρές αποδοχές του συγκεκριμένου μισθωτού αυξήθηκαν κατά τον μήνα Αύγουστο του έτους 2009 και ανήλθαν σε 1.200 ευρώ, τότε:

$1.100 \times 8 = 8.800$ (ετήσιο καθαρό εισόδημα Ιανουαρίου-Ιουλίου + δώρο Πάσχα + επίδομα αδείας)

$1.200 \times 6 = 7.200$ (ετήσιο καθαρό εισόδημα Αυγούστου-Δεκεμβρίου + δώρο Χριστουγέννων)

$8.800 + 7.200 = 16.000$ (συνολικό ετήσιο καθαρό εισόδημα)

Βάση της κλίμακας προκύπτει: $12.000 \quad 0\% = 0$

$$4.000 \quad 25\% = \underline{1.000}$$

$$1.000$$

$1.000 \times 1,5\% = 15$ (μείωση λόγω παρακράτησης)

$1.000 - 15 = 985$ (ετήσιος καθαρός φόρος)

$985 - (59,80 \times 8) = 506,6 \Rightarrow$ Ο φόρος που ήδη παρακρατήθηκε για τους μήνες Ιανουάριο έως Ιούλιο + δώρο Πάσχα + επίδομα αδείας

$506,6/6 = 84,43 \Rightarrow$ Ο φόρος για τους μήνες Αύγουστο έως και Δεκέμβριο + δώρο Χριστουγέννων

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΙΒΑΤΙΚΩΝ Ι.Χ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ						
Φορολογήσιμοι ίππτοι αυτοκινήτου	Αυτοκίνητα που κυκλοφόρησαν από το 2005 έως 2009	Αυτοκίνητα που κυκλοφόρησαν από το 2000 έως 2004 (μείωση 15%)	Αυτοκίνητα που κυκλοφόρησαν από το 1995 έως 1999 (μείωση 25%)	Αυτοκίνητα που κυκλοφόρησαν πριν από το 1995 (μείωση 40%)	A) Συνταξιούχος πάνω από 60 ετών με κυριότητα άνω των 10 χρόνων B) Μετοικεσία ιδιοκτήτη και εκτελωνισμός με μειωμένους δασμούς τα έτη 2005-06 (μείωση 50%)	Αυτοκίνητα που κατασκευάστηκαν πριν από το 1979 και έχουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας (μείωση 60%)
Μέχρι 7	4.800	4.080	3.600	2.880	2.400	1.920
8	6.100	5.185	4.575	3.660	3.050	2.440
9	8.000	6.800	6.000	4.800	4.000	3.200
10	9.900	8.415	7.425	5.940	4.950	3.960
11	11.800	10.030	8.850	7.080	5.900	4.720
12	14.200	12.070	10.650	8.520	7.100	5.680
13	16.700	14.195	12.525	10.020	8.350	6.680
14	20.500	17.425	15.375	12.300	10.250	8.200
15	26.500	22.525	19.875	15.900	13.250	10.600
16	33.600	28.560	25.200	20.160	16.800	13.440
17	41.300	35.105	30.975	24.780	20.650	16.520
18	49.500	42.075	37.125	29.700	24.750	19.800
19	57.800	49.130	43.350	34.680	28.900	23.120
20	66.600	56.610	49.950	39.960	33.300	26.640
21	75.700	64.345	56.775	45.420	37.850	30.820
22-23	85.300	72.505	63.975	51.180	42.650	34.120
24-25	95.900	81.515	71.925	57.540	47.950	38.360
26-27	107.900	91.715	80.925	64.740	53.950	43.160
28 και πάνω	112.900	95.965	84.675	67.740	56.450	45.160

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΜΕ ΧΩΡΟΥΣ ΕΝΔΙΑΙΤΗΣΗΣ			
Μήκος σκάφους	Μέχρι και 5 έτη (2005-2009)	Πάνω από 5 έτη Μέχρι και 10 έτη Μείωση 10% (2000-2004)	Πάνω από 10 έτη Μείωση 20% (πριν από το 2000)
Μέχρι 8 μέτρα	21.000	18.900	16.800
Πάνω από 8 και μέχρι 10 μέτρα	38.000	34.200	30.400
Πάνω από 10 και μέχρι 12 μέτρα	55.600	50.040	44.480
Πάνω από 12 και μέχρι 14 μέτρα	74.400	66.960	59.520
Πάνω από 14 και μέχρι 16 μέτρα	95.000	85.500	76.000
Πάνω από 16 και μέχρι 18 μέτρα	117.800	106.020	94.240
Πάνω από 18 και μέχρι 20 μέτρα	144.200	129.780	115.360
Πάνω από 20 και μέχρι 22 μέτρα	174.800	157.320	139.840
Πάνω από 22 και μέχρι 24 μέτρα	210.000	189.000	168.000
Πάνω από 24 και μέχρι 26 μέτρα	250.000	225.000	200.000
Πάνω από 26 και μέχρι 28 μέτρα	295.800	266.220	236.640
Πάνω από 28 και μέχρι 30 μέτρα	348.000	313.200	278.400
Πάνω από 30 και μέχρι 32 μέτρα	407.200	366.480	325.760
Πάνω από 32 μέτρα	455.400	409.860	364.320

Τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης μειώνονται κατά 50% αν πρόκειται για ιστιοφόρα ναυταθλητικά σκάφη που χρησιμοποιούνται για ναυταθλητικούς αγώνες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- «Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων» Τόμος Β'
Συγγραφείς: Δημήτρης Σταματόπουλος-Αντώνης Καραβοκύρης
Αθήνα 2007, Εκδόσεις Elforin

- «Λογιστική Εταιριών, Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων»
Συγγραφέας: Δημήτρης Γκινόγλου
Αθήνα 2004, Εκδόσεις Rosili, 1^η έκδοση

- «Φορολογική Λογιστική, Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών & Νομικών Προσώπων»
Συγγραφέας: Αριστείδης Φλώρος
Αθήνα 2005, Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική

- «Δηλώστε Έξυπνα 2010»
Συγγραφέας: Χρήστος Δ. Μελάς
Αθήνα 2010, Εκδόσεις Ν. Σακκούλα

- «Η φορολογία των Επιχειρήσεων» Τόμος Α'
Συγγραφέας: Λεονάρδος Αρ. Κοντός-Μάναλης
Αθήνα 2007, Εκδόσεις Π. Ν. Σακκούλα

- www.e-forologia.gr

- www.taxheaven.gr

- www.tovima.gr

- www.enet..gr